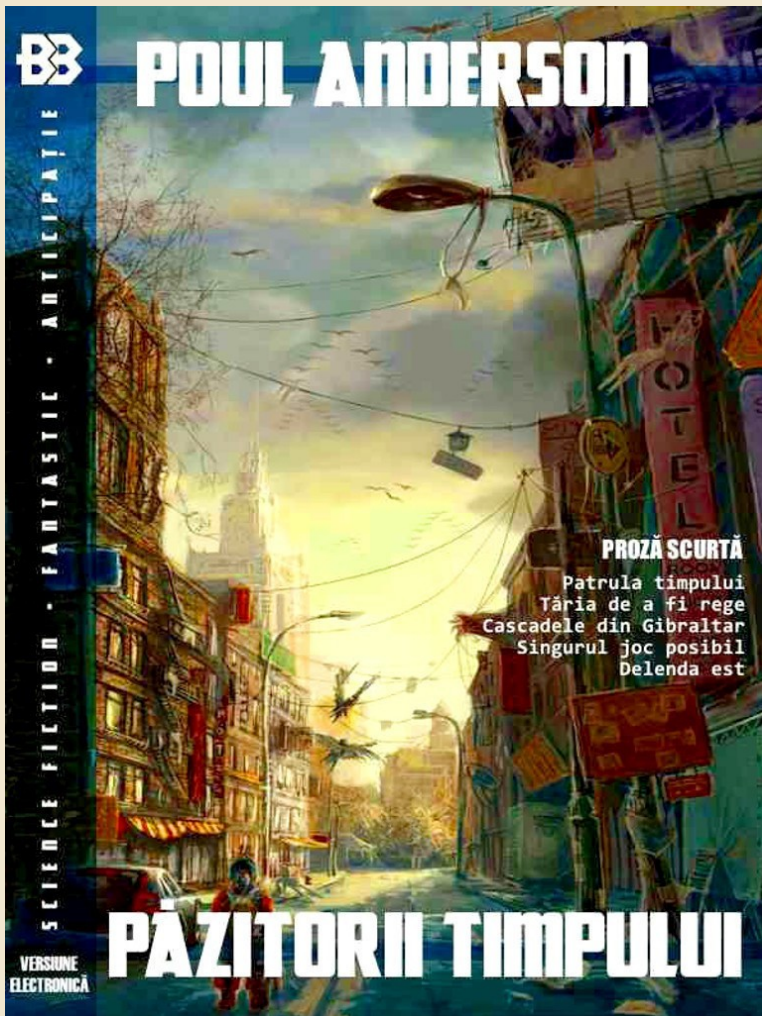

POUL ANDERSON PĂZITORII TIMPULUI

THE GUARDIANS OF TIME, 1981

PATRULA TIMPULUI

ANGAJĂM BĂRBAȚI - 21-40, pref. celibatari, milit, sau tehn., fizic sănătos, muncă bine plătită, deplasări în străinătate. Engineering Studies Co., 305 E. 45, 9-12 & 2-6.

UĂ DAȚI SEAMA că munca este oarecum neobișnuită, zise domnul Gordon. Și confidențială. Sunt conștienți că puteți păstra un secret.

- Evident, spuse Manse Everard. Depinde despre ce secret e vorba, desigur.

Gordon zâmbi. Era un zâmbet bizar, o curbă strânsă a buzelor, care nu prea semăna cu ce mai văzuse Everard. Vorbea o americană ușor colocuială și purta un costum de afaceri obișnuit, însă, dincolo de tenul întunecat, obrajii spâni și incongruența ochilor mongoloizi de deasupra nasului caucazian subțire, bărbatul degaja un aer străin. Era greu de stabilit locul de origine.

- Nu suntem spioni, dacă la asta vă gândiți, zise el. Everard zâmbi.

- Scuzați-mă. Vă rog să nu credeți că aș fi isteric în privința spionilor, așa cum se întâmplă cu restul țării. Oricum, n-am mai avut acces la date confidențiale.

Totuși, anunțul menționa operațiuni externe, iar așa cum stau lucrurile acum, mi-ar plăcea să-mi păstrez pașaportul, înțelegeți?

Era un bărbat solid, cu umeri masivi și chip ușor îmbătrânit sub părul șaten tuns scurt. Avea în față documentele sale: foaia de demobilizare și referințele de la diversele locuri de muncă unde activase ca inginer mecanic. Gordon abia dacă le aruncase o privire.

Încăperea era obișnuită - un birou și două scaune, o cartotecă și o ușă ce ducea spre altă cameră. O ferăstră se deschidea spre traficul zgomotos al New York-ului care se desfășura cu șase etaje mai jos.

- Un spirit independent, zise bărbatul dinapoia biroului. Îmi place. O mulțime de indivizi intră aici făcându-se, de parcă ar fi recunoscători să le tragi un șut. Desigur, cu referințele dumneavoastră, nu sunteți încă disperat. Încă mai puteți găsi de lucru, chiar și în... Cred că termenul curent este "adaptare din mers".

- Sunt interesat, încuviință Everard. Am lucrat în străinătate, după cum puteți vedea, și mi-ar plăcea să călătoresc din nou. Să fiu cinstit, încă nu mi-am făcut nici cea mai vagă idee cu ce se ocupă organizația dumneavoastră.

- Facem o mulțime de lucruri bune, zise Gordon. Ia să vedem... ați luptat în Franța și Germania...

Everard clipi; printre documentele sale figura și evidența unor medalii, însă ar fi putut jura că individul nu avusese timp să le citească.

- Dacă sunteți amabil, n-ați urea să strângeți brațele scaunului? Mulțumesc. Cum reacționați în situații de pericol fizic?

Everard se zbârli.

- Uitați ce-i...

Ochii lui Gordon aruncau priviri rapide unui instrument de pe biroul său: o cutiuță, cu un ac indicator și două cadrane.

- Lăsați atunci. Ce părere aveți despre internaționalism?

- Asta chiar că...

- Comunism? Fascism? Femei? Ambiții personale? Asta-i tot. Nu-i nevoie să răspundeți.

- Ce dracu' a fost asta? se răsti Everard.

- Un mic test psihologic. Puteți uita de el. Nu mă interesează opiniile dumneavoastră decât în măsura în care reflectă orientări emoționale fundamentale. Se lăsă pe spate, împreunându-și degetele. Până aici, foarte promițător. Iată despre ce-i vorba: după cum v-am spus, desfășurăm o muncă strict confidențială.

Noi plănuim să ne surprindem competitorii. Chicoti. Dacă aveți chef, mă puteți turna la FBI. Am fost deja cercetați și avem fișa curată. Veți vedea că întreprindem realmente operațiuni financiare și de inginerie la nivel mondial. Mai există însă și un alt aspect al activității, pentru care ne trebuie bărbați. Vă voi achita o sută de dolari dacă veți merge în camera din spate, ca să vă supuneți unui set de teste. Va dura cam trei ore. Dacă nu le treceți, asta a fost totul. Dacă le absolviți, semnăm contractul, vă punem la curent și începem instruirea. Vă interesează?

Everard ezită. Avea senzația că lucrurile se desfășurau prea repede. Compania aceea ascundea mai multe, nu doar un birou și un străin afabil. Totuși...

Decise.

- Semnez contractul *după* ce-mi spuneți despre ce-i vorba.

- Cum doriți, strânse din umeri Gordon. Să știți că testele vor specifica dacă semnați sau nu. Utilizăm niște tehnici foarte avansate.

Asta, cel puțin, fu pe de-a-ntregul adevărat. Everard știa câte ceva despre psihologia modernă; encefalograme, teste asociative, schița personalității... Nu recunoscuse însă nici unul dintre aparatele ce bâzâiau și clipeau în jur. Tirul întrebărilor asistentului - un al-

binos complet spân, de vârstă nedeterminată, cu un accent greoi și o față lipsită de orice expresie – , păru irelevant în toate privințele. Și ce era casca metalică pe care trebuia s-o poarte pe cap? Unde duceau firele conectate la ea?

Aruncă priviri furișe spre cadrane, dar literele și numerele nu semănau cu nimic din ce mai văzuse. Nu era engleză, franceză, rusă, greacă, chineză sau orice care să aparțină anului 1954 e.n. Poate că începea deja să intuiască adevărul, încă de pe atunci.

O stranie autocunoaștere se dezvolta în el, pe măsură ce testele avansau. Manson Emmert Everard, 30 de ani, fost locotenent de geniu în armata americană; experiență în proiectare și producție în America, Suedia, Arabia; celibatar încă, deși cu gânduri tot mai nostalgice la prietenii săi căsătoriți; nici o prietenă actuală, nici un fel de legături apropiate; puțin înclinat spre lectură; înrăit jucător de pocher; pasionat de bărcile cu pânze, cai și arme de foc; vilegiaturist și pescar în concedii. Știuse toate astea, desigur, dar numai ca fragmente izolate. Era ciudată această bruscă autopercepție ca organism integrat, conștientizarea că fiecare caracteristică reprezenta o fațetă unică a unui șablon general.

leși de acolo extenuat și leoarcă de sudoare.

Gordon îi oferă o țigară și-și aruncă iute privirea peste o serie de foi codificate pe care i le dăduse asistentul. Din când în când, murmură:

- ...Z-20 cortical... aici evaluare nediferențiată... reacție psihică la antitoxine... slăbiciune în coordonarea centrală...

Vorbea acum cu un accent, o inflexiune și o pronunție a vocalelor pe care Everard nu le mai întâlnise în cursul unei cariere în care auzise limba engleză mutilată în toate felurile.

Trecu jumătate de oră până să-și ridice din nou privirea. Everard începuse să devină nervos din cauza tratamentului nepoliticos, însă curiozitatea îl făcea să tacă. Gordon își sticlă dinții incredibil de albi într-un rânjel larg și satisfăcut.

- În sfârșit! Știți că deja a trebuit să resping douăzeci și patru de candidați? Dumneavoastră însă veți corespunde. Fără-ndoială, veți corespunde.

- Pentru ce?

Everard se aplecase înainte, conștient de accelerarea pulsului.

- Pentru Patrulă. Veți fi un soi de polițist.

- Serios? Unde anume?

- Pretutindeni. Și oricând. Țineți-vă bine, va fi un șoc. Deși perfect legală, compania noastră este doar

o fațadă și o sursă de fonduri. Adevărata noastră ocupație este patrularea timpului.

Academia se afla în Vestul american. De asemenea, se afla în oligocen, o eră caldă, a pădurilor și preriilor, când strămoșii omului o zbugheau la auzul tropăiturilor apăsate ale mamiferelor gigantice. Fusesse construită cu un mileniu în urmă și avea să fie menținută pentru jumătate de milion de ani – îndeajuns pentru a pregăti atâția oameni câți erau necesari Patrulei – , apoi avea să fie demolată cu grijă, așa încât să nu lase nici o urmă. Mai târziu aveau să vină ghetarii și să existe oameni, iar în anul 19352 e.n. (anul 7841 al Triumfului Morennian) acești oameni vor găsi o cale să se deplaseze prin timp și se vor întoarce în oligocen să înființeze Academia.

Era un complex de clădiri lungi, joase, în curbe line și culori mișcătoare, întinzându-se în luminișul dintre enormii copaci ancestrali. Dincolo de ea, colinele și pădurile se rostogoleau până la un râu lat și brun; câteodată, nopțile, se puteau auzi răgetele titanoterelelor sau răcnetul îndepărtat al unui tigru cu colți de sabie.

Simțind un nod în gât, Everard ieși din naveta temporală – o cutie metalică ternă și mare. Parcă era în

prima zi de armată, cu doisprezece ani în urmă, sau cu ureo douăzeci de milioane de ani în viitor, dacă ureți. Se simțea singur și neajutorat, dorindu-și cu disperare o cale onorabilă de a o șterge acasă. Prive-liștea celorlalte navete ce descărcară cincizeci de tineri, bărbați și femei, oferea un confort prea mic. Recruții se adunară încetișor, formând un grup stângaci. La început nu vorbiră, ci stătură holbându-se unii la alții. Everard recunoscă un guler tare și un melon; uestimentațiile și coafurile proveneau de dinainte și de după 1954. De unde venea, de pildă, fata cu fustă-pantalón iridiscență și mulată pe corp, cu ruj verde și păr galben, incredibil de ondulat? Sau mai degrabă... din ce *timp*?

Lângă el nimerise un bărbat de ureo douăzeci și cinci de ani, părând în mod evident englez, după haina ponosită de tweed și chipul prelung, ascuțit. Sub exteriorul manierat părea că ascunde o amărăciune acută.

– Salut, zise Everard. Putem face cunoștință.

Își spuse numele și originea.

– Charles Whitcomb, Londra, 1947, zise celălalt, sfios. Tocmai am fost demobilizat din R.A.F. și treaba asta mi-a părut interesantă. Acum nu mai sunt foarte sigur.

- Eu știu? făcu Everard gândindu-se la salariu.

15 000 de dolari pe an pentru început! Totuși, cum se numărau anii? Probabil că se calcula în termenii percepției duratei subiective.

Un tânăr se îndrepta spre ei cu pași mari. Era zvelt și purta o uniformă gri strânsă pe corp, peste care o manta albastru-închis sclipea ca și cum ar fi avut paiete. Chipul îi era plăcut, zâmbitor, și rosti voios cu un accent neutru:

- Vă salut pe toți! Bine ați venit la Academie. Vorbiți cu toții engleza?

Everard observă un bărbat în rămășițele zdrențuite ale unei uniforme germane, un indian și alții care veneau probabil din mai multe țări străine.

- Vom folosi atunci engleza, până ce veți învâța cu toții temporală. Își puse mâinile în șolduri. Mă numesc Dard Kelm și m-am născut în - ia să vedem... - anul 9573 după calendarul creștin, însă m-am specializat în perioada voastră. Care, apropo, ține de la 1850 până în 2000. Voi toți proveniți din acest interval. Eu sunt zidul vostru oficial al plângerii, dacă ceva nu-i în regulă. Locul acesta este condus după alte principii decât cele la care, probabil, u-ați așteptat. Noi nu producem absolvenți pe bandă rulantă, așa că nu-i necesară disciplina rigidă a unei școli sau a armatei.

Fiecare dintre voi va primi atât instruire individuală, cât și generală. Nu-i nevoie să sancționăm eșecurile, deoarece testele preliminare garantează că ele nu vor exista. În termenii culturilor voastre specifice, fiecare dintre voi are un grad înalt de maturitate. Oricum, varietatea în aptitudini înseamnă că dacă urem să vă aducem pe toți la potențialul maxim, este nevoie de îndrumare personală. Dincolo de curtoazia obișnuită, aici există puține formalități. Veți avea posibilități atât de recreere, cât și de studiu. Niciodată nu așteptăm de la voi mai mult decât puteți da. Aș adăuga că vânătoarea și pescuitul sunt destul de bune, chiar și în zona asta, iar dacă zburăți la numai câteva sute de kilometri depărtare, devin fantastice. Acum, dacă nu sunt întrebări, vă rog să mă urmați, pentru cazare.

Dard Kelm făcu o demonstrație de funcționare a gadgeturilor dintr-o cameră standard. Erau așa cum te-ai fi așteptat să fie prin anul, să zicem, 2000 e.n.: mobilier discret, ușor adaptabil, automate pentru răcoritoare, ecrane ce puteau apela imense biblioteci de înregistrări audio-video. Totuși, nimic foarte avansat. Fiecare student avea camera sa în clădirea "dormitor"; masa se servea în refectoriul central, dar se puteau face aranjamente și pentru petreceri in-

time. Everard simți cum încordarea i se risipește.

Se ținu un banchet de bun venit. Felurile de mâncare erau familiare, dar nu și mașinăriile silențioase care-i serveau. Existau din belșug vin, bere și țigări. Poate că în mâncare fusese strecurat ceva, căci Everard se simți la fel de euforic ca și ceilalți. Sfârși prin a executa un boogie la pian, în vreme ce jumătate de duzină de oameni poluau urechile cu tentative de cântec.

Doar Charles Whitcomb se ținea deoparte, sorbind dintr-un pahar, de unul singur, într-un colț. Dard Kelm dădu dovadă de tact și nu încercă să-l facă să li se alăture.

Everard decise că avea să-i placă aici. Totuși munca, organizația și obiectivele ei rămâneau încă simple năluci.

- Călătoria temporală a fost descoperită în perioada destrămării Ereziatului Chorit, începu Kelm în sala de curs. Amănuntele le veți studia mai târziu. Deocamdată, credeți-mă pe cuvânt că era o epocă agitată, în care rivalitățile comerciale și genetice duseseră la o luptă pe viață și pe moarte între trusturile gigant. Nimic nu mai mergea, iar diversele guverne erau bieți pioni într-un joc galactic. Efectul temporal

a fost subprodusul unei cercetări privind un mijloc de transport instantaneu, care necesită, după cum vă dați seama unii dintre voi, funcții infinit discontinue... ca și călătoria în trecut. Nu voi intra în teorie - veți primi detalii la cursul de fizică - , ci mă voi mulțumi să afirm că este implicat conceptul de relații cu valori infinite, într-un continuum cu 4 N dimensiuni, unde N este numărul total al particulelor din univers. Firește, grupul care a făcut descoperirea, cei Nouă, a fost conștient de oportunități. Nu doar de posibilitățile comerciale - comerț, minerit și alte întreprinderi pe care vi le puteți cu ușurință imagina - , ci de lovitura de moarte ce putea fi dată adversarilor. Uedeți voi, timpul este variabil, trecutul poate fi schimbat...

- Am o întrebare!

Era fata din 1972, Elisabeth Gray, care în epoca ei era un fizician de perspectivă.

- Te rog, zise Kelm politicos.

- Cred că descrii o situație logic imposibilă. Admit posibilitatea deplasării temporale, o dată ce suntem aici, însă nu se poate ca un eveniment să *fi avut* și să *nu fi avut* loc simultan. Este o contradicție internă.

- Doar dacă insiști pe o logică nevalorizată alfa-sub-alfa, replică Kelm. Se întâmplă cam așa: să presupunem că mă întorc în timp și-l împiedic pe tatăl

tău să-ți întâlnească mama. Nu te-ai fi născut niciodată. Acea porțiune a istoriei universale va arăta diferit, deși eu voi păstra amintirea stării "originale" a lucrurilor.

- Bun, dar dacă ai face același lucru cu tine? Ai înceta să mai exiști?

- Nu, deoarece aş aparține secțiunii de istorie anterioare propriei mele intervenții. Să aplicăm asta în cazul tău. Dacă te-ai întoarce în 1946, să zicem, și ai acționa pentru a opri căsătoria părinților tăi din 1947, ai fi existat, totuși, în acel an. N-ai dispărea, tocmai pentru că tu ai influențat evenimentele. La fel s-ar întâmpla, chiar dacă ai fi fost în 1946 doar pentru o microsecundă, înainte de a-l împușca pe omul care, altfel, ți-ar fi devenit tată.

- Dar, atunci, aş exista fără... fără o origine! protestă ea. Aş avea o viață și amintiri și... totul... deși *nimic* nu le-ar fi produs.

Kelm strânse din umeri.

- Și ce-i cu asta? Insiști că legea cauzalității sau, mai exact, legea conservării energiei implică numai funcții continue. În fapt, discontinuitatea este perfect posibilă. Râse și se aplecă peste pupitru. Există, desigur, și imposibilități. N-ai putea să fii propria ta mamă, din rațiuni pur genetice. Dacă te-ai întoarce și

te-ai mărita cu fostul tău tată, copiii ar fi diferiți. Tu n-ai fi nici unul dintre ei, pentru că fiecare n-ar avea decât jumătate din cromozomii tăi. Dar să nu ne abatem de la subiect. Uei afla detalii la alte cursuri. Eu vă ofer doar baza generală. Să continui: cei Nouă au întrezărit posibilitatea de a se întoarce în timp și a-și împiedica adversarii să fi pornit ureodată, ba chiar să se fi născut. Atunci însă au apărut danellienii.

Pentru prima dată, aerul său dezinvolt, pe jumătate amuzat, îl părăsi și căpătă expresia unui om în prezența incognoscibilului. Continuă fără grabă:

- Danellienii sunt parte a viitorului, a viitorului nostru, aflați la peste un milion de ani avans față de mine. Omul a evoluat în ceva... imposibil de descris. Probabil că nu veți întâlni niciodată un danellian. Dacă însă asta s-ar întâmpla ureodată, va fi mai degrabă un șoc. Nu sunt ostili, nici binevoitori, ci atât de îndepărtați de ceea ce putem noi ști sau simți, pe cât suntem noi față de insectivorele care vor deveni strămoșii noștri. Nu-i de dorit să întâlnești direct asemenea făpturi. Erau preocupați doar să-și protejeze existența. Deplasarea temporală era deja veche când au apărut ei, existaseră nenumărate posibilități pentru proști, lacomi ori nebuni să întoarcă și să dea istoria peste cap. N-au dorit să interzică deplasarea -

făcea parte din complexul devenirii lor – însă a trebuit s-o reglementeze. Cei Nouă au fost împiedicați să-și pună planul în aplicare. Apoi a fost înființată Patrula, pentru a supraveghea potecile timpului. Cea mai mare parte a activității voastre o veți desfășura în epocile de origine, doar dacă nu avansați la gradul de "neatașat". Veți duce vieți normale, veți avea familie și prieteni, ca de obicei. Latura secretă a acestor vieți va avea satisfacțiile unei plăți bune, ale protecției, ale unor vacanțe ocazionale în locuri foarte interesante și ale unei activități care să merite întrutotul efortul. Însă trebuie să fiți întotdeauna gata de acțiune. Câteodată veți ajuta călătorii temporali care au dificultăți de un soi sau altul. Altă dată, misiunea voastră va fi împiedicarea unor potențiali conchistadori politici, economici sau militari. Uneori, Patrula va accepta daunele ca fapt împlinit și se va strădui să creeze influențe de contracarare în perioadele următoare, ce vor readuce istoria pe linia dorită. Vă doresc tuturor succes!

Prima parte a instrucției a fost fizică și psihologică. Everard nu-și dăduse niciodată seama de felul în care propria lui viață îl făcuse infirm, trupest și mental; era doar jumătate din ceea ce putea să fie. Îi

veni greu, însă în cele din urmă fu o adevărată plăcere să simtă controlul deplin asupra puterii mușchilor, emoțiile intensificate prin disciplinare, iuteala și precizia gândirii conștiente.

În decursul programei, fusese profund condiționat să nu dezuăluie nimic, nici măcar o aluzie la existența Patrulei, față de persoanele neautorizate. Îi era pur și simplu imposibil s-o facă. De asemenea, află toate detaliile personalităților publice din secolul XX.

Temporală, limba artificială cu care membrii Patrulei din toate timpurile puteau comunica fără a fi înțeleși de străini, era un miracol de expresivitate logic organizată.

Everard crezuse că știa destule despre războaie, însă trebui să învețe trucurile și armele dezvoltate în cincizeci de mii de ani, de la paloșul din epoca bronzului până la arma ciclică cu care se putea distruge un întreg continent. La revenirea în propria sa perioadă temporală, avea să capete un arsenal limitat, însă putea fi chemat în alte perioade, iar anacronismul flagrant era permis arareori.

Studie de asemenea istoria, știința, artele și filosofia, detalii subtile de dialect și maniere. Cele din urmă se limitau doar la perioada 1850-1975; dacă se iveau ocazia să plece în altă parte, putea beneficia de

instruire specială, oferită de un condiționator hipnotic. Datorită acelor aparate, fu posibil să-și desăvârșească instruirea în trei luni.

Învăță structura organizatorică a Patrulei. "În vârf se afla misterul civilizației danelliene, cu care existau puține contacte. Patrula fusese creată într-o manieră cuasimilitară, cu grade, dar fără formalisme cazone. Istoria era divizată în "medii", cu câte un birou central amplasat într-un oraș mare, pentru o perioadă de douăzeci de ani (sub acoperirea unor activități de fațadă precum comerțul), și diverse birouri secundare. În epoca lui Everard, existau trei medii: lumea occidentală cu biroul la Londra, Rusia cu biroul la Moscova și Asia cu biroul la Peking. Ele coexistau în perioada 1890-1910, când camuflarea era mai puțin dificilă decât în deceniile următoare, unde existau filiale mai mici, așa cum era biroul lui Gordon. Un agent "atașat" obișnuit trăia normal în epoca sa, adesea având o slujbă autentică. Comunicarea între ani se făcea prin capsule-mesager automate sau prin curieri, cu derivații ce împiedicau mesajele să se adune teancuri într-o clipită.

Organizația era atât de vastă, încât Everard n-o putea cuprinde cu adevărat. Intrase în ceva nou și incitant, asta era tot ce pricepea, cu toate straturile

conștiinței... deocamdată.

Pe instructori îi găsi prietenoși și gata de flecăreală. Veteranul încărunțit care îl învăță să manevreze nave spațiale luptase în războiul marțian din 3890.

- Voi, băieți, prindeți destul de repede, le zisese. E dat dracului, totuși, să predai preindustrialilor. Am încetat chiar să încercăm să le oferim mai mult decât cunoștințe rudimentare. Am avut odată un roman din vremea lui Cezar, flăcău destul de isteț, de altfel, însă care n-a putut înțelege niciodată că o mașină nu poate fi tratată ca un cal. Cât despre babilonieni, deplasarea temporală nu face pur și simplu parte din imaginea lor despre lume. A trebuit să le născocim o poveste cu o bătălie între zei.

- Nouă ce poveste ne-ați născocit? întrebese Whitcomb.

Astronautul îl privise printre pleoapele întredeschise.

- Adevărul, răspunsese într-un târziu. Atât cât puteți accepta.

- Cum ai intrat în branșă?

- Oh... m-au nimerit, lângă Jupiter. Nu rămăsese prea mult din mine. M-au adunat și mi-au făcut un trup nou. De vreme ce nici unul din oamenii mei nu

mai trăia, iar eu eram considerat mort, n-avea rost să mă întorc acasă. Viața la intendenta nu-i amuzantă. Așa c-am acceptat funcția de aici. Companie plăcută, trai pe vâtrai și permisiile într-o grămadă de epoci. Rânjise larg. Așteptați s-ajungeți în faza decadentă a celei de-a Treia Matriarii! Nici prin gând nu vă trece ce-i pe-acolo!

Everard nu comentase nimic. Era prea captivat de spectacolul Pământului ce se rotea, enorm, pe fondul stelelor.

Se împrietenise cu ceilalți studenți. Erau o trupă simpatică; firește, cu aceleași caracteristici care-i făcuseră apti pentru Patrulă - minți inteligente și îndrăznețe. Apăruseră și câteva idile; căsătoria era perfect posibilă, cuplul alegându-și un an în care să-și întemeieze căminul. Și lui Everard îi plăcuseră câteva dintre fete, totuși nu-și pierduse capul.

În mod ciudat, cea mai strânsă prietenie o legase cu taciturnul și posacul Whitcomb. Englezul îl atrăgea; era cult, un tovarăș pe deplin de nădejde, dar, în același timp, avea un aer cumva pierdut.

Într-o zi, ieșiseră călare, pe cai ai căror strămoși îndepărtați o ștergeau din calea urmașilor gigantici. Everard luase o carabină, în speranța că va doborî un mistreț pe care-l zărise de mult. Amândoi purtau uni-

forma Academiei, gri-deschis, răcoroasă și mătăsoasă sub soarele galben, arzător.

- Mă mir că avem voie să vânam, remarcase americanul. Să zicem că aș împușca un tigrul cu colți de sabie - asta dacă aș fi în Asia, presupun - care era merit să înfulece una din insectivorele preumane. N-ar schimba asta întregul viitor?

- Nu, răspunsese Whitcomb care progresase mai rapid în studiul teoriei deplasării temporale. Continuumul este mai degrabă ca o plasă din benzi de cauciuc. Nu-i ușor s-o torsionezi, pentru că tendința ei permanentă este de a zuâcni înapoi la... forma "anterioară". Un singur insectivor nu contează, deoarece întreaga rezervă genetică a speciei respective a condus finalmente la om. Similar, dacă aș ucide o oaie din Evul Mediu, nu i-aș stârpi toți descendenții, care poate că ar fi toate oile din 1940. Ele vor continua să existe, neschimbate în genele lor, în ciuda unei ascendențe diferite, întrucât, după o perioadă atât de lungă de timp, toate oile sau toți oamenii sunt descendenții tuturor oilor sau oamenilor de dinainte. Este o compensație, pricepi? Undeva, în decursul evoluției, alți strămoși au furnizat genele pe care crezi că le-ai eliminat. De asemenea... să zicem că m-aș întoarce și l-aș împiedica pe Booth să-l asasineze pe

Lincoln. Dacă nu-mi iau măsuri de prevedere foarte minuțioase, s-ar întâmpla probabil ca altcineva să-l împuște, iar vina să fie atribuită oricum lui Booth. Reziliența asta a timpului este motivul pentru care depasarea însăși este permisă. Dacă urei să schimbi lucrurile, trebuie, de regulă, să mergi drept la țintă și să te strădui din greu. Gura i se schimonosise. O îndoctinare! Ni se repetă întruna că vom fi pedepsiți dacă intervenim. N-am voie să mă-ntorc în timp și să-l ucid pe ticălosul de Hitler în leagăn! Trebuie să-l las să crească, să pornească războiul și să-mi ucidă prietena.

Everard călărise în tăcere o vreme. Singurele zgomete erau scârțâitul pieii de șa și foșnetul ierburilor înalte.

- Îmi pare rău, rostise el după o vreme. Urei să-mi povestești despre asta?

- Da, însă nu-s multe de spus. Făcea parte din W.A.A.F., se numea Mary Nelson și urma să ne căsătorim după război. În 44 se găsea la Londra. 17 noiembrie... niciodată n-o să uit ziua asta. A ucis-o un U-1. Se dusesse la o vecină, în Streatham... era în permisie la maică-sa. Casa vecinei a fost aruncată-n aer, iar casa ei n-a fost nici măcar zgâriată.

Sângele fugise din obrajii lui Whitcomb. Privea în

gol.

- Are să fie al naibii de greu să nu... să nu mă-ntorc, câțiva ani doar, s-o văd, atât măcar. Doar s-o văd... Nu! Nu-ndrăznesc.

Stângaci, Everard îi pusese o mână pe umăr și călăriseră în tăcere.

Clasa progresă, fiecare tânăr în ritmul său, dar existau compensații, astfel încât toți absolviră împreună; după scurta ceremonie, urmă o petrecere spectaculoasă și promisiuni sentimentale pentru întâlniri ulterioare. Apoi, fiecare reveni în anul de origine exact în momentul în care plecase.

Everard primi felicitările lui Gordon, căpătă o listă a agenților contemporani (unii, de pildă, lucrau în serviciile de informații militare) și se întoarse în apartamentul său. Mai târziu, avea să i se aranjeze o slujbă în care să aibă acces la informații, însă deocamdată postul său - care, din motive de impozit pe venit, purta denumirea de "consilier special al lui Engineering Studies Co." - consta în lectura zilnică a unei dazine de ziare, pentru a depista indiciile de intervenție temporală pe care fusese înuțat să le deceleze. În același timp, era mereu pregătit pentru un eventual apel. Printr-o întâmplare, prima misiune și-

o găsi el singur.

Încerca o senzație ciudată să citească titlurile și să știe, mai mult sau mai puțin, ce avea să urmeze. Era ca un soi de dezamăgire, la care se adăuga însă un sentiment de tristețe, cauzat de tragicul epocii în care trăia. Înțelegea acum dorința lui Whitcomb de a se întoarce și schimba istoria.

Numai că, firește, un singur om era prea puțin. N-o putea schimba în bine, decât doar din întâmplare; cel mai probabil, ar fi încurcat totul. Întoarce-te în timp și împușcă-l pe Hitler și pe liderii japonezi și sovietici – însă poate că locul le va fi luat de cineva și mai viclean! Poate că energia atomică va fi lăsată de izbeliște, iar glorioasa înflorire a Renașterii venusiene nu va mai avea loc niciodată. Nu exista nici o siguranță.

Everard privi pe fereastră. Luminile ardeau pe fundalul cerului de furtună; strada era ticsită de automobile și de mulțimea grăbită, fără chipuri. De aici nu putea zări zgârie-norii din Manhattan, dar știa că se aflau acolo, înălțându-se aroganți spre cer. Și totul nu era decât simpla vâltoare a unui fluviu ce curgea din pașnicul peisaj preuman, unde el însuși fusese, spre inimaginabilul viitor danellian. Câte miliarde și trilioane de ființe umane trăiseră, răsuseră, plânse-

seră, munciseră, speraseră și muriseră în curentul acela nestăvilit?

Ei bine... Căscă, își umplu pipa și întoarse spatele ferestrei. Lunga plimbare nu-l făcuse mai puțin neli-niștit; mintea și trupul îi erau nerăbdătoare să acționeze. Era însă târziu, și... Merse la raftul de cărți, luă un volum la întâmplare și începu să citească. Era o colecție de povestiri victoriene și eduardiene.

Îi atrase atenția o mențiune fugară. Ceva despre o tragedie la Addleton și despre conținutul bizar al unui străvechi tumul breton. Nimic mai mult. Hm... Un călător temporal? Își zâmbi.

Totuși...

"Nu", își spuse. "Este o nebunie."

Nu strica totuși să verifice. Se menționa că incidentul se petrecuse în 1894. Putea consulta colecția ziarului londonez *Times*. Oricum altceva nu avea de făcut. Probabil tocmai de aceea i se repartizase sarcina anostă de parcurgere a gazetelor, pentru ca mintea sa, iritată și plictisită, să cutureiere toate ungherele imaginabile.

La ora deschiderii, se afla pe treptele unei biblioteci publice.

Găsi imediat relatarea respectivă. Purta data de 25 iunie 1894 și articolele apăruseră câteva zile la rând.

Addleton era o localitate în Kent, care se distingea în principal printr-o moșie iacobină ce aparținea lordului Wyndham și un tumul de vechime necunoscută. Entuziast amator de arheologie, lordul Wyndham îl dezgropase împreună cu un anume James Rotherhithe, specialist la British Museum, care-i era rudă. Wyndham descoperise o cameră funerară mai degrabă lipsită de importanță, câteva obiecte artistice ruginite și putrezite, oase de oameni și cai. De asemenea, un cufăr aflat într-o condiție surprinzătoare de bună, conținând lingouri dintr-un metal necunoscut, despre care se presupusese a fi un aliaj de plumb sau argint. La scurt timp după aceea, lordul căzuse la pat, grav bolnav și prezentând simptomele unei ciudate otrăviri. Rotherhithe, care abia de aruncase o privire în cufăr, nu fusese afectat, iar unele dovezi circumstanțiale sugerau că el l-ar fi otrăvit pe Wyndham cu un preparat asiatic necunoscut. Scotland Yard îl arestase când lordul Wyndham murise, în ziua de 25 iunie. Familia lui Rotherhithe apelase la serviciile unui faimos detectiv particular, care fusese în stare să demonstreze, prin raționamente ingenioase urmate de teste pe animale, că acuzatul era nevinovat și că responsabilitatea revenea unei "emanații letale" din cufăr. Acesta fusese aruncat în apele

Canalului Mânecii. Felicitări de pretutindeni. *Happy-end!*

Everard rămase tăcut în liniștea sălii de bibliotecă. Povestea nu spunea prea multe, dar era destul de sugestivă.

Atunci, de ce nu fusese investigată de biroul victorian al Patrulei? Sau fusese? Probabil că fusese. Oricum, nu și-ar fi făcut publice rezultatele.

N-ar fi fost rău, totuși, să trimită un memorandum.

Revenind în apartament, luă unul din micuțele capsule-mesager cu care fusese dotat, puse în ea un raport și reglă comenzile pentru biroul din Londra, ziua de 25 iunie 1894. Când apăsă ultima tastă, cutia dispăru, însoțită de fâșâitul aerului care năvăli în locul pe care-l părăsise.

Reveni peste câteva minute. Everard o deschise și scoase o filă de hârtie acoperită cu o dactilografie îngrijită – da, firește, mașina de scris fusese inventată pe atunci. O scană cu rapiditatea pe care o dobândise la Academie.

Stimate domn,

Ca răspuns la mesajul dvs. din 6 septembrie 1954, îi confirm primirea și vă felicit

pentru atenție. Chestiunea abia a început aici și în prezent suntem foarte ocupați să prevenim tentativa de asasinat a Maiestății Sale, la care se adaugă problema balcanică, deplorabilul trafic de opiu cu China etc. Deși am putea, desigur, să rezolvăm problemele curente și apoi să revenim la aceasta, este bine să evităm prezența simultană în două locuri, fapt ce ar putea fi sesizat. Ca atare, am aprecia mult dacă dvs. și un agent britanic calificat ne-ați veni în ajutor. Dacă nu primim alt răspuns, vă așteptăm la Old Osborne Road nr. 14-B, la 26 iunie 1894, ora 24.

Cu sinceritate, al dvs. umil și plecat servitor,
J. Mainwethering

Urma o notă conținând coordonatele spațio-temporale, în vădită disonanță cu înfloriturile de dinainte.

Everard îi telefonă lui Gordon, primi acceptul și aranjă să preia o mașină temporală de la depozitul "companiei". Expedie apoi o notă lui Charlie Whitcomb, în 1947, primi un răspuns de două cuvinte - "De acord"- și plecă să ia mașina.

Aceasta aducea cu o motocicletă fără roți sau ghidon. Avea două șei și o unitate de propulsie anti-gravitațională. Everard reglă comenzile pentru epoca lui Whitcomb, atinse tasta de pornire și se trezi în alt depozit.

Londra, 1947. Rămase o clipă, reflectând că, în acest moment, el însuși, cu șapte ani mai tânăr, urma colegiul în Statele Unite. Apoi, Whitcomb trecu pe lângă paznic și-i strânse mâna.

- Mă bucur să te revăd, bătrâne, îl salută.

Fața lui ascuțită se luminează de un zâmbet neașteptat de fermecător, pe care Everard ajunsese să îl cunoască.

- Zi așa, epoca victoriană, da?

- Așa cred. Hai sus.

Everard resetă comenzile. De data aceasta aveau să se materializeze într-un birou. Un cabinet foarte intim și discret.

Într-o clipită, acesta se înfiripă în jurul lor. Mobilierul masiv de stejar, covorul gros, lămpile de gaz ce ardeau eu flacăra mare confereau o impresie generală de soliditate. Electricitatea exista deja, însă Dalhousie & Roberts era o companie de import veche și conservatoare. Mainwethering însuși se ridică dintr-un fotoliu și veni să-i salute: un bărbat masiv și

pompos, cu favoriți stufoși și monoclu. Degaja un aer de putere și avea un accent Oxford atât de puternic, încât Everard de abia îl putea înțelege.

- Bună seara, domnilor. Ați avut o călătorie plăcută? Ah, da, scuze, sunteți noi în bransă, nu? întotdeauna este puțin deconcertant la început. Îmi amintesc cât de șocat am fost când am vizitat secolul XXI. Deloc britanic... *Res naturae*¹, deși, doar o altă fațetă a unui univers de-a pururea surprinzător, nu? Trebuie să-mi scuzați lipsa de ospitalitate, însă chiar suntem realmente teribil de ocupați. Un neamț fanatic din 1917 a aflat secretul călătoriei temporale de la un arheolog imprudent, i-a furat mașina și a venit la Londra s-o asasineze pe regină. Acum îl căutăm în draci.

- Îl veți găsi?

- Bineînțeles, dar asta înseamnă muncă pe brânci, domnilor, mai ales că trebuie să acționăm în secret. Mi-ar plăcea să angajez un detectiv particular, însă singurul care ar merita cu adevărat este prea inteligent. Acționează după principiul că, o dată ce imposibilul a fost eliminat, ceea ce rămâne, oricât de improbabil ar fi, trebuie să fie adevărul. Iar călătoria temporală s-ar putea să nu fie prea improbabilă

pentru el.

- Pariez că-i același care lucrează sau va lucra mâine la cazul Addleton, zise Everard, deși asta n-are importanță. Știm că va dovedi nevinovăția lui Rotherhithe. Contează însă că-i foarte probabil să fie vorba despre ureo afacere necurată care se petrece în trecutul britanic.

- Saxon, urei să spui, îl corectă Whitcomb, care verificase personal datele. O mulțime de oameni de treabă îi confundă pe britanici cu saxonii.

- Aproape tot atâția câți confundă saxonii cu iuții², zise Mainwethering afabil. Din câte știu, Kent a fost invadată din Iutlanda. Mda... Iată hainele dumneavoastră, domnilor. Banii... Actele... Totul u-a fost pregătit. Câteodată am impresia că voi, agenții de teren, nu apreciați cât trebuie să muncim noi, birourile, chiar și pentru cea mai mărunță acțiune. Deh! Scuze. Aveți un plan de bătaie?

- Da. Everard începu să-și dezbrace hainele din secolul XX. Mai exact, așa cred. Amândoi cunoaștem destul de bine epoca victoriană ca să ne descurcăm. Va trebui să rămân american, deși... da, văd că mi-ați trecut asta în documente.

Mainwethering părea îndurerat.

¹ Firesc (în lat.).

² Popor germanic ce a invadat Anglia în secolul V, venind de pe continent.

- Dacă incidentul cu tumulul a ajuns într-o operă literară, după cum spuneți, vom primi o sută de memorandumuri. S-a întâmplat ca al dumneavoastră să fie primul. De atunci au mai sosit două, din 1923 și 1960. Doamne, cum mi-aș dori să-mi fi fost aprobat un robot secretar!

Everard se lupta cu costumația stângace. Îi venea destul de bine, măsurile lui figurau în bazele de date ale Patrulei, însă nu mai avusese ocazia să aprecieze relativul confort al modei din epoca sa. La naiba cu jiletca asta!

- Afacerea, zise el, poate fi destul de inofensivă. De fapt, de vreme ce ne aflăm aici acum, *trebuie* să fi fost inofensivă. Nu?

- Până acum, sublinie Mainwethering. Dar gândiți-vă! Voi doi, domnilor, vă întoarceți în epoca iuților și-l găsiți pe pungaș. Însă dați greș. Poate că vă împușcă el, poate că-i ucide și pe cei pe care-i trimitem după voi. Apoi tipul pornește o revoluție industrială sau orice altceva dorește. Introduce modificări în istorie. Voi, fiind acolo înaintea momentului schimbării, continuați să existați... chiar și numai sub formă de cadavre... Însă noi, cei de mai din susul timpului, cei de aici, n-am existat nicicând. Această conversație n-a avut loc niciodată. După cum spune Horațiu...

- Nu vă faceți griji! râse Whitcomb. Mai întâi vom cerceta tumulul, apoi revenim aici și hotărâm ce mai urmează.

Se aplecă și începu să transfere echipamentul dintr-o valiză a secolului XX într-o monstruozitate de geamantan cu burduf și două despărțituri. Două arme, niște aparate neinventate încă în vremea sa și un miniradio, cu care să apeleze biroul în caz de necesitate.

Mainwethering consultă mersul trenurilor.

- Aveți un tren mâine dimineață la 8,23, din Charing Cross. Luați-vă jumătate de oră marjă de siguranță, ca să ajungeți de aici la gară.

- În regulă.

Everard și Whitcomb suiră din nou pe mașină și dispărură. Mainwethering căscă, se întinse, lăsă instrucțiunile secretarului și plecă acasă. La 7,45 dimineața, asistentul era acolo când mașina se materializă.

Pentru prima oară, Everard fu izbit de înțelegerea realității deplasării temporale. O mai cunoscuse, cu stratul superficial al minții, îl impresionase corespunzător, însă fusese doar ceva exotic. Acum, parcurgând o Londră necunoscută, într-o birjă (nu un ana-

cronism-capcană pentru turiști, ci una funcțională, prăfuită și jerpelită), respirând un aer ce conținea mai mult fum decât un oraș din secolul XX, dar nu emanațiile de gaze arse ale eșapamentelor, văzând mulțimea forfotitoare – domni cu meloane și jobene, salahori mânjiți de funingine, femei cu fuste lungi, nu actori, ci oameni în carne și oase, vorbind, asudând și râzând, ființe umane posomorâte, cu preocupări reale – , se simți izbit cu putere de faptul că se afla aici. În acest moment, mama lui nu se născuse încă, iar bunicii săi erau un cuplu tânăr care de abia se acomoda cu greul căsniciei, Grover Cleveland³ era președinte al Statelor Unite, iar Victoria era regina Angliei, Kipling⁴ își scria opera, iar ultimele revolte ale indienilor americani încă nu se petrecuseră... Parcă fusese trăsnet în moalele capului.

Whitcomb accepta lucrurile mult mai calm, însă ochii îi jucau, privind această zi din perioada de glorie a Angliei.

– Încep să înțeleg, murmură el. Nu s-a căzut nicio-dată de acord dacă perioada asta a fost una a convenționalismului nefiresc, rigid, și a unei brutalități

ușor venerate, sau floarea târzie a civilizației occidentale, înainte de-a începe să-și scuture petalele. Simpla vedere a acestor oameni mă face să pricep. Este tot ceea ce s-a spus despre epoca asta, bună și rea, pentru că n-a fost un singur lucru care s-a întâmplat pentru toți, ci au existat milioane de vieți individuale.

– Sigur că da, întări Everard. Asta-i valabil pentru toate epocile.

Trenul era aproape familiar, nu foarte diferit de garniturile căilor ferate britanice ale anului 1954, ceea ce-i oferii lui Whitcomb prilejul unor comentarii sarcastice asupra inviolabilității anumitor tradiții. După două ore, ajunseră într-o gară adormită de provincie, printre grădini de flori îngrijite cu atenție, de unde luară o cabrioletă până la moșia Wyndham.

Un polițist politicos le permise să intre, după câteva întrebări. Se prezentară ca fiind arheologi, Everard din America și Whitcomb din Australia, care fuseseră nerăbdători să-l întâlnească pe lordul Wyndham și care erau șocați de vestea tragicului sfârșit al acestuia. Mainwethering, care părea să aibă relații pretutindeni, le procurase scrisori de recomandare din partea unei autorități celebre de la British Museum. Inspectorul de la Scotland Yard le îngădui să

³ Stephen Grover Cleveland (1837–1908), al douăzeci și doilea și al douăzeci și patrulea președinte al SUA (1885–1889) și (1893–1897).

⁴ Joseph Rudyard Kipling (1865–1936), scriitor englez.

examineze tumulul.

- Cazul este rezoluat, domnilor, nu mai există alte indicii, chiar dacă colegul meu nu-i de acord, ha, ha, ha!

Detectivul particular zâmbi acru și-i privi printre gene când se apropiară de movilă. Era înalt, subțire, cu față de șoim și însoțit de un individ bondoc, mustăcios și șchiop, care părea un soi de secretar.

Tumulul era lung și înalt, acoperit cu iarbă, mai puțin în locul unde se excavase spre camera funerară. Aceasta fusese ranforsată cu scânduri grosolane, dar structura se prăbușise de mult; bucăți de lemn se zăreau la tot pasul.

- Ziarele pomeneau ceva despre un sipet metalic, zise Everard. Mă-ntreb dacă i-am putea arunca o privire...

Inspectorul încuviință din cap și-i conduse la un șopron, unde principalele obiecte descoperite fuseseră depozitate pe o masă. Exceptând cutia, existau doar fragmente de metal corodat și oase fărâmate.

- Hm-m-m, mormăi Whitcomb.

Privirea îi zăbovi, gânditoare, pe suprafața strălucitoare a sipetului. Răspândeă reflexe albastre; probabil un aliaj rezistent la efectul uremii, care nu fusese încă descoperit.

- Foarte neobișnuit. Deloc primitiv. Aproape ai zice c-a fost fabricat, nu?

Everard se apropie, precaut. Era aproape sigur în privința conținutului, și de aceea dovedea toată grija unui locuitor al așa-zisei Ere Atomice. Scoțând un contor din geamantan, îl orientă către cutie. Acul devie, dar nu prea mult...

- Interesant obiectul acesta, comentă inspectorul. Aș putea întreba ce este?

- Un electroscoap experimental, minți Everard.

Grijuliu, deschise capacul și ținu contorul deasupra cutiei. Dumnezeu! Nivelul radioactivității dinăuntru era îndeajuns de ridicat ca să ucidă un om într-o zi! Înainte de a trânti capacul la loc, auu, pentru o clipă, imaginea lingourilor masive, strălucind mohorât.

- Aveți grijă cu chestia asta, vorbi el cu glas tremurat.

Slavă cerului, cel care adusese încărcătura aceea drăcească venise dintr-o epocă în care știau cum să ecraneze radiațiile!

Detectivul particular se apropiase fără zgomot, venind în spatele lor. Pe chip îi apăruse o expresie de interes nedisimulat.

- Să înțeleg că ați recunoscut conținutul, domnule?

întrebă el încetișor.

- Da. Cred că da.

Everard își aminti că Becquerel avea să descopere radioactivitatea abia peste ureo doi ani; până și despre razele-X nu avea să se audă mai deureme de un an. Trebuia să fie precaut.

- Este... În teritoriile indienilor am auzit povestindu-se despre un asemenea minereu, care-i otrăvitor...

- Foarte interesant. Detectivul începu să îndese tutun în pipa voluminoasă. Cumva similar vaporilor de mercur?

- Deci Rotherhithe a plasat cutia în mormânt? murmură inspectorul.

- Nu fiți ridicol! se răsti detectivul. Am trei indicii concludente că Rotherhithe este complet nevinovat. Ce mă intrigă pe mine este cauza morții lordului. Însă, dacă după cum spune acest domn, în tumul a fost îngropată o otravă letală... menită poate să-i descurajeze pe jefuitorii de morminte? Mă întreb, totuși, de unde au procurat vechii saxoni un mineral american. Poate că o fi ceva adevărat în teoriile acelea despre călătoriile fenicienilor antici peste Atlantic. Am întreprins unele cercetări pornind de la o ipoteză personală, conform căreia în limba galeză ar exista ele-

mente caldeene, iar faptul acesta pare să-mi confirme ideea.

Everard încercă un sentiment de vinovăție pentru ceea ce făcea arheologiei. Totuși, cutia avea să fie aruncată în Canalul Mânecii și nimeni n-avea s-o mai țină minte. El și Whitcomb găsiră o scuză să plece de îndată.

Pe drumul spre Londra, când se aflară în siguranță, singuri în compartiment, englezul dădu la iveală un fragment de lemn mucegăit.

- L-am strecurat în buzunar, la tumul. Dă-mi, te rog, contorul radiocarbonic.

Introduse lemnișorul în aparat, răsuci niște butoane și citi răspunsul.

- Uechime de 1.430 de ani, cu o marjă de eroare de aproximativ zece ani. Tumulul datează de prin... 464 e.n., când iuții tocmai se stabileau în Kent.

- Dacă lingourile acelea continuă să fie atât de radioactive după așa mult timp, murmură Everard, măntreb cum or fi fost inițial? Greu de înțeles cum pot fi atât de active, deși au o perioadă lungă de înjumătățire. Este adevărat însă, în viitor se pot face lucruri la care în epoca mea nici nu s-a visat.

Înaintară raportul lui Mainwethering și petrecură o zi vizitând orașul, în ureme ce șeful biroului trimitea

mesaje prin timp, activând uasta mașinărie a Patrulei. Pe Everard îl încânta Londra, în ciuda mizeriei și a sărăciei. Whitcomb privea însă mai degrabă absent.

- Mi-ar plăcea să fi trăit aici, spuse el.
- Da? Cu medicina și dentiștii lor?
- Dar fără bombardamente.

Când cei doi reveniră la birou, Mainwethering făcuse aranjamentele. Pufăind din trabuc, umblă de colo-colo cu pași mari, cu mâinile dolofane încleștate la spatele fracului și le spuse povestea:

- Metalul a fost identificat cu probabilitate maximă. Combustibil izotopic de prin secolul XXX. Verificările arată că un comerciant din Imperiul Ing a vizitat anul 2987, pentru a face barter, oferind materiile sale prime în schimbul synthropei, al cărei secret s-a pierdut în Interregn. Și-a luat, firește, măsuri de prevedere, încercând să treacă drept un negustor din sistemul lui Saturn, însă a dispărut. La fel și naveta lui temporală. Se presupune că cineva din 2987 i-a aflat adevărata identitate și l-a ucis ca să-i ia mașina. A fost anunțată Patrula, însă nici urmă de mașină. În final, ea a fost recuperată din Anglia secolului V de către doi agenți ai Patrulei pe nume - ha! - Everard și Whitcomb.

- De vreme ce am reușit deja, de ce să ne mai deranjăm? rânji americanul.

Mainwethering păru șocat.

- Dar, dragul meu, încă n-ați reușit. Misiunea rămâne de îndeplinit, din punctul de vedere al timpului subiectiv al vostru și al meu. Vă rog să nu luați succesul de bun, doar pentru că-l consemnează istoria. Timpul nu-i rigid, iar omul dispune de liberul arbitru. Dacă eșuați, istoria se va schimba și succesul vostru nu va fi consemnat niciodată - eu nu vă voi fi spus nimic despre o reușită. Neîndoielnic, așa s-a întâmplat, dacă pot utiliza termenul "întâmplat", în cele câteva cazuri în care Patrula a înregistrat eșecuri. Încă se lucrează la cazurile respective, iar dacă până la urmă se va reuși, istoria va fi schimbată și vor fi fost "întotdeauna" succese. *Tempus non nascitur, fit*⁵ dacă îmi este îngăduită o ușoară parafrază.

- Bine, bine, glumeam doar, zise Everard. Să mergem. *Tempus fugit*⁶.

Adăugă în mod deliberat un "g", iar Mainwethering se strâmbă iritat.

Până și Patrula cunoștea doar puține lucruri

⁵ Timpul nu se naște, se face (în lat. în orig)., parafrază a dictonului: *Poeta nascitur, orator fit*.

⁶ Timpul zboară (în lat.).

despre perioada obscură în care romanii părăsiseră Britannia, civilizația instaurată de ei se năruise și anglii, iuții și saxonii începuseră să pătrundă pe insulă. Niciodată nu pâruse a fi o perioadă importantă. Biroul din Londra, anul 1000 e.n., trimisese materialele pe care le deținea, împreună cu veșmintele potrivite. După o oră petrecută sub hipnoză, Everard și Whitcomb erau fluenti în latină și mai multe dialecte saxonice și iuți, și dețineau cunoștințe destul de bune asupra obiceiurilor epocii.

Îmbrăcămintea era stânjenitoare – pantaloni, cămăși și haine de lână grosolană, mantii de piele și o colecție interminabilă de șireturi și șnururi. Peruci lungi și bălaie le acopereau tunsorile moderne; fețele lor rase nu aveau să atragă atenția, chiar dacă era secolul V. Whitcomb purta un topor, iar Everard o sabie, ambele din oțel cu conținut ridicat de carbon, însă puneau mai multă bază pe micile paralizatoare sonice din secolul XXVI, pe care le vârstaseră sub haine. Armura nu fusese inclusă, însă aparatul temporal era dotat cu două căști de motocicliști; acestea nu aveau să bată prea mult la ochi într-o epocă a echipamentelor artizanale și erau mai rezistente și mai confortabile decât cele autentice. Avură de asemenea grijă să ia cu ei mâncare și câteva ulcioare de

ceramică, pline cu bere victoriană de calitate.

– Perfect. Mainwethering scoase un ceasornic din buzunar și-l consultă. Uă aștept înapoi la... să zicem, ora 16? Voi avea niște oameni înarmați la îndemână, în caz că veniți cu ureun prizonier, iar apoi putem ieși la un ceai.

Le strânse mâinile.

– Noroc la vânătoare!

Everard sui pe mașină, fixă comenzile pentru 464 e.n., Addleton Barrow, miezul unei nopți de vară, și apăsă butonul principal.

Era lună plină. Sub lumina ei, terenul se întindea vast și pustiu, întunecimea pădurilor blocând orizontul. De undeva se auzea un lup urlând. Tumulul se afla deja acolo; sosiseră prea târziu.

Înălțându-se cu unitatea antigravitațională, priviră cu atenție peste o pădure deasă și umbroasă. Cam la un kilometru de movilă se afla un cătun, o casă de lemn și un pâlț de clădiri mai mici, înconjurând o curte. Era foarte liniște, totul era scăldat în razele lunii.

– Ogoare cultivate, observă Whitcomb. Vocea îi era șoptită în liniștea din jur. Iuții și saxonii erau în principal țărani liberi care au venit aici în căutare de te-

renuri. Bretonii au fost mătrășiți din zonă cu câțiva ani în urmă.

- Trebuie să aflăm ce-a fost cu înhumarea, zise Everard. Să ne întoarcem și să localizăm momentul ridicării tumulului? Nu, mai sigur ar fi să întrebăm acum, la o dată ulterioară, când interesul față de el a mai scăzut. Să zicem, mâine dimineață?

Whitcomb încuviință, iar Everard duse mașina la adăpostul unui pâlț de copaci și avansă cinci ore în timp. Soarele strălucea orbitor la nord-est, roua scânteia pe iarba cu fire înalte, în vreme ce păsările făceau tărași. Descălecând, agenții programară mașina să plutească la cincisprezece kilometri altitudine, unde să aștepte apelul de chemare prin miniradiourile din căști.

Se apropiară direct de cătun, alungând cu sabia și toporul dulăii ce-i întâmpinaseră mârâind. Pătrunseră în curtea nepavată, acoperită din plin cu noroi și bălegar. Doi copii goi-puşcă, ciufuliți, căscau gura la ei dintr-un bordei de chirpici. O fată care mulgea o văcuță slăbănoagă țipă; un argat îndesat, cu frunte îngustă, care dădea lături la porci, se repezi să înșface o suliță. Strâmbând din nas, Everard își dori ca unii dintre înfocații adepți ai "Nobilului Nordic" din secolul său să-l fi putut vizita pe acesta.

Un bărbat cu barba sură apără în ușă, cu o bardă în mână. Ca toți din această epocă, era cu mulți centimetri mai scund decât media oamenilor secolului XX. Îi cercetă cu prudență, înainte de a le ura bună dimineața.

Everard zâmbi politicos.

- Mă numesc Uffa Hundingsson, iar fratele meu este Knubbi, zise el. Suntem negustori din Iutlanda, veniți încoace pentru negoț la Canterbury. (Spusese denumirea curentă - Cant-wara-byrig.) Mergând de la locul de acostare, am rătăcit drumul și apoi, bătând toată noaptea, am zărit casa voastră.

- Eu mă numesc Wulfnoth, fiul lui Aelfred, zise țărânul. Intrați și mâncați cu noi.

Încăperea era mare, întunecată și plină de fum, înțesată de o gloată gălăgioasă: fiii lui Wulfnoth, soțiile și copiii lor, argații cu soțiile, copiii și nepoții. Dejunul consta din hălci de porc pe jumătate fripte, servite în blide de lemn, și stropite cu bere slabă și acra, care se bea din corn. Nu era greu să stârnești o conversație; oamenii aceia erau la fel de clevetitori ca țărânii izolați de pretutindeni. Problema era să inventezi povești plauzibile despre ce se întâmpla în Iutlanda. O dată sau de două ori, Wulfnoth, care nu era prost, îi prinse cu niște greșeli, însă Everard rosti

ferm:

- Ai auzit un neadevăr. Ueștile iau forme ciudate când trec marea.

Fu surprins să constate câte legături continuau să existe cu vechea țară. Însă sporovăiala despre vreme și holde nu diferea mult de cea din Vestul Mijlociu al secolului XX.

Abia mai apoi reuși să strecoare o întrebare despre tumul. Wulfnoth se încruntă, iar nevasta cea durdulie și știrbă făcu iute un semn protector în direcția unui idol grosolan de lemn.

- Nu-i bine să vorbești despre asemenea lucruri, murmură iutul. Aș fi urut ca urăjitorul să nu fi fost îngropat pe pământul meu. A fost însă apropiat tatei, care a murit anul trecut și nici n-a urut să audă.

- Urăjitor? Whitcomb ciuli urechile. Ce poveste este asta?

- Ei bine, puteți s-o aflați, mormăi Wulfnoth. Era un străin de-i zicea Stane, care a apărut în Canterbury acum ureo șase ani. Trebuie că venea de foarte departe, căci nu vorbea nici engleza, nici bretona, însă regele Hengist l-a găzduit și în scurt timp a învățat graiurile. l-a dat regelui daruri ciudate, însă de preț, și era un sfetnic iscusit, la care Hengist începuse să-și plece tot mai mult urechea. Nimeni nu îndrăznea să-i

stea împotrivă, căci avea un toiag ce slobozea trăsnete. A fost văzut despicând stânca, iar o dată, în luptă cu bretonii, a făcut oamenii scrum. Mai sunt unii care au crezut că este însuși Wotan, însă nu se poate, o dată ce a murit.

- Aha, așa deci... Everard simți o furnicătură de interes. Și ce a făcut pe când trăia?

- l-a dat regelui sfaturi înțelepte, cum am mai spus. A lui a fost ideea ca noi, cei din Kent, să nu-i mai izgonim pe bretoni și să ne chemăm rudele din vechea țară, ci mai degrabă să facem pace cu localnicii. Gândea că noi, cu forța noastră, și ei, cu știința lor romană, am putea alcătui laolaltă un regat puternic. Se poate să fi avut dreptate, deși eu unul n-am văzut mare folos în toate cărțile și scăldătorile acestea, ca să nu mai vorbesc de ciudățenia aia de zeu-cruce al lor... Ei bine, oricum, a fost doborât de niște necunoscuți, acum trei ani, și îngropat aici, cu sacrificii de animale alături de bunurile sale pe care dușmanii nu i le-au jefuit. Îi aducem jertfe de două ori pe an și trebuie să recunosc că stafia lui nu ne-a tulburat. Dar tot sunt oarecum neliniștit în privința asta.

- Trei ani, da? suflă Whitcomb. Înțeleg...

Le trebui o oră întreagă să sfârșească, iar Wulfnoth

insistă să trimită cu ei pe unul din băieți, să-i conducă la râu. Everard, care nu avea chef să meargă pe jos până acolo, rânji și apelă la mașina temporală. Încălecând-o împreună cu Whitcomb, vorbi grav către flăcăul care făcuse ochii cât cepele:

- Află că i-ați găzduit pe Wotan și pe Thor, care de acum înainte vă vor feri poporul de rele.

Sări apoi cu trei ani în trecut.

- Acum urmează greul, zise el de la adăpostul pâlcului de copaci, privind la cătunul întunecat.

Tumulul nu mai se afla acolo, deci urăjitorul Stane trăia.

- Este destul de ușor să amăgești un copil, însă acum trebuie să-l scoatem pe individul ăsta din mijlocul unei așezări puternice, cu mulți războinici, în care el este mâna dreaptă a regelui. *În plus*, are și un blaster.

- Se pare că am reușit - sau că vom reuși, zise Whitcomb.

- Da' de unde. Nu-i irevocabil, știi prea bine. Dacă dăm greș, Wulfnoth ne va povesti altceva peste trei ani, probabil că Stane va fi acolo - ne-ar putea ucide de două ori! Iar Anglia, smulsă din Evul Mediu timpuriu direct într-o cultură neoclasică, nu va mai evolua în ceva ce-ai mai recunoaște prin 1894... Mă-

ntreb ce intenționează Stane...

Ridică mașina de pe sol și porniră prin văzduh către Canterbury. Vântul nopții îi şuiera sumbru pe la urechi. Orașul se ivi destul de repede și Everard ateriză într-o dăbă. Luna se reflecta albă în zidurile romane pe jumătate dărâmate ale străvechiului Durovernum, cu pete întunecate dovedind mai recente reparații din lut și lemn făcute de iuți. Nimeni nu putea pătrunde acolo după apusul soarelui.

Din nou, mașina temporală îi aduse la lumina zilei - aproape de amiază - și fu trimisă în văzduh. Micul dejun pe care-l luaseră în urmă cu două ore mai de-ureme și cu trei ani în viitor se simțea ca un ghem în stomacul lui Everard când porniră pe drumul roman desfundat ce ducea spre oraș. Circulația era destul de intensă, în principal țărani mânănd la piață carele scârțâitoare trase de boi, încărcate cu produse. Doi străjeri cu aspect sălbatic îi opriră la poartă și-i întrebă ce căutau în oraș. De data aceasta, se dădură drept reprezentanții unui negustor din Thanet care-i trimisese să discute cu diverși meșteșugari. Gărzile păstrară același aspect arțăgos, până ce Whitcomb le strecură două monede romane; atunci sulitele fură coborâte și trecură.

Orașul se învoldura și forfotea în jurul lor, însă Eve-

rard fu cel mai mult impresionat de varietatea mirosurilor. Printre iuții care se îmbrânceau, observa uneori câte un romano-breton care-și croia drum cu dispreț prin noroi, ferindu-și tunică ponosită de contactul cu barbarii. Ar fi fost amuzant, dacă nu era lamentabil.

Un han de-a dreptul mizerabil fusese amplasat în ruinele acoperite de mușchi ale unei clădiri care, probabil, aparținuse unui bogătaș. Everard și Whitcomb aflară că banii lor erau la mare preț aici, unde principala formă de comerț o reprezenta trocul. În schimbul câtorva rânduri de băutură, obținură toate informațiile dorite. Palatul regelui Hengist se afla aproape de centrul orașului... nu era chiar un palat, ci o clădire veche înfrumusețată la indicațiile veneticului Stane... nu că regele nostru cel bun și brav ar fi ureun mototol, nu mă înțelege greșit, străine... păi, luna trecută doar... ah, da, Stane! Locuiește chiar în casa de lângă palat. Ciudat flăcău, unii spun c-ar fi zeu... fără-ndoială, îi cam umblă ochii după fete... Da, se spune că el se află în spatele tratativelor de pace cu bretonii. Tot mai mulți șmecheri din ăștia pătrund în fiecare zi, s-a ajuns până-ntr-acolo că nu mai poate omul să verse un pic de sânge fără să... Desigur, Stane este foarte înțelept, nu l-aș putea vorbi

de rău, înțelegi, la urma urmei, poate slobozi trăsnete...

- Deci, ce facem? întrebă Whitcomb când reveniră în odaia lor. Dăm buzna și-l arestăm?

- Nu, mă-ndoiesc c-ar fi posibil, răspunse Everard cu grijă. Am un fel de plan, însă depinde dacă ghicim care-i sunt intențiile. Hai să vedem dacă nu putem obține o audiență. Coborî de pe salteaua de paie ce servea drept pat, scărpinându-se. Drace! Perioadei ăsteia nu-i trebuie alfabetizare, ci praf de purici!

Clădirea fusese renovată cu grijă, curățenia fațadei albe, cu porticuri, contrastând dureros cu mizeria din jur. Doi străjeri se tolăniseră pe trepte, dar săriră în picioare când agenții se apropiară. Everard le strecură niște bani și le spuse că avea vești care cu siguranță l-ar fi interesat pe marele urăjitor.

- Spune-i atât: "Omul de mâine." Este o parolă. Ai înțeles?

- N-are nici un înțeles, se încruntă străjerul.

- Parolele nu trebuie să aibă ureun înțeles, rosti Everard trufaș.

Iutul se îndepărtă bodogănind și clătinând cu jale din cap. Toate expresiile astea noi!

- Ești sigur că-i o mișcare înțeleaptă? întrebă Whitcomb. Acum va fi pus în gardă, știi asta, nu?

- Mai știi și că un personaj cu adevărat important nu și-ar pierde uremea cu orice străin. Treaba asta-i urgentă, bătrâne! Până acum n-a realizat nimic cu caracter permanent, nici măcar cât să devină o legendă durabilă. Dacă însă Hengist ar face o alianță veritabilă cu bretonii...

Străjerul reveni, mârâi ceva și-i conduse pe scări și prin peristil. Urma apoi un atriu, o cameră încăpătoare, în care covoarele modeme din blană de urs contrastau cu marmura ciobită și mozaicul decolorat. Un bărbat îi aștepta, în picioare, în fața unei canapele grosolane din lemn. Când intrară, ridică mâna și Everard zări țeava subțire a unui blaster din secolul XXX.

- Mâinile la vedere și binișor depărtate de corp, grăi bărbatul cu blândețe. Altfel, mă voi vedea silit să vă lovesc cu trăsnetul.

Whitcomb simți că i se oprește răsuflarea, însă Everard se așteptase la asta. Chiar și așa, simți un nod înghețat în stomac.

Urăjitorul Stane era un bărbat scund, îmbrăcat într-o tunică brodată, provenită probabil din ureo vilă bretonă. Trupul îi era zvelt, capul mare, cu un chip de o urâtenie mai degrabă atrăgătoare, sub o claie de păr negru. Un rânjet încordat îi curba buzele.

- Percheziționează-i, Eadgar, porunci el. Ia-le orice ar putea avea pe sub haine.

Iutul nu era îndemânatic, însă găsi paralizatoarele și le zvârli pe podea.

- Poți pleca, zise Stane.

- Nu sunt primejdioși, stăpâne? întrebă oșteanul. Stane rânji larg.

- De ce mai ții asta în mână?

Eadgar ieși târșâindu-și picioarele. "Bine măcar că ne-am păstrat sabia și toporul", gândi Everard. "Deși nu ne sunt de prea mare folos, cu chestia aia îndreptată spre noi."

- Care va să zică, veniți din viitor, murmură Stane. Brusc, sudoarea îi broboni fruntea. Fusesem curios... Vorbiți engleza viitorului?

Whitcomb deschise gura, însă Everard i-o luă înainte, improvizând:

- La ce limbă te referi?

- La asta. Stane vorbi într-o engleză cu un accent ciudat, însă inteligibilă pentru secolul XX. Ureau să știu de unde și din ce timp veniți, cu ce gând, și toate celelalte. Să-mi spuneți adevărul - dacă nu, vă fac scrum!

Everard clătină din cap.

- Nu, răspunse el în iută. Nu te-nțeleg.

Whitcomb îi aruncă o privire, dar nu scoase un cuvânt, mergând pe mâna americanului. Minte lui Everard gonia; sub imboldul disperării, știa că prima greșală însemna moartea.

- În zilele noastre, vorbim astfel...

Începu să vorbească într-un dialect mexicanospaniol, stâlcind cuvintele pe cât îndrăzneia mai mult.

- Deci... o limbă latină! Ochii lui Stane luciră și blasterul îi tremură în mână. De când veniți?

- Secolul XX după Cristos, iar țara noastră se cheamă Lyonesse. Se întinde dincolo de oceanul din apus...

- America! icni celălalt. S-a numit ureodată America?

- Nu. Nu știu despre ce vorbești.

Stăpânindu-și tremurul, Stane întrebă:

- Cunoașteți limba romanilor?

Everard încuviință.

- Atunci să vorbim în ea, răsese nervos Stane. Dacă ați ști ce scârbă mi-e de grohăiala asta locală...

Latina îi era cam stâlcită; evident, o învățase în secolul său, însă vorbea destul de fluent. Își vântură blasterul.

- Scuzați-mi lipsa de curtoazie, dar trebuie să fiu precaut.

- Firește, încuviință Everard. Mă numesc... ă-ă-ă, Mencius, iar prietenul meu Iuvenalis. Venim din viitor, așa cum ți-ai dat seama, suntem istorici, iar călătoria în timp abia a fost inventată.

- La drept vorbind, numele meu este Rozher Schtein, din 2987. Ați... auzit de mine?

- Cum altfel? zise Everard. Am venit aici în căutarea acelui misterios Stane, care pare să fi fost unul dintre personajele cruciale ale istoriei. Am bănuț că s-ar putea să fi fost un călător în timp, *peregrinator temporis*. Acum știm c-am avut dreptate.

- Trei ani! Schtein începu să pășească agitat prin cameră, cu blasterul în mână, prea departe însă pentru a încerca un atac prin surprindere. Trei ani am stat aici. Dacă ați ști câte nopți m-am perpelit, întrebandu-mă dacă voi reuși... Spuneți-mi, lumea voastră este unită?

- Lumea și toate planetele, răspunse Everard. De mult sunt unite.

În sinea sa, tremura. Viața îi atârna de abilitatea de a ghici care fuseseră planurile lui Schtein.

- Sunteți un popor liber?

- Suntem. Adică împăratul prezidează, dar senatul face legile și este ales de popor.

O expresie de venerație se întipări pe chipul lui

Schtein, transfigurându-l.

- Așa cum am visat, șopti el. Mulțumesc.
- Deci ți-ai părăsit propriul tău timp ca să... crezi istoria?

- Nu, clătină din cap Schtein. Ca s-o schimb.

Cuvintele i se revărsau, de parcă ar fi dorit să vorbească de mulți ani, fără să îndrăznească:

- Și eu am fost istoric. Din întâmplare, am întâlnit un bărbat care se pretindea a fi negustor de pe lunile lui Saturn, dar, întrucât trăisem acolo cândva, mi-am dat seama de înșelăciune. Cercetând, am aflat adevărul. Era un călător temporal, din viitorul foarte îndepărtat. Trebuie să înțelegeți că epoca în care trăiam era teribilă și, în calitate de istoric psihograf, îmi dădeam seama că războiul, sărăcia și tirania cu care fuseserăm blestemați nu se datorau vreunui rău înăscut în om, ci simplei legi a cauzalității. Tehnologia se dezvoltase într-o societate divizată, ale cărei facțiuni se luptau între ele, iar războiul ajunsese o afacere tot mai distructivă. Existaseră și perioade de pace, unele chiar îndelungate, totuși molima era prea adânc înrădăcinată, conflictul făcea parte din însăși esența civilizației noastre. Familia îmi pierise în timpul unui raid venusian și n-aveam nimic de pierdut. Am luat mașina timpului, după ce am... scăpat

de posesorul ei. Marea greșală, consideram eu, fusese comisă în uremurile întunecate. Roma unificase un imperiu vast în care domnea pacea, iar din pace întotdeauna se poate naște dreptatea. Însă Roma se epuizase în urma efortului, iar acum se dezmembra. Barbarii erau puternici, puteau face multe, dar fuseseră repede corupți. Aici însă este Anglia, care a fost izolată de putreda orânduire socială romană. Au început să pătrundă saxonii, niște neghiobi mizerabili, însă puternici și dornici să învețe. În istoria timpului meu, ei au ras pur și simplu civilizația bretonă, apoi, fiind slabi de minte, au fost înghițiți de noua și nefasta civilizație numită Occident. Doream o altă evoluție, mai bună. N-a fost ușor. Ați fi surprinși să vedeți cât de greu este să supraviețuiești într-o altă epocă până te lămurești cum stau lucrurile, chiar dacă ai arme moderne și daruri interesante pentru rege. Acum însă am obținut respectul lui Hengist și încrederea bretonilor. Pot uni aceste două popoare într-un război comun împotriva picților⁷. Anglia va fi un singur regat care se va bucura de puterea saxonilor și știința romanilor, îndeajuns de puternic să reziste tuturor invadatorilor. Creștinismul este inevitabil, desigur, însă

⁷ Triburi care au ocupat nordul Angliei în perioada 300-850 și în secolul IX s-au contopit cu scoții.

mă voi asigura că va educa și va civiliza oamenii, nu le va încorseta mințile. În cele din urmă, Anglia va fi în măsură să pornească expansiunea pe continent. În final, o singură lume! Voi rămâne aici atât cât va fi necesar să reușesc alianța împotriva picților, apoi voi dispărea, făgăduind că voi reveni. Dacă în secolele următoare reapar la intervale să zicem de cincizeci de ani, voi deveni o legendă, un zeu, care să verifice dacă ei se mențin pe calea cea dreaptă.

- Am citit multe despre Sfântul Stanius, rosti Everard.

- Deci am învins! strigă Schtein. Am dăruit lumii pacea!

Lacrimile îi scaldau obrazii.

Everard se apropie. Încă suspicios, Schtein îl aținti cu blasterul. Ca din întâmplare, Everard îi dădu roată, iar Schtein se răsuci, să-l mențină în raza armei. Era însă prea surescit de ceea ce părea dovada propriului său succes ca să-și amintească de Whitcomb. Everard îi aruncă o privire semnificativă englezului.

Whitcomb azuârli toporul, iar Everard se trânti la podea. Schtein răcni și blasterul şuieră. Toporul îi despicasă umărul. Whitcomb sări și-i prinse brațul înarmat. Schtein urla, luptându-se să răsucească blasterul. Everard se repezi în ajutor. Urmă un mo-

ment de confuzie.

Apoi blasterul se descărcă din nou și Schtein rămase inert în brațele lor. Sângele care țâșnea prin rana înspăimântătoare din pieptul său le năclăia hainele.

Cei doi străjeri intrară în fugă. Everard înșfăcă paralizatorul și-l reglă la intensitate maximă. O suliță zuârlită de un soldat îi zdreli brațul. Trase de două ori și matahalele se prăbușiră. N-aveau să mai miște câteva ore.

Everard se ghemui și ascultă atent. Dintr-o cameră răzbătu un țipăt de femeie, însă nimeni nu intră pe ușă.

- Cred că am reușit, gâfâi el.

- Da.

Whitcomb privea indiferent cadavrul întins în fața sa. Părea jalnic de micuț.

- N-am urut să moară, zise Everard. Dar timpul nu iartă. Așa a fost scris, cred.

- Mai bine așa decât judecata Patrulei și exilul pe altă planetă, încuviință Whitcomb.

- Practic vorbind, a fost un tâlhar și-un ucigaș, comentă Everard. A avut însă o viziune măreață.

- Și noi i-am distrus-o.

- Era posibil ca istoria însăși să i-o distrugă. Pro-

babel că ar fi făcut-o în cele din urmă. Un singur om pur și simplu nu-i destul de puternic sau de înțelept. Cred că majoritatea mizeriei umane se datorează unor fanatici bine intenționați ca el.

- Așadar, să stăm cu mâinile-n sân și să primim ce ni se dă?

- Gândește-te la toți prietenii tăi din 1947. Nici măcar n-ar fi existat ureodată.

Whitcomb își scoase mantia și încercă să curețe sângele de pe haine.

- S-o luăm din loc, zise Everard.

Ieșiră prin portalul din spate. O concubină înspăimântată îi privi cu ochi mari.

Fură nevoiți să distrugă lacătul unei uși interioare. Încăperea adăpostea o navetă temporală, model Ing, câteva lăzi cu arme și muniție, precum și cărți. Everard le încărcă pe toate în mașină, cu excepția cutiei metalice cu combustibil. Aceea trebuia lăsată pe loc, astfel încât să poată afla despre ea în viitor și să vină pentru a-l opri pe cel care se voise Dumnezeu.

- Zic să le duci tu pe astea în 1894, îi spuse englezului. Eu vin cu cealaltă mașină și ne întâlnim la birou.

Whitcomb îl privi îndelung. Era tras la față. Chipul îi încremeni într-o expresie hotărâtă.

- Prea bine, bătrâne. Zâmbi, aproape nostalgic, și-i strânse mâna. Adio și noroc!

Everard îl privi intrând în cilindrul de oțel. Fusese ciudat să spună cuvintele acelea, când urmau să ia ceaiul în 1894, peste două ore.

Îngrijorarea îl chinuia, când ieși din clădire și se amestecă în mulțime. Charlie avea una din stările lui ciudate. Ei bine...

Nu se întâlni cu nimeni când părăsi orașul și pătrunse în dumbravă. Apelă mașina temporală și, în ciuda necesității de a se grăbi, ca nu cumva ureun curios să se apropie să vadă ce fel de pasăre coborâse din văzduh, sparse gâtul unui ulcior de bere. Simțea realmente nevoia unei guri de băutură. După aceea aruncă o ultimă privire spre Uechea Anglie și sări în 1894.

Mainwethering se afla acolo, însoțit de oameni înarmați, așa cum promisese. Păru alarmat la vederea unui singur om, revenind cu hainele pline de sânge închegat, însă Everard îi dădu un raport liniștitor.

După ce se spălă și-și schimbă hainele, dictă secretarului raportul complet. De acum, Whitcomb ar fi trebuit să ajungă cu ureo birjă, dar nu se vedea nici urmă de el. Mainwethering discută prin radio cu de-

pozitul și întoarce o privire încruntată.

- N-a sosit încă. Să fi survenit ureun incident?

- Greu de crezut. Mașinile nu pot fi manevrate greșit. Everard își mușcă buzele. Nu știu ce s-o fi întâmplat. Poate că s-a dus în 1947, în loc să vină aici.

Un schimb de note arată că Whitcomb nu se prezentase nici acolo. Everard și Mainwethering ieșiră să bea un ceai. Când se întoarseră, englezul tot nu-și făcuse apariția.

- Cel mai bine ar fi să informez biroul operativ, spuse Mainwethering. Ce zici? Ar trebui să fie în stare să-l găsească.

- Nu. Așteaptă...

Everard zăboui puțin pe gânduri. Ideea îi încolțise de mai multă vreme. Era înspăimântătoare.

- Ai ureun plan?

- Într-un fel.

Porni să-și smulgă hainele victoriene cu mâini tremurătoare.

- Adu-mi hainele din secolul XX. S-ar putea să-l găsesc eu însumi.

- Patrula va solicita un raport preliminar al ideii și intențiilor tale, îi aminti Mainwethering.

- La dracu' cu Patrula!

Londra, 1944. Noaptea începutului de iarnă coborâse deja și un vânt tăios sufla pe străzile transformate în abisuri întunecoase. De undeva răzbătu bubuitul surd al unei explozii și incendiul ridică flamuri înuăpăiate deasupra acoperișurilor.

Everard lăsă mașina temporală pe trotuar - nu rămânea nimeni pe străzi când cădeau rachetele U-1 - și începu să orbecăie încet prin întuneric. 17 noiembrie; memoria sa antrenată își amintise ziua în care murise Mary Nelson.

Găsi o cabină telefonică la un colț de stradă și căută în cartea de telefoane. Existau o mulțime de Nelsoni, dar în cartierul Streatham figura o singură Mary. Era probabil mama ei; trebuia să presupună că fiica îi purta prenumele. Nu știa ora la care căzuse bomba, însă existau posibilități să afle.

Părăsind cabina, fu întâmpinat de bubuitura și flăcările unei explozii. Se aruncă pe burtă și cioburile de sticlă îi şuierară pe deasupra capului. 17 noiembrie, 1944. Mai tânărul Manse Everard, locotenent în trupele de geniu americane, se afla undeva dincolo de Canal, în apropierea tunurilor germane. Nu-și putea aminti unde exact se găsisese și nu pierdu vremea încercând s-o facă. Nu avea importanță. Știa că va supraviețui aceluia pericol.

Strălucirea unei noi explozii dansă înapoia lui, pe când alerga către mașina temporală. Se aruncă pe ea și se înalță în văzduh. De deasupra Londrei, distingea doar o vastă întunecime, punctată de incendii. Noaptea Valpurgiilor și tot iadul dezlănțuit pe pământ!

Își amintea bine cartierul Streatham, o întindere deprimantă de case din cărămidă, locuite de funcționari, băcani și mecanici, acea *petite bourgeoisie* care se ridicase și înfruntase puterea care cucerise Europa. O fată locuise acolo, în 1943... Până la urmă se măritase cu altcineva.

Zburând jos, încercă să găsească adresa. Un vulcan erupse, nu departe de el. Mașina se zgâlțâi, aproape aruncându-l din șa. Gonind către locul căutat, văzu o casă prăbușită, distrusă, încă arzând. Era la trei quartale de locuința lui Nelson. Ajunsese prea târziu.

Nu! Consultă ceasul – doar 22,30 – și sări două ore în trecut. Era tot noapte, însă casa distrusă se zărea acum solidă, în penumbra. O clipă uru să-i avertizeze pe cei dinăuntru. Nu putea însă s-o facă. Oamenii mureau în toată lumea, iar el nu era Schtein, să ia istoria pe umerii săi.

Zâmbi amar, descălecă și intră pe poartă. El nu era

ureun blestemat de danellian. Bătu în ușă și i se deschise. O femeie de vârstă mijlocie îl cercetă din semiîntuneric, iar Everard înțelese că-i părea straniu să vadă un american în haine civile.

– Scuzați-mă, i se adresă, o cunoașteți pe domnișoara Mary Nelson?

– Da, sigur că da. Ezită. Locuiește în apropiere. Trebuie să apară în curând. Sunteți un prieten?

Everard încuviință din cap.

– M-a trimis, cu un mesaj pentru dumneavoastră, doamnă...

– Enderby.

– Ah, da, doamna Enderby. Sunt teribil de uituc. Domnișoara Nelson m-a rugat să vă transmit că-i pare foarte rău, însă nu poate veni. Ar dori însă ca împreună cu toată familia să fiți la ea la 22,30.

– Cu toată familia, domnule? Dar copiii...

– Neapărat și copiii! Absolut toată familia. A pregătit o surpriză deosebită, pe care v-o poate arăta numai atunci. Trebuie să fiți toți acolo.

– Bine, domnule, dacă ea a spus...

– Toți, la 22,30, fix. Ne revedem atunci, doamnă Enderby.

Everard o salută din cap și ieși înapoi, în stradă.

Făcuse tot ce-i stătuse în putință. Venea la rând

casa familiei Nelson. Parcurse cu mașina cele trei cartiere, o ascunde în penumbra unei alei și porni spre locuința cu pricina. Acum era și el vinovat, în aceeași măsură ca Schtein. Se întrebă cum era pe planeta exilaților.

Nu se vedea nici urmă de mașina model Ing, prea mare ca să poată fi camuflată. Prin urmare, Charlie încă nu sosise. Până când avea să apară, Everard trebuia să acționeze după inspirație.

Ciocăni la ușă, întrebându-se ce efecte putea să aibă salvarea familiei Enderby. Copiii aceia vor crește și vor avea copii la rândul lor – englezi insignifianți, fără-ndoială, din clasa mijlocie, însă undeva în decursul următoarelor secole, un om important se va naște sau va fi împiedicat să se nască. Desigur, timpul nu era complet inflexibil. Cu excepția unor cazuri rare, nu conta genealogia exactă, ci doar rezervorul larg al genelor umane și societatea. Totuși, acesta putea fi chiar unul dintre acele cazuri rare.

O tânără îi deschise ușa. Era o fetișcană drăguță, nu de o frumusețe ieșită din comun, cu o uniformă îngrijită.

- Domnișoara Nelson?
- Da?
- Mă numesc Everard și sunt un prieten al lui

Charlie Whitcomb. Pot intra? Am pentru dumneavoastră o știre neașteptată.

- Tocmai plecam, spuse ea pe un ton de scuză.

- Nu, nu trebuie să plecați.

Greșise; tânăra se crispă de indignare.

- Îmi pare rău. Vă rog, pot să mă explic?

Îl conduse într-un salon mohorât și ticsit de mobilă.

- Luați loc, domnule Everard. Vă rog să nu vorbiți prea tare. Toată familia doarme. Se trezesc deureme.

Everard se făcu comod. Mary se așeză pe marginea canapelei, privindu-l cu ochi mari. Bărbatul se întrebă dacă Wulfhoth și Eadgar nu se numărau cumva printre strămoșii ei. Da... fără-ndoială, după atâtea secole. Ba poate chiar și Schtein.

- Sunteți din R.A.F.? întrebă ea. Așa l-ați cunoscut pe Charlie?

- Nu. Lucrez la Serviciul de Informații, de aceea sunt civil. V-aș putea întreba când l-ați văzut ultima oară?

- Cu câteva săptămâni în urmă. Acum este în Franța. Sper ca acest război să se sfârșească în curând. Mi se pare o prostie din partea lor să continue, când trebuie să-și fi dat seama că sunt terminați, nu? Înclină capul pe un umăr, curioasă. Care este știrea pe care doreați să mi-o spuneți?

- Ajung imediat la ea.

Începu să bată câmpii, pălăvrăgind despre situația de dincolo de Canalul Mânecii. I se părea straniu să stea de vorbă cu o stafie. Condiționarea îl împiedica să spună adevărul. Uru să vorbească, însă când încercă, limba i se înțepeni.

- ...și ca să cumperi o sticlută de cerneală roșie, obișnuită, te costă...

- Vă rog, îl întrerupse ea nerăbdătoare. N-ați urea să reveniți la subiect? U-am spus că am o întâlnire în seara asta.

- Ah, iertați-mă! Mii de scuze! Uedeți, în felul acesta...

Fu salvat de o bătaie în ușă.

- Scuzați-mă, murmură ea și ieși după draperiile de camuflaj, să deschidă. Everard o urmă, în vârful picioarelor.

Tânăra se dădu înapoi, cu un mic țipăt.

- *Charlie!*

Whitcomb o strânse la piept, ignorând sângele de pe hainele ude. Everard apăru în hol. Englezul se holbă la el cu un fel de oroare.

- Tu...

Înșfăcă paralizatorul, însă Everard îl avea deja pe al său în mână.

- Nu te prosti, zise americanul. Îți sunt prieten. Ureau să te ajut. Oricum, ce plan nebunesc aveai?

- S-o... o țin aici... n-o las să se ducă la...

- Și crezi că ei n-au cum să te localizeze? Everard începu să vorbească în Temporală, singura limbă posibilă în prezența înspăimântatei Mary. Când l-am lăsat pe Mainwethering, devenise al naibii de suspicios. Dacă nu acționăm cum trebuie, vor fi alertate toate unitățile Patrulei. Eroarea va fi rectificată, probabil prin uciderea lui Mary. Tu vei fi exilat.

- Eu...

Whitcomb se poticni, cu un nod în gât. Chipul îi era o mască a spaimei.

- Tu... ai s-o lași să plece și să moară?

- Nu. Dar trebuie acționat cu mai multă grijă.

- Vom scăpa... găsim ureo perioadă, departe de toate... ne întoarcem în era dinozaurilor, dacă trebuie.

Mary se eliberă din strânsoare. Gura îi era deschisă, gata să țipe.

- Taci! zise Everard. Viața îți este în pericol, iar noi încercăm să te salvăm. Dacă pe mine nu mă crezi, crede-l pe Charlie. Întorcându-se către acesta, reveni la Temporală. Bătrâne, nu există nici un loc sau timp în care să te ascunzi. Mary Nelson a murit astăzi.

seară. Asta-i istorie. Mary nu există în 1947. Tot istorie. Eu am intrat deja în belea: familia pe care Mary urma s-o viziteze va fi plecată când bomba le va lăuna casa. Dacă încerci să fugi cu Mary, vei fi găsit. Avem pur și simplu noroc că încă n-a apărut o unitate a Patrulei.

Whitcomb se chinuia să se țină pe picioare.

- Să zicem că sar cu ea în 1948. De unde știi că n-a reapărut cândua în 1948? Poate că și asta face parte din istorie.

- Bătrâne, nu se poate. Încearcă. Hai, spune-i că ai de gând s-o duci patru ani în viitor.

Englezul gemu.

- Ar însemna să mă deconspir... și sunt condiționat...

- Exact. Abia ai destulă libertate de acțiune ca să apari așa în fața ei, însă ca să-i vorbești, va trebui să minți, pentru că nu poți face altfel. De fapt, cum ai putea să-i explici? Dacă rămâne Mary Nelson, este o dezertoare din W.A.A.F. Dacă ia alt nume, unde-i sunt certificatul de naștere, foaia matricolă, cartela, toate hârtiuțele alea adorate cu atâta eulavie de guvernele secolului XX? N-ai șanse, bătrâne.

- Atunci, ce putem face?

- Să înfruntăm Patrula și s-o învingem. Așteaptă un minut.

Everard se simțea cuprins de un calm rece; nu avea timp să-i fie frică sau să se minuneze de propriul său comportament. Revenind în stradă, localizează mașina temporală și o programă să apară peste cinci ani, la amiază, în Piccadilly Circus. Apăsă comanda centrală, văzu mașina dispărând și se întoarse în casă. Mary tremura și plângea în brațele lui Whitcomb. Amărății, bieți copii inocenți!

- Perfect. Îi conduse înapoi în salon și se așeză, cu arma pregătită. Acum așteptăm.

Nu dură mult. O mașină temporală se materializă, cu doi bărbați în uniforme gri ale Patrulei, cu arme în mâini. Everard îi doborî cu un fascicul paralizant de putere redusă.

- Ajută-mă să-i leg, Charlie.

Mary se ghemuise, fără glas, într-un colț.

Când bărbații își reveniră, Everard se aplecă deasupra lor, cu un zâmbet sumbru.

- De ce anume suntem acuzați, băieți? se interesă el în Temporală.

- Cred că știți, răspunse calm un prizonier. Biroul central ne-a pus să-ți dăm de urmă. Verificând săptămâna următoare, am aflat că evacuaseși o familie care trebuia să moară sub bombe. Dosarul lui Whitcomb ne-a indicat faptul că ai venit apoi aici, să-l

ajută să salveze această femeie, care trebuie să moară în seara asta. Mai bine dă-ne drumul, sau îți înrăutățești situația.

- N-am schimbat istoria, zise Everard. Danellienii sunt tot acolo, sus, nu?

- Bineînțeles, însă...

- De unde știi că familia Enderby trebuia să moară?

- Casa le-a fost lovită, iar ei au spus că plecaseră numai pentru că...

- Stai așa, ceea ce contează este că au plecat. Este scris. Acum voi sunteți cei care vor să schimbe trecutul.

- Dar femeia asta...

- Ești sigur că n-a existat o Mary Nelson care, să zicem, s-a stabilit la Londra în 1850 și a murit de bătrânețe cam prin 1900?

Chipul supt al agentului temporal rânji.

- Joci tare, da? N-o să-ți meargă. Nu poți învinge întreaga Patrulă.

- N-aș putea, totuși? Uă pot lăsa aici, să vă găsească familia Enderby. Mi-am programat mașina să apară în public, la un moment cunoscut doar de mine. Cum va afecta asta istoria?

- Patrula va lua măsuri de corecție... așa cum ați

făcut voi în secolul V.

- Probabil! Totuși, i-aș putea ușura mult treaba, dacă mi-ar asculta cererea. Ureau un danellian.

- Poftim?

- Așa cum ai auzit. Dacă-i nevoie, vă iau mașina temporală și călătoresc un milion de ani în viitor. Le voi expune personal cât de simplu ar fi totul, dacă ne-ar mai slăbi puțin.

Nu va fi nevoie.

Everard se răsuci, cu un icnet. Paralizatorul îi scăpă din mână.

Nu putu privi forma care-i strălucea în fața ochilor. Se retrase, cu un suspin gătit.

Cererea ta a fost analizată, cuvântă vocea lipsită de sunet. A fost cunoscută și cântărită cu ere înainte de a te fi născut. Erai, totuși, o verigă necesară în lanțul temporal. Dacă ai fi ratat în seara aceasta, nu ar fi existat îndurare. Noi știam că un anume Charles și o anume Mary Whitcomb au trăit în Anglia victoriană. Știam și că Mary Nelson a murit în 1944, împreună cu familia pe care o vizita, că Charles Whitcomb a rămas burlac și, în cele din urmă, a fost ucis în cadrul unei misiuni a Patrulei. Anomalia a fost observată și, întrucât cel mai mărunț paradox este un punct fragil din țesătura spațio-temporală, trebuia rectificată

prin eliminarea din existență a uneia dintre alternative. Tu ai hotărât care va fi aceea.

Într-un ungher al creierului său îngrozit, Everard știa că agenții Patrulei fuseseră eliberați pe dată. Știa că mașina lui temporală fusese... era... avea să se facă nevăzută în chiar clipa materializării. Știa în ce fel arăta acum istoria: Mary Nelson dispărută, presupusă a fi fost ucisă de o bombă, lângă casa familiei Enderby, ai cărei membri veneau spre ea când locuința le fusese distrusă. Charles Whitcomb dispărut în 1947, presupus înecat accidental. Știa că lui Mary i se spusese adevărul, fusese condiționată împotriva dezvăluirii acestuia și trimisă cu Charlie în 1850. Știa că aveau să trăiască în rândul clasei mijlocii, niciodată simțindu-se chiar ca acasă în timpul domniei reginei Victoria, că Charlie va avea adesea gânduri nostalgice despre Patrulă... revenind apoi la soție și copii, și hotărând că, la urma urmelor, nu fusese un sacrificiu atât de mare.

Atât știa, apoi danellianul dispăru. Când vârtejul întunecat din minte se mai potoli, îi privi pe cei doi agenți ai Patrulei, neștiind care-i va fi soarta.

– Haide, făcu primul agent. Să plecăm de aici până nu se trezește careva. Te ducem noi în anul tău. 1954, nu?

– Și pe urmă?

Agentul ridică din umeri. Sub aparenta indiferență se ghicea șocul pe care i-l produsese ivirea danellianului.

– Raportează șefului tău de sector. În mod evident, nu ești potrivit pentru munca stabilă.

– Deci... sunt pus pe liber?

– Nu trebuie s-o iei în tragic. Crezi că ești singurul caz de felul ăsta într-un milion de ani de activitate a Patrulei? Există o procedură standard. Vei avea nevoie de o instruire suplimentară, bineînțeles. Personalitatea ta se potrivește mai bine cu statutul de neațat – orice epocă, orice loc, oriunde și oricând va fi nevoie de tine. Cred că o să-ți placă.

Simțindu-se amețit de slăbiciune, Everard urcă pe șaua mașinii. Când coborî, trecuse un deceniu.

TĂRIA DE A FI REȚE

ERA O SEARĂ DE LA mijlocul anilor 50, în New York. Manse Everard se schimbase în ținută de casă, când soneria îl întrerupse din pregătitul unui cocteil. Bărbatul înjură printre dinți. Se găsea la capătul mai multor zile obositoare și nu-și dorea altă companie decât cea a povestirilor pierdute ale doctorului Watson.

Ei bine, poate că putea scăpa repede de cel care-l deranja. Lipăi în papuci până la ușa și o deschise cu o expresie morocănoasă.

- Bună seara, rosti el cu răceală.

Și apoi, dintr-o dată, păru că se află la bordul unei vechi nave spațiale care tocmai ajunsese în imponderabilitate; era lipsit de greutate și neajutorat, în strălucirea stelelor.

- Ah! N-am știut... Intră...

Cynthia Denison se opri o clipă, privind peste bărbat, către barul deasupra căruia atârnavă două sule încrucișate și o apărătoare pentru cai, cu penaj, din epoca bronzului aheeană. Erau închise la culoare, strălucitoare și incredibil de frumoase. Încercă să vorbească măsurat, dar nu reuși.

- Pot să beau ceva, Manse? Chiar acum?

- Sigur că da.

Își încleștă fălcile și o ajută să-și dezbrace haina. Ea închise ușa și se așeză pe o canapea suedeză modernă, la fel de curată și funcțională ca și armele homerice. Măinile femeii scotociră prin poșetă, scoțând țigările. O vreme nu se priviră.

- Mai bei Irish cu gheață? întrebă el. Cuvintele-i păreau a veni de departe, iar trupul i se mișca stângaci printre sticle și pahare, uitând instructajul făcut de Patrulă.

- Da. Deci n-ai uitat.

Bricheta trosni neașteptat de tare în liniștea camerei.

- Au trecut doar câteva luni, spuse el, în lipsă de altceva.

- Timp entropic. Regulat, nemăsluit, douăzeci și patru de ore pe zi. Suflă un nor de fum și-l privi. Nu mai mult de-atât - pentru mine. Aproape permanent am trăit în prezent, de la... de la nunta mea. Doar opt luni și jumătate din timpul vieții mele personale, biologice, de când Keith și cu mine... Dar pentru tine cât a trecut, Manse? De pe câți ani ai ridicat cortina, din câte ere diferite, de când ai fost nașul lui Keith?

Dintotdeauna avusese o voce ascuțită și subțire.

Era singurul defect pe care i-l găsisese ureodată Everard, dacă nu-i puneă la socoteală înălțimea - de abia un metru cincizeci și doi. De aceea, nu putuse niciodată să dea expresivitate vocii. Se putea simți însă cum își stăvilea un țipăt.

Bărbatul îi întinse un pahar.

- Până la fund, îi spuse. Bea tot.

Ea se supuse, înecându-se un pic. Îi reumplu paharul și-și completă propriul scotch cu sifon. Trase apoi un scaun și scoase pipa și tutunul din jacheta mîncată de molii. Măinile continuau să-i tremure, dar foarte slab, așa încât nu credea că ea avea să observe. Fusesse înțelept din partea Cynthiei să nu dea nici un semn de viață; amândurora le era necesar un răgaz, să-și recapete controlul.

Acum îndrăzni chiar s-o privească în față. Nu se schimbă. Figura îi era aproape perfectă, într-un stil delicat, scos în evidență de bluza neagră. Părul auriu îi cădea pe umeri; ochii erau albaștri și enormi sub sprâncenele arcuite, pe fața ridicată, cu buze întotdeauna puțin întredeschise. Nu se machiase exagerat, ca să-și dea seama dacă plânsese de curând. Părea însă pe punctul de-a o face.

Everard își făcu de lucru, îndesându-și pipa.

- În regulă, Cyn, rosti el în cele din urmă. Îmi spui?

Ea se înfioră. Într-un târziu, vorbi:

- Keith a dispărut.

- Poftim?! În misiune?

- Cum altfel? În Persia. A trecut o săptămână de când n-a mai revenit. Așeză paharul pe brațul canapelei și-și împreună degetele. Patrula l-a căutat, bineînțeles. Tocmai am fost informată. Nu poate fi găsit. Nu se poate nici măcar afla ce i s-a întâmplat.

- La dracu', șopti Everard.

- Întotdeauna, întotdeauna... Keith te-a considerat prietenul lui cel mai bun. Nici n-ai crede cât de des vorbea despre tine. Manse, știu că te-am neglijat amândoi, însă niciodată nu păraai a fi de găsit și...

- Înțeleg, nu sunt copil. Am fost ocupat. Și, la urma urmei, voi doi erați proaspăt căsătoriți.

"După ce te-am prezentat, în seara aceea cu lună plină, sub Mauna Loa... Membrii Patrulei Timpului nu au prejudecăți. O tânără precum Cynthia Cunningham, o simplă funcționară proaspăt absolventă a Academiei și atașată secolului ei, are toată libertatea de a se întâlni cu un veteran... ca mine, de exemplu... cât de des o doresc ei doi, în afara programului. Nu există nici un motiv pentru care el să nu-și folosească abilitatea în arta deghezării, ca s-o ia la valse în Viena lui Strauss, sau la teatru în Londra lui Shakespeare, în

explorarea barurilor șic din New York-ul lui Tom Lehrer, ori să joace leapșa la soare și să facă surfing în Hawaii, cu o mie de ani înaintea sosirii oamenilor cu canoe. Iar un camarad din Patrulă este la fel de liber să li se alăture. Și apoi să se însoare cu ea. Sigur că da."

Everard trase din pipă. Dindărățul perdelei de fum, spuse:

- Începe cu începutul. N-am mai ținut legătura cu voi de doi-trei ani din timpul meu, așa că nu știu precis la ce lucra Keith.

- Așa de mult? se miră Cynthia. Nici măcar permisii nu ți-ai luat în perioada asta? Noi chiar am urut să ne uizitezi.

- Termină cu scuzele! se răsti bărbatul. Aș fi putut veni, dacă aș fi urut.

Fața ei de spiriduș păru că primise o palmă și Everard bătu în retragere, speriat.

- Îmi pare rău. Firește că am urut. Dar, după cum spuneam... noi, neatașații, suntem al dracului de ocupați, tot săltând prin spațiu-timp ca puricii pe o plită încinsă... La dracu', încercă el să zâmbească, știi că sunt lipsit de tact, însă asta nu-nseamnă nimic. În Grecia antică, am creat de unul singur o legendă despre o himeră. Eram cunoscut drept *dilaipod*, un

monstru ciudat care avea două picioare stângi, ambele ieșindu-i din gură.

Cynthia îi răspunse cu o grimasă silită și culese țigara din scrumieră.

- Eu continui să fiu o simplă funcționară la Engineering Studies. Asta mă aduce însă în contact apropiat cu toate celelalte birouri din mediul nostru, inclusiv cu biroul central. Așa că știu exact ce s-a făcut pentru Keith... și nu-i de ajuns! Pur și simplu îl abandonează! Manse, dacă nu-l ajuți, Keith e mort!

Se opri, cu vocea tremurând. Pentru a beneficia amândoi de un respiro, Everard își derulă prin minte cariera lui Keith Denison.

Născut în Cambridge, statul Massachussetts, în 1927, într-o familie relativ bogată. Doctor în arheologie, cu o teză remarcabilă, la vârsta de douăzeci și trei de ani, după ce fusese campionul de box al colegiului și traversase Atlanticul într-un keci de zece metri. Recrutat în 1950, luptase în Coreea cu o viteză care i-ar fi adus ceva faimă într-un război mai cunoscut. Trebuia totuși să-l cunoști binișor până să afli ureunul din acele lucruri. Dăruit cu un har al umorului sec, obișnuia să vorbească despre lucruri impersonale, până ce era de muncă. Apoi, fără zaruă inutilă, se achita de sarcini. "Sigur că da", gândi Everard,

"cel mai bun a câștigat fata. Keith ar fi putut ușor să ajungă neatașat, dacă l-ar fi interesat. Însă el avea aici rădăcini care mie-mi lipseau. Cred că era mai stabil."

Demobilizat și șomer, Denison fusese contactat în 1952 de un agent al Patrulei, care-l recrutase. Acceptase realitatea călătoriei temporale mult mai ușor decât majoritatea. Avea o minte flexibilă și, la urma urmei, era arheolog. O dată instruit, descoperise o fericită coincidență a intereselor proprii și a necesităților Patrulei; devenise specialist în protoistoria indo-europeană răsăriteană și, în multe privințe, era un personaj mai important decât Everard.

Agenții neatașați puteau cutreiera culoarele temporale în toate direcțiile, salvându-i pe cei aflați la ananghie și arestându-i pe cei care încălcau legea, asigurând integritatea țesăturii destinului uman. Cum puteau ei însă proceda fără să dețină o evidență? Cu mult timp înaintea primelor hieroglife, existaseră războaie și migrații, descoperiri și împliniri, ale căror consecințe se propagau în întreg continuumul spațio-temporal. Patrula trebuia să le cunoască, iar stabilirea cursului lor constituia una dintre sarcinile specialistului.

"Dincolo de toate, Keith îmi era prieten."

Everard scoase pipa din gură.

- Bine, Cynthia, rosti el. Povestește-mi ce s-a întâmplat.

Glasul cel subțire era răgușit; gâttelejii femeii se uscase de emoție.

- Urmărea migrația diferitelor triburi ariene, care sunt foarte obscure. Trebuie să pornești dintr-un punct în care istoria este cunoscută cu precizie și să acționezi regresiv. În această ultimă misiune, Keith mergea în Persia, în anul 558 î.e.n. Asta, spunea el, era aproape de sfârșitul perioadei mezilor. Urma să chestioneze oamenii, să le afle tradițiile, apoi să se deplaseze la un moment anterior, și tot așa... Dar tu trebuie să cunoști toate astea. L-ai ajutat o dată, înainte de a ne întâlni. Vorbea adesea despre episodul acela.

- L-am însoțit doar din motive de securitate, ridică din umeri Everard. Studia migrația preistorică a unei cete de la Don peste munții Hindu-Kush din Afghanistan. I-am spus căpeteniei că eram vânători nomazi, i-am cerut ospitalitate și am însoțit convoiul de câteva timp de câteva săptămâni. A fost interesant.

Își aminti stepele și cerul enorm, un galop furtunos după o antilopă, un ospăț la focul de tabără și o fată al cărei păr păstrase izul dulce-amărui al fumului de

lemn ars. O ureme își dorise să fi putut trăi și muri ca unul dintre membrii aceluia trib.

- Keith s-a dus singur de data asta, continuă Cynthia. Totdeauna există penurie de personal în ramura asta și, de altfel, bănuiesc în întreaga Patrulă. Sunt multe milenii de cercetat și puține vieți de om cu care să se facă totul. Nu era prima dată că pleca singur. Întotdeauna mi-a fost frică să-l las, dar el spunea că... îmbrăcat ca un păstor rătăcitor, cu nimic care să merite a-i fi furat, era mai în siguranță în muștii Persiei decât traversând Broadway-ul. Numai că de data asta n-a fost!

- Înțeleg, deci, zise Everard repede, că a plecat - acum o săptămână ai spus? - cu intenția de a-și aduna informațiile, de a le raporta dispeceratului de ramură și de a reveni aici în aceeași zi în care v-ați despărțit. ("Doar un orbete cu capul în sac ar fi lăsat să se scurgă mai mult din timpul tău de viață fără a fi el însuși prezent.") N-a făcut-o însă.

- Exact. Femeia își aprinse altă țigară, de la chiștocul celeilalte. M-am alarmat imediat și mi-am întrebat șeful ce se întâmplase. A fost amabil, s-a interesat la propria-i persoană de peste o săptămână în avans - azi - și a aflat că Keith nu revenise. Cei de la dispecerat au spus că nu venise la ei. De aceea am

cercetat arhiva de la Cartierul General al mediului. Răspunsul a fost că... că... Keith n-a mai revenit și nici ureo urmă n-a fost găsită vreodată.

Everard încuviință, cu mare atenție.

- După aceea, bineînțeles, a fost ordonată cercetarea care figurează în evidențele Cartierului General.

"Timpul variabil determină o mulțime de paradouri", reflectă el pentru a mia oară.

În cazul dispariției unui individ, nu era nevoie să-l cauți, tocmai pentru că, undeva, o mărturie dovedea că făcuseși acest lucru. Dar cum altfel ai fi avut ureo șansă să-l găsești? Ai fi putut eventual să te întorci în timp și să schimbi cursul lucrurilor astfel încât să-l găsești realmente - situație în care raportul pe care-l implementaseși ți-ar fi înregistrat "dintotdeauna" succesul și numai tu singur ai fi cunoscut "anteriorul" adevăr.

Chestiunea putea deveni extrem de încurcată. Nu-i de mirare că Patrula făcea mare caz, chiar și pentru mici schimbări, care n-ar fi afectat configurația principală.

- Biroul nostru i-a anunțat pe băieții din mediul Persiei, care au trimis o echipă să investigheze zona, anticipă Everard. Ei cunoșteau doar locul aproxi-

mativ unde Keith intenționa să se materializeze, nu-î așa? Ureau să spun că, o dată ce el nu știa exact locul în care și-ar fi putut ascunde mașina temporală, n-a înregistrat coordonatele precise.

Cynthia încuviință din cap.

- Nu înțeleg însă de ce n-au găsit mașina după aceea? Indiferent ce i s-ar fi întâmplat lui Keith, ea trebuia să fie undeva prin zonă, în ureo grotă. Ar fi trebuit măcar s-o poată detecta, iar apoi să se întoarcă în timp de acolo și să-l localizeze pe Keith.

Femeia trase din țigară cu o violență ce-i supse obrajii.

- Au încercat, dar mi s-a zis că-i o regiune sălbatică, accidentată, dificil de cercetat. N-au obținut nimic. N-au putut găsi nici urmă. Poate ar fi găsit, dacă ar fi cercetat foarte, foarte pe-ndelete, kilometru cu kilometru, oră cu oră. Dar nu s-au încumetat. Mediul acela este unul critic. Domnul Gordon mi-a arătat analizele. N-am putut înțelege toate simbolurile, dar mi s-a spus că e foarte periculos să te amesteci în secolul acela.

Everard acoperi cu o palmă mare vatra pipei. Căldura ei era cumva reconfortantă. Epocile critice îi dădeau fiori.

- Înțeleg, zise el. N-au avut cum cerceta pe cât de

amănunțit ar fi urut, căci ar fi putut deranja prea mulți băștinași, riscând să le altereze reacția în momentul declanșării mării crize. Mda... Dar au între-prins chestionări printre localnici?

- Mai mulți experți ai Patrulei au încercat timp de câteva săptămâni, timpul persan, însă fără să obțină ceva. Triburile localnice sunt foarte sălbatice și suspicioase... poate se temeau că agenții noștri sunt spioni de-ai regelui mezilor, pe care nu-l agreează. Nu, Patrula n-a găsit nici o urmă. Oricum, nu sunt motive să se creadă că șablonul temporal ar fi fost afectat. Sunt convinși că Keith a fost ucis, iar mașina i-a dispărut cumva. Și ce contează... Cynthia sări brusc în picioare. Ce mai contează un schelet în plus?

Everard se sculă și el, o strânse în brațe și o lăsă să se descarce. În sinea sa, niciodată nu crezuse că avea să fie așa de rău. Încetase să și-o mai reamintească, de mai mult de zece ori pe zi; acum însă ea venise la el și uitarea trebuia reclădită pe de-a-ntregul, de la început.

- N-ar putea cineva să se-ntoarcă în timpul local? imploră ea. N-ar putea face un salt în urmă cu o săptămână, doar cât să-i spună să nu plece? Cer prea mult? Ce monștri sunt cei care au creat legea care să interzică asta?

- Nu sunt monștri, ci niște oameni obișnuiți, spuse Everard. Dacă am începe să ne dedublăm în propriul nostru trecut, ca să ne cârpăcim destinele personale, în scurt timp ne-am încurca în așa hal, încât nici unul dintre noi n-ar mai exista.

- Dar într-un milion de ani, sau mai mult... trebuie să existe și excepții!

Everard nu răspunse. Știa că existau excepții. După cum știa că Keith Denison nu se va număra printre ele. Patrula nu era alcătuită din sfinți, totuși membrii ei nu îndrăzneau să-și strice propria lege de dragul scopurilor personale. Suportai pierderile, ca orice altă oaste, închinai un pahar în amintirea răposaților și nu te întorceai în timp ca să-i privești pe când erau în viață.

Cynthia se desprinsese din brațele lui, se întoarse după pahar și-l dădu peste cap. Buclele blonde i se învolburară peste față.

- Îmi pare rău, spuse ea. Scoase o batistă și-și șterse ochii. Nu-ncerc să te impresionez.

- Știu.

Femeia privi în podea.

- Ai putea-ncerca să-l ajuți pe Keith. Agenții obișnuiți au abandonat, dar tu ai putea-ncerca.

Era un apel căruia el nu i se putea împotriivi.

- Aș putea, încuviință din cap. S-ar putea să nu reușesc. Evidențele actuale arată că, dacă am încercat, am ratat. În plus, nu este agreată nici un fel de alterare a continuumului spațio-temporal, nici măcar una lipsită de importanță ca asta.

- Pentru Keith nu-i lipsită de importanță.

- Știi, Cyn, te numeri printre puținele femei care ar vorbi așa. Majoritatea ar fi zis: "nu-i lipsită de importanță pentru mine."

Ochii ei îi prinseră privirea și, pentru un moment, fu foarte tăcută. Apoi șopti:

- Îmi pare rău, Manse. Nu mi-am dat seama... Am crezut că după atâta timp, ai...

- Ce tot spui? se apără el.

- Psihiatrii Patrulei nu te pot ajuta cu nimic? Dacă ne pot condiționa astfel încât să nu putem spune nici unei persoane neautorizate despre existența deplasării temporale, aș fi crezut că-i de asemenea posibil să te decondiționeze de...

- Termină, spuse Everard cu asprime. O ureme își roase muștiucul pipei după care vorbi: Uite ce-i, am una sau două idei care se poate să nu fi fost încercate. Dacă există ureo cale de a-l salva pe Keith, îl vei avea înapoi mâine până la amiază.

- Nu mă poți deplasa temporal până în clipa

aceea, Manse?

Începuse să tremure.

- Aș putea, zise el, însă n-o s-o fac. Într-un fel sau altul, va trebui să fii odihnită mâine. Acum te duc acasă și ureau să te văd înghițind un somnifer. După aceea mă-ntorc aici și analizez situația. Își strâmbă gura într-un soi de rânjet. Termină cu lacrimile, da? Ți-am spus că trebuie să mă gândesc.

- Manse... Mâinile femeii le cuprinseseră pe ale sale.

El încercă o neașteptată undă de speranță, pentru care se blestemă.

În toamna anului 542 î.e.n., un bărbat coborî singur din munți în valea Kur. Călărea un jugan roib arătos, mai voinic decât majoritatea cailor, ceea ce, oriunde în altă parte, ar fi fost o invitație pentru bandiți. Marele Rege însă impusese o asemenea ordine, încât se spunea că o fecioară cu un sac de aur putea străbate nevătămată întreaga Persie. Era unul din motivele pentru care Manse Everard alesese saltul aici, la șaisprezece ani după destinația temporală a lui Keith Denison.

Un alt motiv era acela de a ajunge mult după stingerea oricărei rumori pe care călătorul temporal ar fi putut-o stârni în anul 558. Oricare ar fi fost adevărul

despre soarta lui Keith, abordarea ocolită putea fi încununată de mai mult succes; cel puțin metodele directe dăduseră greș.

În sfârșit, conform biroului mediului ahemenid, toamna lui 542 era prima perioadă de calm relativ ulterioară dispariției. Anii 558-553 fuseseră de cumpană, regele Kuru-sh al Anshanului (cel pe care viitorul avea să-l cunoască drept Koresh sau Cyrus al II-lea cel Mare) fiind în relații tot mai proaste cu suzeranul său med, Astyages. Urmaseră trei ani de revoltă a lui Cyrus, războiul civil frământând imperiul, pentru ca în final perșii să-și biruie vecinii din nord. Imediat după aceea însă, Cyrus trebuise să înfrunte contrarevolte, precum și incursiunile turanilor; fuseseră necesari patru ani pentru înăbușirea conflictelor și extinderea autorității spre răsărit. Acest lucru îi alarmase pe confracții săi monarhi: Babilon, Egipt, Lidia și Sparta formaseră o coaliție menită să-l distrugă, iar regele Cresus al Lidiei condusesese o invazie în 546. Lidienii fuseseră înfrânți și țara transformată în satrapie, dar se revoltaseră și trebuiseră din nou domoliți. De asemenea, trebuia rezolvată problema coloniilor grecești generatoare de tulburări - Ionia, Caria și Licia. În ureme ce generalii săi se ocupau de toate acestea în uest, Cyrus însuși era nevoit să se răz-

boiască în est, respingând barbarii care îi incendiau orașele.

Acum era un respiro. Cilicia urma să cedeze fără luptă, văzând că celelalte cuceriri persane erau guvernate într-un spirit de omenie și toleranță față de tradițiile locale așa cum lumea nu cunoscuse încă. Cyrus avea să lase marșurile din est în seama nobililor săi și să se dedice consolidării cuceririlor. Războiul cu Babilonul nu avea să fie reluat, iar Mesopotamia urma să fie obținută abia în 539. Cyrus avea să aibă după aceea o altă perioadă de pace, până ce barbarii vor fi devenit prea puternici dincolo de Marea Aral, iar suveranul va fi pornit împotriva lor, găsindu-și sfârșitul.

Everard pătrunse în Pasargadae⁸ ca într-o primăvară a speranței.

Desigur, nu orice epocă s-ar fi pretat la asemenea metafore bombastice. Everard străbătu kilometri de drum în lungul cărora țăranii se aplecau peste seceri, încărcând carele nevopsite și scârțâitoare trase de boi, cu țărâna spulberată de pe miriști intrându-i în ochi. Copii zdrențăroși își sugeau degetele lângă bordeiele de pământ, fără ferestre, holbându-se la el. Un pui de găină cârâi, alergând încoace și-ncolo pe

drum, până ce curierul regal în galop care-l speriasse fu departe, iar puiul rămase mort în praf. O patrulă de lăncieri trecu la trap, pitoresc echipați în pantaloni largi și armuri cu solzi, coifuri împodobite cu ținte ori cu pene și mantii cu dungi strălucitoare. În același timp, erau prăfuiți și transpirați, aruncându-și glume vulgare. În spatele zidurilor de cărămizi din lut ars se aflau locuințele aristocraților, mari și cu grădini minunate. Cu toate acestea, o astfel de economie nu putea susține multe asemenea proprietăți. Pasargadae era în proporție de nouăzeci la sută o așezare orientală cu ulicioare înguste și întortocheate, mărginite de cocioabe, turbane slinoase și robe murdare, negustori răcnind prin bazaruri, cerșetori etalându-și plăgile, comercianți conducând convoaie de cămile roase de chingi și măgari copleșiți de poveri, câini cățărându-se pe mormanele de gunoaie, muzică de tavernă ce te trimitea cu gândul la o pisică vârată în mașina de spălat, bărbați rotindu-și brațele și răcnind înjurături – oare de unde s-or fi născut poveștile despre enigmaticul Orient?

– Milostivește-te, stăpâne, fă-ți pomană întru iubirea Luminii! Milostivește-te, și Mithra va surăde asupra-ți!

– Privește, nobile! Jur pe barba părintelui meu că

⁸ Capitala Persiei înainte de Persepolis.

nu s-a pomenit lucrare mai măiastră a unor mâini mai iscusite decât acest căpăstru pe care ți-l ofer, preafericite, pentru un fleac de...

- Pe-aici, stăpâne, pe-aici, la doar patru case se află cel mai minunat serai din toată Persia, ba nu, din lumea-ntreagă! Pernele ne sunt umplute cu puf de lebădă, tatăl meu servește uin demn de un devî, mama gătește un pilaf a cărui faimă s-a-ntins până la fruntariile lumii, iar surorile mele sunt trei Luni ale desfătării, ale tale pentru numai...

Everard ignoră uacarmul cetii de puștani care-l flancaseră. Unul dintre ei i se atârna de gleznă; înjură și smuci piciorul, iar băiatul rânji obraznic. Spera să nu fie nevoie să înnopteze la ureun han; perșii erau mai curați decât majoritatea popoarelor vremii, dar existau diverse insecte.

Încercă să nu se simtă lipsit de apărare. În mod normal, un agent al Patrulei păstra un as în mânecă - de obicei, un pistol paralizator din secolul XXX, pitit sub haină, și un miniradio, pentru a-și chema mașina antigravitațională ascunsă în spațiu-timp, nu însă și atunci când era posibil să fie percheziționat. Everard purta îmbrăcăminte grecească: tunică, sandale și manta lungă de lână, sabie la brâu, coif și scut atârnat de crupa calului; doar oțelul era anacronic.

Dacă dădea de necaz, nu putea apela la nici un birou local, întrucât această epocă de tranziție, relativ săracă și turbulentă, nu atrăsese traficul temporal; cea mai apropiată unitate a Patrulei era în biroul de mediu din Persepolis, la o generație în viitor.

Pe măsură ce înainta, străzile se lărgiră, bazarurile se răriră și casele deveniră mai mari. În sfârșit, pătrunse într-o piață străjuită de patru palate. Deasupra zidurilor lor exterioare putea zări pomii tunși. Gărzile, tineri zvelți cu arme ușoare, ședeau pe vine, sprijiniți pe călcâie; poziția de drepti încă nu fusese inventată. Se ridicară însă, încordând arcurile, când Everard se apropie. Ar fi putut traversa piața pur și simplu, însă schimbă direcția și-l salută pe un flăcău cu aspect de comandant:

- Salutări, nobile domn, și soarele să-și pogoare strălucirea asupra-ți! Persana înuățată într-o oră de hipnoză îi venea pe buze fără efort. Caut ospitalitatea unui bărbat de seamă, care să plece urechea la bi-etele-mi povești de călătorie prin meleaguri îndepărtate.

- Multe zile să-ți numere viața! zise străjerul.

Everard își aminti că nu trebuia să ofere bacșiș; perșii clanurilor lui Cyrus erau oameni vigoșii și mândri, vânători, ciobani și războinici. Toți vorbeau cu o poli-

tete demnă, caracteristică genotipului lor de-a lungul istoriei.

- Servesc lui Cesus lidianul, supusul Marelui Rege. El nu va refuza să-l găzduiască pe...

- Meandru din Atena, completă Everard.

Era un nume ce-i explica osatura masivă, tenul deschis și părul scurt. Fusesse, totuși, silit să-și aplice un barbișon scurt. Herodot nu fusesse primul călător grec, așadar, un atenian nu avea să apară prea straniu. Totodată, cu jumătate de secol înainte de Maraton, europenii erau încă îndeajuns de rari pe aici pentru a stârni interesul.

Fu chemat un sclav, care luă legătura cu stăpânul slugilor, care trimise un alt sclav care-l invită pe străin înăuntru. Grădina dinapoia porții era pe-atât de răcoroasă și verde pe cât sperase; aici nu exista pericolul de a-i fi ceva furat din bagaje, mâncarea și băutura erau bune și, cu siguranță, Cesus însuși avea să stea de vorbă cu oaspetele, mai târziu. "Jucăm la noroc, flăcăule", își zise Everard și acceptă baia fierbinte, uleiurile parfumate, straietele curate, curmalele și vinul ce-i fură aduse în odaia sa auster mobilată. Instalat pe divan și admirând priveliștea, încântătoare, simțea că-i lipsea doar un trabuc.

Desigur, dintre lucrurile posibile.

Și dacă Keith nu murise...

- Draci fripți, mormăi Everard. Încetează, da?

După apusul soarelui, se lăsă răcoare. Lămpile fură aprinse cu mare ceremonie, focul fiind sacru, și jăratul fu așătat în vase. Un sclav se prosternă, anunțând servirea cinei. Everard îl însoți printr-un coridor lung, cu picturi murale înfățișând Soarele și Taurul lui Mithra, trecu de doi străjeri cu sulite și pătrunse într-o încăpere mică, luminată strălucitor, cu aromă dulceagă de tămâie și covoare moi. Două divane erau pregătite în stil grecesc lângă o masă acoperită cu vase ne-elenice de argint și aur. Sclavi așteptau neclintiți în unghere și printr-o ușă tainică răzbăteau acorduri de instrumente chineze.

Cesus de Lidia înclină din cap cu grație. Cândua fusesse un bărbat chipeș, cu trăsături regulate, însă părea să fi îmbătrânit mult în cei câțiva ani scurși de când bogăția și puterea îi deveniseră proverbiale. Cu barbă încăruntită și păr lung, purta o hlamidă grecească, însă se rujase în maniera persană.

- Fericire, Meandru din Atena, spuse el în grecește și-și înălță fața.

Everard îl sărută pe obraz, cum se cădea. Era un mod elegant din partea lui Cesus de a subînțelege că

rangul lui Meandru îi era inferior, chiar dacă el mân-case usturoi.

- Fericire, stăpâne! Îți mulțumesc pentru bunătate.

- Această cină intimă nu trebuie să te facă să te simți înjosit, spuse ex-regele. Mă gândeam doar... Șouăi. Dintotdeauna m-am considerat aproape înrudit cu grecii, și am putea discuta serios...

- Stăpânul mă onorează mai mult decât mi se cu-vine.

Parcurseră ritualurile obișnuite și, în cele din urmă, trecură la masă. Everard înșiră o istorioară înflorită despre călătoriile sale; la răstimpuri, Cesus pune-a câte o întrebare neașteptat de abilă, însă un agent al Patrulei înuăța repede cum să evite astfel de terti-puri.

- Într-adevăr, uremurile se schimbă, ferice de tine că vii în zorii unei noi ere, zise Cesus. Nicicând n-a cunoscut lumea un rege mai glorios decât...

Continuă pe aceeași temă, cuvintele fiind, fără în-doială, rostite pentru urechile acelor servitori care erau și spioni regali. Întâmplător însă era purul adevăr.

- Zeii înșiși i-au fost prielnici regelui nostru, îi dădea înainte Cesus. Dacă aș fi știut cum l-au apărat - în adevăr, ureau să spun, nu povestea despre care

crezusem că era la mijloc - , nicicând n-aș fi în-drăznit să stau împotriva-i, pentru că, neîndoielnic, este dintre Cei Aleși.

Everard continua s-o facă pe grecul, îndoind vinul cu apă și dorindu-și să nu fi ales o naționalitate atât de temperată.

- Care poveste anume, stăpâne? Eu știam doar că Marele Rege este fiul lui Cambise, care a stăpânit această provincie ca vasa al medului Astyages. Este mai mult decât atât?

Cesus se aplecă înainte. În lumina nesigură, ochii săi luceau straniu, un amestec de teroare și entu-ziasm demult uitate în epoca lui Everard.

- Ascultă și du vorba alor tăi, rosti el. Astyages și-a măritat fiica, pe Mandane, cu Cambise, întrucât avea știință că perșii erau nemulțumiți sub greul său jug și dorea să-i lege pe conducătorii lor de casa sa. Însă Cambise s-a îmbolnăvit și a slăbit. Dacă el murea și fiul lui, Cyrus, suia pe tronul Anshanului, ar fi urmat o regentă supărătoare a nobililor perși neaserviți lui As-tyages. Totodată, visele l-au avertizat pe regele med că Cyrus va însemna sfârșitul stăpânirii sale. De aceea, Astyages i-a poruncit rudei sale, mâna dre-aptă a regelui, Aurvagauș (Cesus transformă numele în Harpagus, la fel cum eleniza toate numele locale),

să se descotorosească de prinț. Harpagus a luat copilul, în ciuda împotrivirii reginei Mandane. Cambise era prea bolnav pentru a o ajuta și nici Persia nu se putea răscula fără a fi fost pregătită. Harpagus n-a putut însă înfăptui crima. A schimbat prințul cu fiul născut mort al unui păstor din munți, pe care-l pusese să jure că va ține taina. Pruncul mort a fost înfășurat în haine regale și abandonat pe coasta unui deal. După aceea, au fost convocați ca martori oficialii curții mede și pruncul a fost îngropat. Stăpânul nostru Cyrus a crescut ca păstor. Cambise a mai trăit încă douăzeci de ani, fără a mai zămisli vreun fiu, fără a fi îndeajuns de puternic el însuși ca să-l răz-bune pe primul născut. I se apropiase ceasul morții și nu avea un urmaș căruia perșii să se simtă obligați a i se supune. Încă o dată, Astyages s-a temut de tulburări. Atunci a apărut Cyrus și obârșia i-a fost cunoscută prin felurite semne. Regretând ce făcuse, Astyages l-a primit bucuros și l-a confirmat ca moștenitor al lui Cambise. Cyrus a rămas vasal ureme de cinci ani, însă găsea tirania mezilor tot mai odioasă. Harpagus din Ecbatana avea și el de răzbunat ceva înfiorător. Drept pedeapsă pentru nesupunerea sa în întâmplarea cu Cyrus, Astyages îl pusese să-și deo-reze propriul său fiu. De aceea, Harpagus a uneltit cu

unii nobili mezi, care l-au ales pe Cyrus conducător. Persia s-a răsculat și, după trei ani de război, Cyrus s-a înscăunat stăpân peste cele două popoare. Firește, multe altele s-au adăugat apoi. Când și-au mai arătat zeei voința atât de limpede?

O ureme Everard rămase tăcut pe divan. Auzea foșnetul frunzelor tomnatice sub vântul rece ce sufla-n grădină.

- E adevărul curat, fără scorneli fanteziste?

- Mi s-a confirmat de multe ori de când m-am alăturat curții persane. Regele însuși mi l-a garantat, ca și Harpagus și alții direct implicați.

Lidianul nu putea minți citând mărturia regelui său; nobilii perși erau fanatici în privința sincerității. Totuși Everard nu mai auzise ceva atât de incredibil în toată cariera sa de agent al Patrulei. Era chiar povestea consemnată de Herodot - putea fi găsită, cu mici modificări, în *Shah Nameh* - și oricine o putea identifica drept mitul tipic al eroului. În esență, aceeași poveste fusese istorisită despre Moise, Romulus, Sigurd și o sută de oameni celebri. Nu exista nici un motiv să o crezi adevărată, nici un motiv să te-ndoi-ești că Cyrus crescuse în casa tatălui său, îi succedase ereditar la tron și se revoltase din motivele obișnuite.

Numai că existau martori oculari care jurau pentru

această poveste neverosimilă!

Aici se ascundea un mister, dar Everard avea un scop precis. După ce se minună corespunzător, călăuzi conversația până ce putu spune:

- Am auzit zvonindu-se că acum șaisprezece ani, un străin a intrat în Pasargadae, înveșmântat ca un păstor sărman, fiind însă un mag ce a înfăptuit miracole. Se poate să fi murit aici. Are grațioasa mea gazdă ureo știință despre acestea?

Așteptă apoi, încordat. Îl încerca bănuiala că Keith nu fusese ucis de ureun muntean, nu-și frânsese gâtul căzând de pe ureo stâncă și nu dăduse de bucluc în nici un alt fel similar. Într-un asemenea caz, mașina temporală ar fi trebuit să se afle în preajmă când Patruța cercetase zona. Poate că nu cercetaseră prea amănunțit regiunea pentru a-l găsi pe însuși Denison, însă cum ar fi putut o mașină temporală scăpa detectoarelor Patrulei?

Deci, gândi Everard, se întâmplase ceva mai complicat. Iar dacă Keith ar fi supraviețuit, ar fi venit aici, în civilizație.

- Acum șaisprezece ani? Cresus se trase de barbă. Nu eram aici pe atunci. În orice caz, țara era plină de semne, pentru că atunci a coborât Cyrus din munți și a luat de drept coroana Anshanului. Nu, Meandru, nu

știu nimic despre asta.

- Eram dornic să-l găsesc pe acest om, spuse Everard, pentru că un oracol... - și înșiră o poveste fantasmagorică.

- Poți întreba servitorii și orășenii, îi sugeră Cresus. Mă voi interesa la Curte, în numele tău. Mai rămâi aici o vreme, nu? Poate că însuși regele va dori să te vadă. Îl interesează toți străinii.

Conversația se sfârși curând după aceea. Cu un zâmbet mai mult acru, Cresus explică faptul că în tradiția persană te culcai deureme, te trezeai deureme, iar el trebuia să fie în zori la palatul regal. Un sclav îl conduse pe Everard înapoi în iatac, unde găsi o fată frumoasă care-l aștepta cu un zâmbet anticipativ. El ezită o clipă, amintindu-și de un moment ce avea să urmeze peste 2 400 de ani. Dar - ducă-se naibii! Omul trebuie să primească ce-i oferă zeii, iar aceștia erau o adunătură zgârcită.

Nu mult după răsăritul soarelui, o trupă își înfrână caii în piață, strigând după Meandru atenianul. Everard își părăsi micul dejun și ieși afară. De deasupra armăsarului sur, îl fixa figura aspră, bărboasă și acuilină a căpeteniei acelor oșteni numiți Nemuritorii. Aceștia formau un fundal de cai foindu-se neliniștiți,

mantii și penaje fâlfâind în vânt, clinchete de metal și scârțaituri de piele; soarele abia răsărit strălucea în zalele lustruite.

- Ești chemat de chiliarch, se răsti căpetenia.

De fapt, titlul folosit fusese persan: Comandant al Gărzii și Mare Vizir al Imperiului.

Everard zăbovi un moment, cântărind situația. Mușchii i se încordaseră. Invitația nu fusese deloc cordială. Cu greu însă ar fi putut invoca scuza altei întâlniri, stabilite anterior.

- Ascult și mă supun, zise el. Lăsați-mă doar să iau un mic dar din bagaje, ca semn al cinstei ce mi s-a acordat.

- Chiliarchul a spus că trebuie să vii pe dată. Avem un cal pentru tine.

Un oștean cu arc ingenunche, întinzând mâinile ca să poată încăleca, însă Everard sări singur în șa, fără sprijin, un truc util de știut în epocile dinaintea inventării scărilor de șa. Căpitanul încuviință scurt din cap, își răsuci calul și porni în galop, ieșind din piață, pe un drum lat, mărginit de sfincși și de casele bogătașilor. Drumul nu era chiar atât de circulat ca ulițele din bazar; însă destui călăreți, trăsură, litiere și pedestri se buluceau spre margini. Nemuritorii nu se opreau pentru nimeni. Uiră prin porțile palatului, zărlite în

lături din calea lor. Împroșcând prundișul sub copite, ocoliră în goană o pajiște cu fântâni strălucitoare și opriră zăngănind în fața aripii vestice.

Palatul din cărămizi vopsite țipător era situat pe un platou întins, alături de câteva clădiri mai mărunte. Căpitanul sări de pe cal, gesticulă scurt și urcă o scară de marmură. Everard îl urmă, încadrat de oștenii care-și scosese din șei securile ușoare de luptă. Trecură printre sclavii de casă plecați la pământ, îmbrăcați în robe și turbane, dincolo de un șir de coloane roșii și galbene, pe un coridor pavat cu mozaic a cărui frumusețe Everard nu avea nici un chef să o aprecieze, apoi pe lângă un grup de gărzi, intrând într-o încăpăre cu o cupolă irizată, susținută de coloane zvelte și cu mireasma trandafirilor în floare târzie pătrunzând prin ferestrele arcuite.

Acolo, Nemuritorii se plecară. "Ce-i bun pentru ei este bun și pentru tine, fiule", gândi Everard și sărută covorul persan. Bărbatul de pe divan încuviință din cap.

- Ridică-te și apropie-te, rosti el. Aduceți o pernă pentru grec.

Oștenii luară poziție în jurul său. Un nubian se zori cu o pernă pe care o așeză pe podea, la picioarele stăpânului său. Everard se așeză, cu picioarele încru-

cișate. Își simțea gura uscată.

Chiliarchul, pe care Cresus îl numise Harpagus – din câte-și amintea Everard –, se aplecă înainte. Pe blana de tigru de pe divan și cu superba robă roșie pe constituția-i sfrijită, medul se dovedea a fi un bătrân, cu păr de culoarea fierului, lung până la umeri, și nas colțuros pe fața înecată într-o plasă de riduri. Însă ochii isteți îl cântăreau pe noul-venit.

– Deci tu ești atenianul, începu el cu accentul aspru al persanilor din nord. În dimineața aceasta, nobilul Cresus a vorbit despre sosirea ta și a pomenit unele lucruri de care te-ai interesat. Întrucât siguranța statului ar putea fi implicată, voiesc doar să știu ce cauți. Își mângâie barba cu o mână strălucind de bijuterii și zâmbi glacial. S-ar putea chiar, dacă nu-i vorba despre ceva periculos, să-ți pot fi de ajutor.

Avusese grijă să nu se angajeze în formulele uzuale de salut, să nu ofere tratații sau orice altceva i-ar fi conferit lui Meandru statutul cuasi-sacru de oaspete. Acesta era un interogatoriu.

– Ce voiești a ști, stăpâne? întrebă Everard.

Putea foarte bine să-și imagineze ce anume și anticiparea îl neliniștea.

– Căutai un mag sub înfățișarea unui păstor, care a

intrat în Pasargadae acum șaisprezece veri și a înfăptuit miracole. Vocea îi era amenințătoare și încordată. De ce și ce ai mai auzit despre asemenea lucruri? Nu zăbovi să scornești o minciună – vorbește!

– Mărite stăpân, zise Everard, oracolul din Delphi mi-a dezvăluit că mi-aș putea reface averile, dacă aflu soarta unui păstor care a intrat în capitala Persiei în, ăăă... al treilea an al tiraniei lui Pisistrate. Mai multe n-am știut niciodată. Măritul stăpân știe cât de obscure sunt zicerile oracolelor.

– Hm, hm. Teama i se citi pe chipul slab și Harpagus făcu semnul crucii, un simbol solar mithraic. Ce ai descoperit până acum?

– Nimic, mărite stăpân. Nimeni n-ar putea spune...

– Minți! mârâi Harpagus. Toți grecii sunt mincinoși. Ai grijă, căci te referi la lucruri primejdioase. Cu cine ai mai vorbit?

Everard observă un tic nervos ce sălta gura chiliarchului. Propriul său stomac simțea un ghem de gheață. Întâmplător dăduse peste ceva ce chiliarchul crezuse îngropat în siguranță, ceva atât de important încât riscul unei certe cu Cresus, care avea obligația de a proteja un oaspete, nu mai însemna nimic. Și cel mai sigur căluș inventat ureodată era jungherul... după ce tortura pe roată și cleștii vor fi extras cu pre-

cizie ce știa străinul. "Dar ce mama dracului știi?"

- Cu nimeni, stăpâne; spuse el răgușit. Nimeni în afară de oracol și de zeul Soarelui, a cărui voce este oracolul, și care m-a trimis aici, n-a mai auzit de asta până aseară.

Harpagus inspiră brusc, evident impresionat de învocație. Își îndreaptă apoi umerii și rosti:

- Avem doar cuvântul tău că nu spionezi secretele statului, cuvântul unui grec, care pretinde că a fost trimis de un oracol. Chiar de te-a trimis zeul cu adevărat, se poate s-o fi făcut ca să te piardă pentru păcatele tale. Vom cerceta în privința aceasta. Făcu un semn din cap spre căpitan: Duceți-l jos. În numele regelui.

"Regele!"

Everard se luminează. Sări în picioare.

- Da, regele! strigă el. Zeul mi-a spus că are să fie un semn... după care trebuie să port cuvântul lui la regele person!

- Înșfăcați-l! răcni Harpagus.

Gărzile se repeziră să-i îndeplinească porunca. Everard sări înapoi, strigând din toate puterile după regele Cyrus. N-aveau decât să-l aresteze. Vestea va fi purtată la Curte și... Doi bărbați îl încolțiră la perete, ridicând securile. Alții împingeau din spate. Peste coi-

furile lor îl văzu pe Harpagus săltându-se pe divan.

- Duceți-l afară și tăiați-i capul! ordonă medul.

- Stăpâne, protestă căpetenia ostașilor, a chemat regele.

- Ca să-l prindă-n mreje. Îl cunosc acum, este fiul lui Zohak și trimisul lui Ahriman! Ucideți-l!

- Nu, stați! țipă Everard. Nu vedeți? Acest vânzător mă va opri să-i spun regelui... Dă-mi drumul, afurisi-tule!

O mână se încleștă pe brațul său drept. Fusese pregătit să stea câteva ore la închisoare, până când șeful cel mare ar fi aflat și l-ar fi eliberat, însă lucrurile se precipitaseră. Lansă un croșeu de stânga, stâlcind un nas. Oșteanul se clătină înapoi. Everard îi smulse securea din mână, se răsuci și pară lovitura unui războinic din stânga.

Nemuritorii atacară. Securea lui Everard zăngăni pe metal, pătrunse și zdrobi o falangă. Era un bărbat mai solid decât majoritatea celorlalți, însă nu avea nici cea mai firavă șansă să le reziste. O lovitură surieră spre capul său. Se refugie în spatele unei coloane din care zburară așchii. Zări o deschidere; propti o contră, sări peste forma înzăuată care se prăbușea și ajunse pe podeaua liberă de sub cupolă. Harpagus alergă spre el, scoțând o spadă de sub robă; era

destul de viteaz, bătrânul ticălos. Everard se răsuci să-l întâmpine, astfel că chiliarchul ajunsese între el și gărzi. Securea și sabia se întâlneau zăngănind. Everard încercă să-l prindă în brațe, deoarece asta i-ar fi împiedicat pe perși să-și azuârle armele asupra-i, însă aceștia dădeau roată, căutând să-i cadă în spate. La naiba, asta ar fi sfârșitul încă al unui agent al Patrulei...

– Opreți! Fața la pământ! Sosește regele!

Strigătul se auzi de trei ori. Gărzile încremeniră unde se aflau, se holbară la personajul gigantic care răcnea în cadrul ușii și se azuârliră pe covor. Harpagus lăsă spada să cadă. Everard aproape că-i reteză capul; apoi, luându-și seama și auzind înaintarea grăbită a oștenilor din hol, dădu drumul propriei sale arme. Pentru o clipă, el și chiliarchul își găfăiră față în față.

– Deci... a prins de veste... și a venit... pe dată, găfâi Everard.

Medul se încordă ca o pisică și şuieră:

– Ai grijă, atunci! Sunt cu ochii pe tine. Dacă-i otrăvești mintea, otravă te va aștepta și pe tine, sau pumnalul...

– Regele! Regele! mugea heraldul.

Everard i se alătură lui Harpagus pe podea.

O trupă de Nemuritori năvăli în încăpere și formă un culoar către divan. Un șambelan se repezi să arunce o tapiserie specială pe acesta. Apoi își făcu apariția însuși Cyrus, cu pași lungi și vigoeroși, roba fluturând în jurul său. Urmară câțiva curteni, bărbați căliți, care aveau privilegiul de a purta arme în prezența regală, și un sclav maestru de ceremonii, frângându-și mâinile, îndărătul lor, de necaz că nu i se dăduse timp să întindă un covor sau să cheme muzicanții.

Vocea regelui răsună în liniștea încăperii:

– Ce-nseamnă asta? Unde este străinul care m-a chemat?

Everard riscă o privire fugară. Cyrus era înalt, cu umeri largi și trup zvelt; arăta mai vârstnic decât sugerase relatarea lui Cresus – avea 47 de ani, își aminti Everard –, însă se păstrase suplu, după șaisprezece ani de război și prigoană. Avea chipul îngust și întunecat, cu ochii căprui, o cicatrice de sabie pe obrazul stâng, nasul drept și buzele pline. Părul negru, ușor încăruntit, îl purta pieptănat spre spate, iar barba îi era tunsă mai scurt decât cerea tradiția persană. Era înveșmântat pe cât de simplu îi permitea statutul.

– Unde-i străinul despre care sclavul a alergat să-mi spună?

- Eu sunt acela, Mare Rege, vorbi Everard.
 - Ridică-te. Rostește-ți numele.
- Everard se ridică și murmură:
- Bună, Keith.

Corzile de viță de vie se învolutau în jurul pergolei de marmură, aproape ascunzând arcașii care o înconjurau. Denison se așază greoi pe o bancă, privi jocul de lumini și umbre al frunzelor proiectat pe podea și spuse ironic:

- Măcar putem ține discuția secretă. Limba engleză n-a fost încă inventată. Câteodată m-am gândit că acesta este lucrul cel mai dificil din toată situația, să n-am niciodată un minut pentru mine însumi. Tot ce pot face este să-i azvârl pe toți afară din camera în care mă aflu. Ei însă se țin aproape, pe după ușă, sub ferestre, veghind, ascultând. Nădăjduiesc ca drăguțele lor de suflete loiale să se perpelească.

- Nici intimitatea nu s-a inventat încă, îi aminti Everard. Iar de-a lungul istoriei, personajele celebre ca tine n-au avut niciodată parte de prea multă intimitate.

Denison ridică o figură obosită.

- Tot ureau să te întreb ce mai face Cynthia, dar,

desigur, pentru ea n-a trecut - nu va trece - prea mult. O săptămână, probabil. Ai adus cumva și niște țigări?

- Le-am lăsat în mașină. Mi-am închipuit c-o să am destule necazuri și fără să mai explic ce-i cu ele. Nu m-am așteptat deloc să te găsesc șef peste toată șandramaua.

- N-a fost intenția mea, ridică din umeri Denison. A fost o chestie de-a dreptul incredibilă! Paradoxurile temporale...

- Ce s-a întâmplat?

Denison se frecă la ochi și căscă.

- M-am trezit prins în angrenajele locale. Știi, câteodată, tot ce a fost mi se pare ireal, ca un vis. Au existat ureodată asemenea lucruri precum creștinătatea, contrapunctul muzical sau Carta Drepturilor? Să nu mai vorbesc de toți oamenii pe care i-am cunoscut. Tu însuși nu faci parte din peisaj, Manse, mă tot aștept să mă trezesc. Ei bine, lasă-mă să-mi amintesc. Știi care era situația? Mezii și perșii sunt destul de înrudiți, rasial și cultural, numai că mezii erau învingătorii pe atunci și preluaseră o mulțime de obiceiuri de la asirieni, pe care perșii nu le priveau cu ochi buni. Noi suntem în majoritate agricultori și, bineînțeles, nu-i corect să fim vasali...

Clipi repede din ochi și se strâmbă.

- Iar am luat-o razna! Cum adică "noi"? În orice caz, Persia era tulburată. Regele Astyages al Mediei poruncise uciderea micului prinț Cyrus în urmă cu douăzeci de ani, însă acum regreta, căci tatăl lui Cyrus era pe moarte și disputa asupra succesiunii putea degenera în război civil. Ei bine, atunci am apărut eu în munți. Trebuia să caut puțin, și-n spațiu, și-n timp - săltând prin câteva zile și mai mulți kilometri - ca să găsesc o ascunzătoare bună pentru mașină. De aceea, Patrula n-a putut-o localiza... pe de o parte. Până la urmă am pitit-o într-o grotă și am pornit pe jos, însă pe loc am și dat de necaz. O armată a me-zilor se deplasa prin regiune, pentru a descuraja eventuale mișcări ale perșilor. Un cercetaș m-a văzut apărând și mi-a luat urma - primul lucru de care mi-am dat seama a fost că eram capturat, iar căpetenia lor mă interoga ce-i cu urăjitoria pe care o aveam în peșteră. Oamenii mă luau drept un soi de magician și nutreau un considerabil sentiment de teamă și respect, însă în același timp se temeau să nu-și dea frica pe față. Firește, vestea s-a împrăștiat ca un foc de paie printre soldați și în toată țara. Curând, toată suflarea știa că un străin apăruse în împrejurări neobișnuite. Generalul lor era însuși Harpagus, un diavol

deștept și fără scrupule, ceva ce n-am mai văzut. S-a gândit că m-ar putea folosi. Mi-a poruncit să-i arăt cum merge bidiviul meu fermecat, însă nu mi-a permis să-l încalec. Am avut totuși ocazia să-l cuplez pe magistrala temporală. De aceea grupul de cercetare n-a putut găsi mașina. A rămas în secolul ăsta doar câteva ore, după care probabil c-a șters-o înapoi, la începuturi.

- Bună treabă, spuse Everard.

- Oho, cunoșteam ordinele ce interzic gradul ăsta de anacronism. Dar mă așteptam, de asemenea, ca Patrula să mă recupereze. Dacă aș fi știut că n-o vor face, nu-s sigur c-aș mai fi făcut-o pe bravul agent al Patrulei care se sacrifică pe sine. Aș fi putut să mă agăț de mașină și să fac jocul lui Harpagus, până se iveaua vreă ocazie să scap pe cont propriu.

Everard îl privi o clipă, posomorât. Keith se schimbase, nu doar ca vârstă, însă anii petrecuți printre străini îl marcaseră mai profund decât își dădea seama.

- Dacă riscai alterarea viitorului, riscai existența Cynthiei.

- Da. Da, adevărat. Mi-amintesc că m-am gândit la asta atunci... Cât de demult pare!

Denison se înclină, cu coatele pe genunchi, privind

fix paravanul pergolei. Continuă să vorbească, sec:

- Desigur, Harpagus a scuipat flăcări. O vreme am crezut c-o să mă ucidă. Am fost cărat, legat precum carnea la măcelărie. Însă, după cum îți spuneam, zuonurile despre mine circulau deja și nu pierdeau nimic pe măsură ce erau repetate. Harpagus a între-văzut o ocazie și mai bună. Mi-a dat de ales: fie tră-geam sforile cu el, fie mi se tăia capul. Ce puteam face? Nici măcar nu s-a pus problema unei alterări a istoriei. Curând, am înțeles că jucam un rol pe care is-toria *deja* îl scrisese. Pricepi, Harpagus a mituit un păstor să-i confirme povestea și m-a prezentat drept Cyrus, fiul lui Cambise.

Everard încuviință, fără surprindere.

- Ce câștiga din asta?

- Pe atunci, voia doar să susțină stăpânirea medă. Un rege al Anshanului aflat sub papucul său trebuia să-i fie loial lui Astyages, prin asta ajutând să se me-nțină ordinea în rândul perșilor. Am fost dus de val, prea înspăimântat ca să fac mai mult decât să-i urmez voia, și sperând încă, minut de minut, că va apărea o navetă a Patrulei care să mă scoată din toată porcăria. Obsesia pentru adevăr a tuturor aris-tocraților persani ne-a ajutat din plin - puțini m-au suspectat de sperjur când am jurat că eu sunt Cyrus,

deși îmi închipui că Astyages a închis ochii înaintea discrepanțelor. L-a aranjat pe Harpagus, pedepsindu-l în mod groaznic pentru că nu scăpase de Cyrus, așa cum i se poruncise, chiar dacă Cyrus devenise util acum. Dubla ironie a fost că Harpagus chiar urmase porunca, în urmă cu două decenii! Cât despre mine, de-a lungul a cinci ani, m-am scârbit tot mai mult de Astyages. Privind retrospectiv, văd că n-a fost chiar un dulău din infern, însă e cam greu de apreciat, când ești silit să privești cum un om este tras pe roată. Dornic de răzbunare, Harpagus a plănuit o revoltă, mi-a oferit conducerea ei, iar eu am acceptat.

Denison zâmbi strâmb, șmecherește.

- La urma urmei, eram Cyrus cel Mare, cu un destin de îndeplinit. A fost dificil la început, mezii ne-au bătut iar și iar, însă am descoperit că-mi place. Nu ca prăpădita aia de treabă din secolul XX, când stai în gaură de șarpe întrebându-te dacă tirul de baraj inamic va înceta ureodată. Sigur că da, războiul este destul de mizerabil și aici, mai ales dacă ești un amărât de soldat, când izbucnește molima, așa cum se întâmplă mai mereu. Dar când lupti - pe zei! - lupti cu propriile tale mâini. Și mi-am descoperit chiar un talent pentru astfel de lucruri. Am tras niște clape grozave.

Everard îl privea cum se înviora.

- De pildă atunci când cavaleria lidiană ne depășise numeric. Am trimis cămilele de povară în avangardă, cu infanteria în spate și caii la urmă. De cum au simțit un iz de cămilă, mărtoagele lui Cresus au și luat-o la goană. Din câte știu, încă mai fug. L-am ras!

Tăcu brusc, privi o vreme în ochii lui Everard și-și mușcă buza.

- Îmi pare rău. Când și când mi-aduc aminte că acasă n-am fost un ucigaș... mai ales după câte o bătălie, când văd morții risipiți și, cel mai rău, răniții. Dar n-am avut ce face, Manse! A trebuit să lupt! Întâi a fost rebeliunea. Dacă nu m-aș fi asociat cu Harpagus, cât crezi că aș fi dus-o, personal? Apoi, regatul însuși. Nu le-am cerut lidienilor să ne atace, și nici barbarilor din est. Ai văzut ureodată un oraș prădat de turani? Ei sau noi, iar când noi cucerim pe cineva nu-i mănăm în lanțuri, își păstrează pământurile, obiceiurile și... pentru numele lui Mithra, puteam face altceva?

Everard tăcea, ascultând foșnetul grădinii în bătaia brizei. În cele din urmă, rosti:

- Nu. Te înțeleg. Sper că nu te-ai simțit prea singur.
- M-am obișnuit. Cu Harpagus m-am învățat

urând-neurând, însă este interesant. Cresus s-a dovedit a fi un flăcău foarte de treabă. Kobad Magul are niște idei originale și este singurul om în viață care îndrăznește să mă bată la șah. Mai sunt apoi ospetele, vânătoarea și femeile. Îi aruncă celuilalt o privire sfidătoare. Ce altceva ai fi vrut să fac?

- Nimic, zise Everard. Șaisprezece ani este mult.

- Pe Cassandane, principala mea soție, au costat-o multe din necazurile prin care am trecut. Deși Cynthia - Dumnezeule din cer, Manse!

Se ridică și-și lăsă mâinile pe umerii lui Everard. Degetele se încleștară cu o forță dătătoare de conțuzii; ținuseră securea, arcul și frâiele ureme de un deceniu și jumătate.

- Cum ai să mă scoți de aici? răcni regele perșilor.

Everard se sculă, se apropie de marginea podelei și privi prin sculpturile dantelate, ținând degetele agățate-n centură și capul plecat.

- Nu văd cum...

Denison își izbi pumnul în palmă.

- M-am temut de asta! An de an, m-am temut tot mai tare că, dacă Patrula mă va găsi ureodată, va... Trebuie să m-ajuti.

- Îți spun că nu pot. Vocea i se frânse. Nu se întoarse. Gândește-te! Probabil că te-ai gândit deja. Nu

ești șefulețul unor barbari păduchioși, a cărui carieră nu va însemna cine știe ce peste o sută de ani. Ești Cyrus, întemeietorul Imperiului Persan, un personaj-cheie într-un mediu-cheie. Dacă Cyrus dispare, la fel se întâmplă cu tot viitorul! Nu va mai fi fost nici un secol XX care s-o conțină pe Cynthia.

- Ești sigur?

- M-am documentat înainte să vin aici, șuieră Everard printre fălcile încleștate. Nu te mai amăgi. Îi defavorizăm pe perși, pentru că au fost odată dușmanii Greciei și se întâmplă ca unele din cele mai remarcabile trăsături ale culturii noastre să le fi preluat din surse elenice. Dar perșii sunt cel puțin la fel de importanți! Ai văzut cu ochii tăi. Sigur, sunt cam brutali pentru standardele tale: întreaga epocă este așa, inclusiv grecii. Nu sunt democrați, totuși nu-i poți învinui că nu reușesc să facă o invenție europeană ce depășește întregul lor orizont mental. Ce contează este asta: Persia a fost prima putere cuceritoare care s-a străduit să respecte și să concilieze cu popoarele preluate. Avea propriile ei legi, a pacificat un teritoriu destul de mare pentru a deschide contact permanent cu Orientul Îndepărtat, a creat o religie mondială viabilă, zoroastrismul, limitată nu doar la o rasă sau localitate. Poate că nu știi cât din credința și ri-

tualul creștin are origine mithraică, însă - crede-mă - sunt destule. Să nu mai vorbim de iudaism, pe care tu, Cyrus cel Mare, îl vei salva personal. Îți amintești? Vei cuceri Babilonul și vei permite eurenților care și-au păstrat identitatea să se întoarcă acasă. Fără tine, ei ar fi înghițiți și pierduți în îmbulzeala generală, așa cum au fost deja celelalte zece triburi. Chiar și în perioada de decadentă, Imperiul Persan va fi o matrice pentru civilizație. Ce au însemnat majoritatea cuceririlor lui Alexandru Macedon, dacă nu chiar preluarea teritoriului persan? Și acest lucru a răspândit elenismul în toată lumea! Vor fi și state succesoare Persiei: Pontul, Partia, Persia lui Firduzi și Omar și Hafiz, Iranul timpului nostru și Iranul unui viitor de dincolo de secolul XX...

Everard se răsuci pe călcâie.

- Dacă renunți, zise el, mi-i pot imagina construind zigurate, ghicind în măruntaiele păsărilor... și galopând prin păduri, până în Europa, cu America încă nedescoperită - 3 000 de ani de acum înainte.

Denison se pleoști.

- Mda. M-am gândit eu.

Se plimbă o vreme, cu mâinile la spate. Chipul întunecat părea că îmbătrânește cu fiecare minut.

- Încă treisprezece ani, murmură aproape ca

pentru sine. Peste treisprezece ani voi cădea în luptă împotriva nomazilor. Nu știu exact cum. Într-un fel sau altul, voi fi forțat de împrejurări. De ce nu? Am fost forțat în tot ce am făcut, urând-neurând... În ciuda a tot ce aş face să-l instruiesc, știu că propriul meu fiu, Cambise, va ajunge un incompetent sadic și va fi nevoie ca Darius să salveze Imperiul – Doamne! își acoperi fața cu o mânecă fluturătoare. Scuză-mă. Disprețuiesc cu adevărat autocompătimirea, însă nu mă pot stăpâni.

Everard se așează, ferindu-și ochii. Auzea respirația huruind în plămânii lui Denison.

Într-un târziu, regele turnă vin în două potire, se așează alături de el pe bancă și vorbește cu glas sec:

– Îmi pare rău. Acum mă simt mai bine. Și încă n-am cedat.

– Pot aduce problema ta în atenția biroului central, zise Everard puțin sarcastic.

– Mulțumesc, amice, replică Denison pe același ton. Îmi amintesc destul de bine poziția lor. Suntem dispensabili. Vor interzice accesul vizitatorilor pe întreaga durată a vieții lui Cyrus, ca să nu fiu tentat, și mi vor trimite un mesaj amabil. Vor arăta că sunt monarhul absolut al unui popor civilizat, având la dispoziția sa palate, sclavi, nobili, recolte, bucătari, umo-

riști, concubine și terenuri de vânătoare în cantități nelimitate, așa că de ce mă plâng? Nu, Manse, asta trebuie rezolvată între noi.

Everard își încleștă pumnii până ce simți mușcătura unghiilor în palmă.

– Mă pui într-o situație a naibii de delicată, Keith.

– Îți cer doar să te gândești la problemă... și, pe Ahriman, ai s-o faci!

Încă o dată, degetele îi strânseseră carnea și cucertorul Orientului tună o poruncă. Vechiul Keith n-ar fi folosit niciodată asemenea ton, gândi Everard, cu o pâlpâire de mânie.

"Dacă nu vii acasă, iar Cynthiei i se spune că nu te vei mai întoarce niciodată", gândi el, "ea ar putea veni să ți se alăture. Încă o străină în haremul regelui nu va afecta istoria. Dacă însă raportează biroului central înainte s-o văd, și raportează problema ca fiind insolubilă, așa cum și este, de fapt... atunci, perioada domniei lui Cyrus va fi interzisă și Cynthia n-ar mai putea veni."

– Am mai trecut prin situația asta eu însumi, zise Denison mai calm. Cunosc implicațiile la fel de bine ca și tine. Fii atent, ți-aș putea arăta grota în care mașina mea a staționat pentru acele câteva ore. Te-ai putea întoarce la momentul în care am apărut, ca

să mă previi.

- Nu, clătină din cap Everard. Exclus. Din două motive. Primul este chiar regulamentul împotriva acestor acțiuni, care este corect. În anumite împrejurări s-ar putea face o excepție, însă mai există și un al doilea motiv: tu ești Cyrus. N-or să distrugă tot viitorul de dragul unui singur om.

"Oare eu aș face-o, de dragul unei femei? Nu sunt sigur... Cynthia nu trebuie să cunoască faptele. Ar fi mai bine să nu le cunoască. Aș putea uza de autoritatea mea de neatașat, ca să țin adevărul secret pentru eșaloanele inferioare și să nu-i spun nimic, doar că Keith a murit irevocabil în împrejurări ce ne-au silit să închidem această perioadă traficului temporal. Va fi mâhnită o vreme, desigur, dar este prea sănătoasă ca să bocească o veșnicie... Sigur, este un truc mizerabil. Dar n-ar fi mai bine, în perspectivă, decât s-o las să uină aici, la un statut servil, și să-și împartă bărbatul cu cel puțin o duzină de prințese cu care politica îl silește să se însoare? N-ar fi mai bine pentru ea să aibă un nou început, printre oamenii ei?"

- Mda, făcu Denison. Am pomenit ideea aia doar ca să scap de ea. Trebuie însă să existe altă modalitate. Acum șaisprezece ani, a existat o situație din care au decurs toate celelalte, nu printr-un capriciu uman, ci

prin logica pură a evenimentelor. Dacă n-aș fi apărut? N-ar fi putut Harpagus să găsească alt pseudo-Cirus? Identitatea exactă a regelui nu contează. De acord, celălalt Cyrus ar fi acționat diferit de mine într-un milion de detalii de zi cu zi. Dar, dacă nu-i ureun cretin iremediabil, sau ureun maniac - acordă-mi măcar atâta credit - , atunci cariera lui ar fi la fel cu a mea, în toate aspectele importante, cele care au intrat în cărțile de istorie. Știi asta la fel de bine ca și mine. Cu excepția punctelor critice, timpul revine întotdeauna la propria sa formă. Diferențele minore se estompează în zile sau ani, un feedback negativ. Doar în situațiile-cheie poate apărea un feedback pozitiv și efectele să se amplifice cu trecerea timpului, în loc să dispară. Știi asta!

- Sigur c-o știu, zise Everard. Însă, judecând după propria-ți relatare, apariția ta în grotă a fost crucială. Ea a determinat ideea lui Harpagus. Fără ea, îmi pot închipui un imperiu med decadent dezmembrându-se, căzând poate pradă Lidiei sau turanilor, deoarece perșilor le-ar fi lipsit soiul de conducere regală prin dreptul divin al nașterii, de care aveau nevoie... Nu. Nu m-aș apropia de acel moment din peșteră fără autorizație de la nivelul inferior unui danellian.

Denison îl privi peste potirul ridicat, îl coborî și continuă să-l fixeze. Chipul i se transformă într-al unui străin. Într-un târziu rosti foarte încet:

- Nu urei să mă-ntorc, nu?

Everard sări de pe bancă. Lăsă propria cupă să cadă; aceasta răsună pe podea și vinul șiroi ca sângele.

- Taci! răcni el.

Denison clătină din cap.

- Eu sunt regele. Ridic degetul și gărzile alea te fac bucăți.

- Al dracului mod de a-mi obține ajutorul, mârâi Everard.

Trupul lui Denison tresări. O vreme stătu nemișcat, apoi spuse:

- Îmi pare rău. Nu-ți dai seama ce șoc... Ah, da, da, n-a fost o viață rea. A avut mai multă culoare decât multe altele, iar chestia asta, să fii semizeu, te prinde. Cred că de aceea voi primi lupta, dincolo de Jaxartes, peste treisprezece ani: pentru că nu pot face altceva, cu toți ochii ăia de leu tânăr ațintiți asupra-mi. Drace, aş putea chiar crede c-a meritat!

Chipul i se străduia să schițeze un zâmbet.

- Unele din fetele mele au fost absolut mortale. În plus, mai e și Cassandane. Am făcut-o principala mea

soție pentru că, într-un mod obscur, îmi amintește de Cynthia. Așa cred. E greu de spus, după atâta timp. Secolul XX nu mi se pare real. Și găsesc mai multă satisfacție adevărată într-un cal bun decât într-o mașină sport... știu de asemenea că munca mea aici e ualoroasă, nu mulți au parte de asta... Mda. Îmi pare rău că m-am răstit la tine. Știu că m-ai ajuta dac-ai îndrăzni. De ureme ce nu-ndrăznești, iar eu nu te învinuiesc, nu trebuie să regreti, de dragul meu.

- Termină, gemu Everard.

I se părea că simțea în creier angrenaje rotindu-se în gol. Deasupra capului vedea plafonul pictat, pe care un tânăr ucidea un taur, iar taurul era Soarele și Omul. Dincolo de coloane și de uita de vie patruleau gărzile, în cămăși de zale, cu arcurile întinse și chipurile ca lemnul sculptat. Putea zări aripa haremului, unde o sută sau o mie de tinere se puteau socoti ferice să aștepte plăcerea ocazională a regelui. Dincolo de zidurile orașului se aflau câmpurile cu recolte, unde țăranii pregăteau jertfe Maicii Pământ, veche pe acele plaiuri când sosiseră arienii, iar asta se întâmplase într-un trecut întunecat, preistoric. Sus, deasupra zidurilor, se părea că plutesc munții, bântuiți de lupi, lei, mistreți și demoni. Era un loc prea străin. Everard se crezuse călit la sentimentul de alienare,

însă acum dori brusc să fugă și să se ascundă, înapoi, în secolul său, cu oamenii săi, și să uite.

- Lasă-mă să consult câțiva asociați, vorbe el gri-juliu. Putem verifica toată perioada în detaliu. Ar putea exista ureun soi de punct nodal, unde... N-am competența să mă descurc de unul singur, Keith. Lasă-mă să mă duc înapoi și să mă sfătuiesc. Dacă facem ceva, ne vom întoarce... chiar în seara asta.

- Unde ți-e mașina?

Everard flutură din mână.

- Sus, în munți.

Denison își mângâie barba.

- Nu-mi spui mai multe, da? Înțelept din partea ta. Nu sunt sigur că aș avea încredere în mine, dacă aș ști unde poate fi găsită o mașină temporală.

- N-am urut să spun asta! strigă Everard.

- Fii pe pace. Să nu ne certăm pentru atâta lucru. Du-te acasă și vezi ce poți face. Urei o escortă?

- Mai bine nu. Nu-i necesară, nu?

- Nu. Am făcut zona asta mai sigură decât Central Park-ul.

- Puțin spus. Everard îi întinse mâna. Ureau înapoi doar calul. Aș detesta să-l pierd, a fost antrenat special pentru salturi în timp.

Privirile li se încrucișară.

- Mă voi întoarce. În persoană. Indiferent care-i decizia.

- Bine, Manse.

Ieșiră împreună și parcurseră diversele formalități de înștiințare a gărzilor și străjerilor porții. Denison indică un iatac al palatului, spunând că va fi acolo seară de seară, vreme de o săptămână, ca loc de întâlnire. În cele din urmă, Everard sărută picioarele regelui și, după plecarea acestuia, încălecă și trecu la pas prin porțile palatului.

Se simțea golit. Nu era chiar nimic de făcut, iar el promisese să revină personal, să-i anunțe regelui sentința.

Târziu, în acea zi, se afla în munți, unde cedrii umbreau pâraiele reci și repezi, iar drumul lăturalnic, pe care cotise, devenise o potecă suitoare, cu fâgașe. Deși destul de arid, Iranul acestei epoci mai avea încă asemenea păduri. Calul trudea sub el, epuizat. Ar fi trebuit să găsească bordeiul ureunui păstor și să ceară găzduire, măcar ca să cruțe animalul. Dar nu, avea să fie lună plină, putea merge pe jos dacă va fi nevoit și va ajunge la mașină înaintea zorilor. Bănuia că nu putea să adoarmă.

Un loc cu iarbă vestejită, lungă, și fructe în pârg îl

îmbie, totuși, la odihnă. Avea merinde în coburi, un burduf cu vin și un stomac ce nu căpătase nimic de dimineată. Plescăi din limbă către cal și întoarse.

Ceva îi prinse privirea. Departe, pe drum, razele soarelui la apus luminau un nor de colb. Acesta crescuse, chiar în timp ce-l privea. Mai mulți călăreți venind în goană îndrăcită. Mesageri ai regelui? Dar de ce, în această zonă? Neliniștea îi încordă nervii. Își puse capșonul coifului, apoi chiar coiful pe deasupra și încheie catarama, atârna scutul pe braț și slăbi sabia scurtă în teacă. Fără îndoială, ceata îl va saluta din fugă, dar...

Vedea acum că erau opt bărbați. Aveau cai buni, iar ultimul trăgea după el un șir de armăsari de schimb. Cu toate acestea, animalele erau istovite; sudoarea brăzdase dăre în josul coastelor prăfuite, iar coamele li se lipiseră de grumazuri. Fusesse probabil un galop îndelungat. Călăreții erau îmbrăcați normal, în obișnușii pantaloni albi, largi, cămăși, cizme, mantii și pălării înalte, fără boruri; nu erau curteni sau oșteni profesioniști, dar nici tâlhari. Erau înarmați cu săbii, arcuri și arcane.

Brusc, Everard recunoscuse barba sură din fruntea cetei. Harpagus!

Iar prin colbul învolburat mai putu observa ceva -

chiar și pentru persani, escorta era o adunătură cam aspră la vedere.

- Oho, făcu Everard cu jumătate de gură. Gata cu eticheta!

Gândurile începură să-i alerge prin minte. Nu era ureme pentru teamă, doar pentru gândire. Harpagus nu avea nici un motiv evident să plece în munți decât acela de a-l prinde pe grecul Meandru. Desigur, într-o curte înțesată de spioni și flecari, nu-i trebuise mai mult de o oră să afle că regele îi vorbise străinului ca unui egal, într-un grai necunoscut, și-l lăsase să plece spre nord. Chiar mai puțin avea să-i ia chiliarchului să fabrice un pretext ca să părăsească palatul, să-și adune ciomăgașii personali și să-i dea bătaie. De ce? Pentru că "Cirus" apăruse cândva pe aceste înălțimi, călărind un aparat la care Harpagus râvnise. Nefiind prost, medul nu crezuse probabil niciodată istorioara evazivă pe care i-o servise Keith. Părea rezonabil ca, într-o zi, alt mag din țara de baștină a regelui să apară; și, de astă dată, Harpagus n-avea să lase mașinăria să-i scape așa ușor.

Everard nu mai zăbovi. Îi mai despărțeau doar o sută de metri. Putea zări ochii chiliarchului lucind sub sprâncenele stufoase. Își îmboldi calul afară de pe drum, peste pajiște.

- Stai! răcni o voce cunoscută din spatele său. Stai, grecule!

Cedrii aruncau umbre lungi peste calul extenuat, care de abia mai mergea la trap.

- Oprește sau tragem!... Stai!... Trageți, atunci! Să nu-l uciideți! În armăsar!

La marginea pădurii, Everard lunecă din șa. Auzi un zbârnâit mânios și nenumărate bufnituri. Calul gemu. Everard aruncă o privire în urmă; bietul dobitoc căzuse în genunchi. "Pe Dumnezeu, cineva o să plătească pentru asta!". Însă el era unul, și ei opt. Se repezi sub copaci. O săgeată izbi un trunchi lângă umărul său stâng.

Alerga aplecat, în zigzag, în crepusculul umed cu miros dulceag. La răstimpuri, câte o ramură joasă îi biciuia fața. Ar fi putut recurge mai mult la șiretlicuri, existau trucuri algonquiene ce puteau fi încercate de un om hăituit însă cel puțin, solul moale nu făcea zgomot sub sandale. Perșii nu se mai zăreau. Aproape instinctiv, încercaseră să călărească după el. Pocnete, trosnituri și obscenități răcnite-n gura mare umplură aerul, arătând cât de bine le mersese.

În scurt timp, aveau să descalece. Everard înălță capul și trase cu urechea. Un mic curs de apă... Se deplasă în direcția lui, pe o pantă abruptă, presărată

cu bolovani. Vânătorii lui nu erau orășeni neajutorați. Măcar unii din ei erau munteni, ai căror ochi puteau citi cele mai mărunte semne ale trecerii sale. Trebuia să-și piardă urma; apoi putea sta pitit, până ce Harpagus va fi silit să se întoarcă la îndatoririle sale de la curte. Răsuflarea îi deveni aspră în gât. Înapoia sa, vocile se răsteau, pe un ton hotărât, însă nu putu pricepe ce se spunea. Erau prea departe. Iar sângele îi bubuia atât de tare în urechi!

Dacă Harpagus trăsesese asupra oaspetelui regelui, atunci cu siguranță nu intenționa ca oaspetele să-l poată pârî vreodată. Capturat, torturat până mărturisirea unde era mașina și cum funcționa și, în final, îndurătorul oțel rece - acesta era programul. "Am făcut-o de oaie în așa măsură, încât ar putea servi ca manual despre cum să nu fii agent al Patrulei", gândi Everard. "Iar prima regulă este să nu te gândești la o fată care nu-i a ta atât de mult, încât să neglijezi precauțiile elementare."

Ajunse pe marginea unui mal înalt. Sub el, un pârâu se rostogolea spre vale. Aveau să-și dea seama că ajunsese până aici, însă dilema era în ce direcție o luase pe cursul râului... și de fapt, încotro să fie? Simți mâlul rece și alunecos pe piele pe când se târî în jos. Mai bine în amonte. Astfel va ajunge mai aproape de

mașină, iar Harpagus putea presupune că, cel mai probabil, încerca să ajungă din nou la rege.

Bolovanii îi răneau picioarele, iar apa le amortește. Copacii formau un zid deasupra ambelor maluri, astfel încât se vedea doar o dungă îngustă de cer, de un albastru ce deveni mai intens pentru o clipă. În înălțimi zbura un vultur. Aerul se răci. Avea totuși puțin noroc: pârâul se răsucea ca un șarpe în delir, așa că-și croise drumul în așa fel încât nu mai era vizibil de la punctul de pornire. "Merg cam un kilometru", gândi, "și poate găsesc ureo creangă mai joasă, de care să mă pot agăța, așa încât să nu las urme la ieșire." Trecură minute lungi.

"Deci iau mașina, mă duc sus și cer sprijinul șefilor. Știu al naibii de bine că n-or să mi-l aprobe. De ce n-ar sacrifica un om, ca să-și asigure propria existență și toate de care le pasă? Prin urmare, Keith rămâne blocat aici, iar barbarii au să-l ucidă peste treisprezece ani. Cynthia însă va fi tânără peste treisprezece ani, iar după un atât de lung coșmar al exilului, în care va ști când va muri Keith, va fi singură, o străină într-o epocă interzisă, izolată la curtea terorizată a nebunului Cambise al II-lea. Nu, trebuie să-i ascund adevărul, s-o țin acasă, cu gândul că Keith este mort. El însuși ar zice la fel, iar după un an sau doi, va fi din

nou fericită. Aș putea s-o învâț să fie fericită."

Se opri, observând pietrele care-i răneau picioarele în încălțări subțiri, corpul care îi tremura, și zgomotul apei. Dădu apoi un cot și-i zări pe perși.

Erau doi, croindu-și cu greu drum în aval. Evident, capturarea sa însemna destul ca să le învingă prejudicata religioasă de a nu pângări apa râului. Alți doi mergeau pe deasupra, strecurându-se între copacii ambelor maluri. Unul dintre ei era Harpagus. Săbiile lungi şuierară din teci.

- Stai! strigă chiliarchul. Stai, grece! Predă-te!

Everard rămase într-o nemișcare de moarte, apa împleticindu-i-se în jurul gleznelor. Cei doi care intraseră în apă să-l întâmpine păreau ireali aici, într-un con de umbră, cu fețele întunecate, astfel încât le putea zări numai straietele albe și licărul lamelor de sabie. Revelația îl surprinse, ca o izbitură în plex: îi zăriseră urmele la pârâu. Se despărțiseră în două; jumătate în fiecare direcție, alergând mai iute pe teren solid decât se putea el deplasa prin albia râului. Când depășiseră locul unde ar fi putut el ajunge, reveniră, mai lent, legați fiind de cursul apei, însă siguri de prada lor.

- Capturați-l viu, le aminti Harpagus. Imobilizați-l, dacă trebuie, însă prindeți-l viu.

Everard mârâi și se răsuci spre mal.

– Bine, moșule, tu ai urut-o! zise în engleză.

Cei doi bărbați din apă răcniră și începură să alerge. Unul se împiedică și căzu cu fața în jos. Cel din partea opusă se lăsă să lunece pe pantă, pe spate.

Mâlul era lunecos. Everard înfipse în el marginea de jos a scutului și se trase afară, cu greu. Harpagus îi veni în întâmpinare. Când se apropie, spada lungă a bătrânului şuieră, izbind de sus. Everard înclină capul și primi lovitura în coif, care zăngăni. Taișul îi zgârie o parte din obraz și-i tăie umărul drept, însă nu rău. Simți o înțepătură doar, iar apoi fu prea ocupat ca să mai simtă ceva.

Nu spera să învingă. Îi va face însă să-l ucidă și să plătească pentru asta.

Trecu pe iarbă și înălță scutul la timp ca să-și protejeze ochii. Harpagus încercă o lovitură la genunchi. Everard o devie cu propria lui spadă. Sabia medă şuieră. Însă în lupta de aproape, un asiatic cu arme ușoare nu avea nici o șansă împotriva unui hoplit, după cum avea să demonstreze istoria, două generații mai târziu. "Pe Cristos", gândi Everard, "de-aș avea cuirasa și gambierele, i-aș putea bate pe toți patru!" Își folosea scutul cu măiestrie, punându-l în calea fiecărei lovituri sau fandări, și tot timpul căuta

să se apropie, să pătrundă pe sub sabia mai lungă a lui Harpagus, spre pântelele neprotejat.

Chiliarchul rânji batjocoritor printre mustățile sure și încurcate și sări înapoi. Trăgea de timp, desigur. Stratagema îi reuși. Ceilalți trei bărbați escaladară malul și dădură năvală răcnind. Era un atac dezordonat. Superbi luptători individuali, perșii nu dezvol-taseră niciodată disciplina de trupă a Europei, lucru ce avea să-i piardă, la Maraton și Gaugamela. Însă trei contra unuia fără armură nu-i dădeau sorti de izbândă lui Everard.

Se retrase cu spatele într-un intrând al copacilor. Primul bărbat se repezi nesocotit, sabia izbind scutul grecesc. Lama lui Everard zuâcni dindărătul dreptunghiului de bronz. O rezistență slabă, oarecum greoaie. Cunoștea din alte timpuri senzația aceea; retrase arma și păși rapid într-o parte. Persanul căzu, cu viața scurgându-i-se. Gemu o dată, înțelese că moare și-și înălță fața spre cer.

Ciracii săi erau deja pe Everard, unul de fiecare parte. Ramurile ce atârnav făceau arcanele inutile; aveau să fie siliți să lupte. Everard ținea la distanță sabia din stânga cu scutul, rămânându-i astfel expusă coasta dreaptă, însă își putea permite, de ureme ce adversarilor li se ordonase să nu-l ucidă. Bărbatul

din dreapta îi rezezi o lovitură la glezne. Everard sări și sabia îi şuieră pe sub tălpi, dar cel din stânga împunse jos și simți un vag șoc, după care văzu oțelul în pulpa piciorului. Se smuci. O rază a soarelui ce apunea pătrunse printre acele coniferelor și luminează sângele, făcându-l de un roșu incredibil de strălucitor. Everard simți piciorul înmuindu-se sub el.

- Așa, așa! strigă Harpagus, dând roată la ureo trei metri depărtare. Doborâți-l!

Everard mârâi peste marginea scutului:

- Treabă pe care șacalul vostru de șef n-are curaj s-o încerce singur, după ce l-am gonit cu coada-ntre picioare!

Calculase bine. Atacul se opri.

- Dacă voi, perșii, trebuie să fiți câinii unui med, croncâni el, de ce n-alegeți unul care să fie bărbat, în locul acestei creaturi care și-a trădat regele și acum fuge de un grec care se bate de-unul singur?

Chiar și în ținutul acela îndepărtat în spațiu și-n timp, un oriental nu putea fi făcut de râs de așa manieră. Nu pentru că Harpagus ar fi fost ureodată un laș; Everard știa cât de nedreaptă îi fusese batjocura. Însă chiliarchul scuipe o înjurătură și se năpusti spre el. Pentru o clipă, Everard avu imaginea ochilor sălbatici pe chipul supt, cu nas coroiat. Aplecat, se re-

zezi înainte. Cei doi perși ezitară încă o secundă. Fu de ajuns pentru ca Harpagus și Everard să se întâlnească. Sabia medă se înalță și se prăvăli, ricoșând de coiful și scutul grecești, și, șerpuind în lături, tăie din nou în picior. Un fald alb, larg, flutură în fața ochilor lui Everard. Săltându-și umerii, rezezi spada înainte.

O retrase cu acea crudă răsucire de profesionist care asigură o rană mortală, pivotă pe călcâiul drept și pară o lovitură cu scutul. Pentru un minut, schimbă lovituri frenetice cu un persan. Cu coada ochiului, îl văzu pe celălalt ocolindu-l să-i cadă în spate. Ei bine, se gândi absent, îl ucisese pe cel periculos pentru Cynthia...

- Opreți! Stați!

Strigătul fusese ca un fâlfâit de aer, mai puțin răsunător decât clipocitul pârâului, însă oștenii se retraseră și-și coborâră săbiile. Până și persanul care murea își luă privirea de la cer.

Harpagus se chinuia să se ridice, într-o baltă din propriul sânge. Pielea i se învinețește.

- Nu... Opreți, șopti el. Așteptați. Există un tâlc în asta. Mithra nu m-ar fi doborât dacă nu...

Îl chemă, cu un gest oarecum nobil. Everard lăsa sabia, șchiopătă și îngenunche lângă chiliarch. Medul se lăsa în brațele sale.

- Ești din patria regelui, scrâșni el în barba-i însângerată. Nu tăgădui. Dar să știi... Aurvagauș, fiul lui Șayavarșa... nu este trădător.

Trupul slab se încorda imperios, poruncind parcă morții să-i aștepte voia.

- Știu că îndărătul sosirii regelui au existat forțe... cerești sau ale infernului, n-am aflat nici până azi. Le-am folosit, l-am folosit, nu pentru mine, ci pentru că jurasem credință regelui meu, Astyages, iar el avea nevoie de un... Cyrus... de teamă ca regatul să nu se rupă în două. Mai apoi, prin cruzimea sa, Astyages mi-a pierdut jurământul. Eram totuși un med. Am văzut în Cyrus unica speranță - cea mai bună - a Mediei. Pentru c-a fost un rege bun și pentru noi, onoarea ce ni se acordă este mai mică doar decât a perșilor... Înțelegi, tu, cel din patria regelui?

Ochii mici se rotiră, încercând să privească în ai lui Everard, însă fără destul control.

- Voiam să te prind, să aflu de la tine unde este mașina și cum se folosește, și apoi să te ucid... da...însă nu pentru câștigul meu. Pentru regat. M-am temut c-o să-l iei pe rege acasă, căci știu că tânjea să plece. Iar de noi ce se va alege? Fii îndurător, căci și tu trebuie să speri îndurare.

- Voi fi, rosti Everard. Regele va rămâne.

- E bine, oftă Harpagus. Cred că spui adevărul... nu-ndrăznesc să cred altceva... Atunci, mi-am ispășit vina? Mi-am ispășit crima ce-am săvârșit-o la urerea regelui meu - de a fi lăsat un prunc neajutorat pe munte și a-l fi privit murind? Moartea acelui prinț... a dus țara aproape de ruină...însă am găsit un alt Cyrus! Am adus salvarea! Mi-am ispășit vina?

- Ți-ai ispășit-o, zise Everard, întrebându-se câtă iertare îi stătea în putere să ofere.

Harpagus închise ochii.

- Lasă-mă, atunci, grăi ca un palid ecou al unei porunci.

Everard îl așeză pe pământ și se îndepărtă șchio-pătând. Cei doi perși ingenuncheară lângă stăpânul lor, îndeplinind anumite ritualuri. Al treilea reveni la propria-i contemplație. Everard se așeză sub un copac, rupse o fâșie din mantie și-și bandajă rănilor. Tăietura de la picior trebuia îngrijită. Cumva, trebuia să ajungă la mașina temporală. N-avea să fie deloc simplu, însă putea s-o facă, iar apoi un medic al Patrulei l-ar fi refăcut în câteva ore, cu știința medicinei din viitor. Avea să meargă la un birou din vreun mediu obscur, întrucât în secolul XX ar fi stârnit prea multe întrebări.

Iar așa ceva nu-și putea permite. Dacă superiorii

aflau care-i erau planurile, probabil că i-ar fi interzis să acționeze.

Răspunsul îi venise nu ca o revelație orbitoare, ci precum conștiința obosită a unor lucruri pe care se putea foarte bine să le fi avut ureme îndelungată în subconștient. Se lăsă pe spate, trăgându-și sufletul. Ceilalți patru perși sosiră și li se spuse ce se întâmplase. Cu toții îl ignorară pe Everard, cu excepția privirilor în care teroarea se lupta cu mândria, și făcură semne tainice împotriva răului. Își ridicară șeful mort și tovarășul pe moarte și dispărură în pădure. Întunericul se îndesea. Pe undeva țipă o bufniță.

Marele rege se sculă în capul oaselor. Îndărătul draperiilor se auzise un zgomot.

Regina Cassandane se foi prin somn. Mâna ei subțire atinse fața bărbatului.

- Ce este, soare al cerului meu? îl întreabă.

- Nu știu. Bâjbâi după spada care stătea întotdeauna sub pernă. Nimic important.

Palma ei îi lunecă pe piept.

- Ba este ceva important, șopti ea cuprinsă brusc de tremur. Inima îi bate ca o tobă de război.

- Rămâi aici.

Păși după draperii.

Lumina lunii se strecura din cerul purpuriu-închis pe podea, prin fereastra arcuită, reflectându-se, aproape orbitoare, într-o oglindă de bronz. Aerul era rece pe pielea dezgolită.

Un obiect din metal întunecat, al cărui călăreț apucase două manete și atingea tastele de control de pe o consolă, lunecă precum o altă umbră. Ateriză pe covor, fără un sunet, iar pasagerul coborî. Era un bărbat masiv, purtând tunică grecească și coif.

- Keith! suflă el.

- Manse! Denison păși în lumina lunii. Ai venit!

- Bineînțeles, fornăi Everard sarcastic. Crezi că ne aude cineva? Nu cred că am fost observat. M-am materializat direct deasupra acoperișului și am plutit ușurel în jos cu antigravitația.

- Gărzile mele sunt imediat după ușă, zise Denison, dar nu intră decât dacă lovesc în gongul acela, sau dacă strig.

- Perfect. Pune ceva pe tine.

Denison își lăsă spada. O clipă stătu locului, apoi izbucni:

- Ai ureo soluție?

- Poate. Poate. Everard își mută privirea de la el și începu să bată darabana pe panoul de control al mașinii. Am o idee care ar putea să meargă sau nu.

Voi avea nevoie de ajutorul tău ca s-o duc la îndeplinire. Dacă merge, te poți duce acasă. Cartierul General va accepta un *fait accompli* și va închide ochii la orice încălcări ale regulilor. Dacă însă eșuează, va trebui să te întorci în chiar seara asta și să-ți trăiești toată viața pe post de Cirus. Poți face asta?

Denison se înfioră, nu doar din cauza frigului. Pe un ton foarte scăzut, vorbește:

- Cred că da.

- Sunt mai puternic decât tine și toate armele le voi ține eu. Dacă este nevoie, am să te aduc cu forța înapoi aici. Te rog, nu mă sili!

- N-o voi face.

- Să sperăm atunci că numele⁹ vor fi de partea noastră. Haide, îmbracă-te! Îți explic pe drum. Spune adio acestui an și crede-mă că nu este "pe curând". Dacă planul meu funcționează, nici tu, nici altcineva nu-l va mai vedea ureodată.

Denison, care se întorsese pe jumătate către hainele aruncate într-un colț, pentru ca sclavul să le înlocuiască înaintea zorilor, se opri.

- Poftim? făcu el.

- Vom încerca să rescriem istoria, zise Everard. Sau poate să repunem în drepturi istoria, așa cum a fost

din capul locului. Nu știu. Hai, să-i dăm drumul!

- Dar...

- Repede, omule, repede! Nu-ți dai seama că m-am întors în aceeași zi în care te-am părăsit, că-n clipa asta eu mă târăsc prin munți, cu o rană deschisă la picior, doar ca să-ți păstrez acel timp suplimentar? Mișcă-te!

Denison se aplecă peste el. Chipul îi era în beznă, dar vorbea foarte încet și clar:

- Sunt dator cu un rămas-bun.

- Cui?

- Lui Cassandane. Mi-a fost soție aici de - Doamne! - de paisprezece ani! Mi-a născut trei copii și m-a îngrijit în două rânduri când zăceam pradă febrei și în o sută de crize de deznădejde, iar odată, când mezii erau la porțile noastre, a condus femeile din Pasargadae afară, să ni se alăture, și am învins... Dă-mi cinci minute, Manse.

- Bine, bine. Deși va dura mai mult de atât să trimiți un eunuc la camera ei și...

- Este aici.

Denison dispăru în spatele draperiilor patului. O clipă, Everard rămase ca trăsniț. "Te așteptai să vin în seara asta", gândi el, "și sperai să fiu în stare să te iau înapoi la Cynthia. Așa că ai trimis după Cassandane."

⁹ Zeități reprezentând destinul în mitologia scandinavă.

Iar apoi, când buricele degetelor începuseră să-l doară de tare ce strângea plăselele spadei, se apostrofă: "Mai taci din gură, pui de ipocrit îngâmfat ce ești!"

Denison reveni repede. Nu scoase o vorbă cât se îmbracă și încălecă locul din spate al mașinii. Everard săltă, camera dispăru și lumina lunii inundă munții, jos, departe. O pală rece de vânt dădu târcoale bărbaților din văzduh.

- Acum, la Ecbatana.

Everard aprinse luminile de bord și ajustă comenzile după notițele mâzgălite în carnețelul pilotului.

- Ec... Ah, te referi la Hagmatan? Vechea capitală medă? Vocea lui Denison exprima uimire. Dar nu mai este decât o reședință de vară.

- Ureau să zic Ecbatana de acum treizeci și șase de ani, zise Everard.

- *Poftim?*

- Toți istoricii din viitor sunt convinși că povestea copilăriei lui Cyrus, așa cum o relatează Herodot și perșii, este pură fabulație. Ei bine, poate că au dreptate. Poate că experiențele tale aici au fost doar una din acele mici bucle în spațiu-timp, pe care Patrula caută să le elimine.

- Înțeleg.

- Presupun că ai fost adesea la curtea lui Astyages, pe când îi erai vasal. Călăuzește-mă. Îl urem pe bătrân însuși, preferabil singur, la vreme de noapte.

- Șaisprezece ani este mult, zise Denison.

- Ce urei să spui?

- Dacă oricum ai de gând să schimbi trecutul, de ce să mă folosești în punctul ăsta? Uino să mă iei pe când eram Cyrus de numai un an, îndeajuns de mult ca să cunosc Ecbatana, dar...

- Îmi pare rău, nu. Nu îndrăznesc. Este destul de periculos și așa. Dumnezeu știe unde ar mai putea duce o a doua buclă în destinele lumii. Chiar de ne-ar reuși, Patrula ne-ar trimite pe amândoi în exil pe ureo planetă pentru că am riscat așa ceva.

- Ei bine... da. Înțeleg.

- De asemenea, nu ești genul sinucigaș. Chiar ai urea ca tu, cel din clipa aceasta, să nu fi existat? Judecă puțin ce ar implica asta.

Terminase setările. Bărbatul din spatele său se cutremură.

- Mithra! făcu Denison. Ai dreptate. Să nu mai vorbim despre subiectul ăsta.

- Atunci îi dăm drumul.

Everard cuplă comanda centrală. Pluteau deasupra unui oraș împrejmuț de ziduri, pe o câmpie ne-

cunoscută. Deși era o noapte cu lună, orașul apărea doar ca o aglomerare întunecată. Băga mâna în co-buri.

- Să ne punem costumele astea. I-am pus pe flă-căii de la stația din Mohenjo Daro¹⁰ să mi le potrive-ască pe măsură. Situația lor este de asemenea na-tură, încât adesea au ei înșiși nevoie de acest tip de deghizare.

Aerul șuieră sumbru când mașina se înclină spre sol. Denison întinse un braț peste umărul lui Everard, indicând ceva.

- Acela e palatul. Dormitorul regal se află acolo, în partea de est...

Era o clădire mai greoaie, mai puțin grațioasă decât succesoarea persană din Pasargadae. În gră-dina tomnatică, Everard zări o pereche de tauri albi înaripați, rămași de la asirieni. Observă că ferestrele din fața sa erau prea înguste pentru a permite in-trarea, înjură și cârmii spre cea mai apropiată ușă. Două santinele călări priviră în sus, văzură ce sosea și dădură un strigăt. Caii se cabrară, azvârlindu-i în colb. Mașina lui Everard pulveriză ușa. Un miracol în plus nu avea să afecteze istoria, mai ales când în ase-

menea evenimente se credea cu tot atâta eulavie ca și în tabletele de aspirină de acasă, și poate cu mai mult temei. Lămpile îl călăuziră pe un coridor de-a lungul căruia sclavii și gărzile urlau terorizați. În fața dormitorului regal, trase spada și bătu cu mânerul în ușă.

- Este rândul tău, Keith, îi zise. Tu cunoști versi-unea medă a limbii ariene.

- Deschide, Astyages! răcni Denison. Deschide me-sagerilor lui Ahuramazda¹¹!

Întru câțua spre surpriza lui Everard, cel dinăuntru se supuse. Astyages era tot atât de brav ca majori-tatea poporului său. Când însă regele - un individ de vârstă mijlocie, bine legat, cu chip aspru - văzu două ființe înveșmântate luminos, cu halouri în jurul cape-telor și aripi ca niște fântâni de lumină pe spate, așe-zate pe un tron de fier ce plutea în aer, căzu cu fața la pământ.

Everard îl auzi pe Denison tunând în cel mai per-fect stil de ușa-cortului, uzând de un dialect pe care nu-l putea înțelege:

- Hârdău infam de infamie, mânia cerului este asupra-ți! Crezi că cel mai mărunț gând, chiar și tăi-

¹⁰ Șantier arheologic din Pakistan, lângă fluviul Indus, unde au fost descope-rite șase citadele construite succesiv.

¹¹ Divinitate supremă în religia mazdeană a vechilor perși, secolul VIII î.e.n., principiu al binelui.

nuit în întunecimea care i-a dat viață, a fost ureodată ascuns Ochiului Zilei? Gândești că atotputernicul Ahuramazda ar îngădui o faptă atât de murdară precum ai uneltit...

Everard nu mai asculta. Rătăcea prin propriile sale gânduri. Harpagus se afla probabil pe undeva, chiar în acest oraș, plin de tinerețe și încă neîmpovărat de uină. Acum nu mai avea să poarte niciodată povara aceea. Niciodată nu avea să lase un prunc pe munte și să se sprijine în sulită în vreme ce acesta ar plânge și tremura pentru ca într-un târziu să rămână ne-mișcat. Se va răzurați în viitor, din motive personale, și va deveni chiliarchul lui Cyrus, însă nu va muri în brațele dușmanului, într-o pădure bântuită; iar un anume persan, al cărui nume Everard nu-l știa, va fi cruțat de sabia unui grec și de o lentă lunecare în ne-ființă.

"Totuși, amintirea celor doi oameni pe care i-am ucis este imprimată în celulele creierului meu, pe picior am o cicatrice albă și subțire, Keith Denison are patruzeci și șapte de ani și a învâțat să judece ca un rege."

- ...Află dar, Astyages, că acest prunc, Cyrus, este favoritul cerului. Iar cerul este îndurător: ți s-a dat de știre că dacă-ți pătezi sufletul cu sângele-i nevi-

novat, păcatul nu va fi spălat niciodată. Lasă-l pe Cyrus să crească în Anshan, sau arzi în veci la Ahriman! Mithra a vorbit!

Astyages își arăta umilința, izbindu-și capul de podea.

- Să mergem, zise Denison în engleză.

Everard sări în munții persani, peste treizeci și șapte de ani. Lumina lunii cădea pe cedrii de lângă drum și pârau. Era frig și urla un lup.

Lăsă mașina pe sol, coborî și începu să se schimbe de costum. Chipul bărbos al lui Denison apăru din mască, având întipărită o expresie stranie.

- Mă-ntreb, zise el și vocea îi era aproape pierdută în tăcerea de la poalele munților, dacă n-am băgat prea mult frica-n Astyages. Istoria consemnează că, atunci când s-au răzurațit perșii, s-a luptat cu Cyrus trei ani.

- Putem reveni la izbucnirea războiului, să-i servim o viziune care să-l încurajeze să reziste, spuse Everard, silindu-se să pară indiferent, căci simțea stafiile din jur. Totuși nu cred că are să fie necesar. Nu se va atinge de prinț, însă când un vasal se răscoală, ei bine, va fi destul de turbat ca să nesocotească ceea ce, atunci, are să i se pară un vis. De asemenea, propriii săi nobili, interesele mede, nu l-ar lăsa să ce-

deze cu una, cu două. Putem verifica. Nu cumva regele conduce o procesiune, la sărbătorile solstițiului de iarnă?

- Ba da. Haidem. Repede!

Brusc soarele dogori în jurul lor, din înălțimi, deasupra lui Pasargadae. Ascuseră mașina și merșeră pe jos, doi călători printre atâția care se scurgeau să sărbătorească aniversarea lui Mithra. Pe drum, se întresară ce se mai întâmplase, explicând că umblaseră mult timp prin străinătăți. Răspunsurile îi mulțumiră, până și în detalii mărunte, pe care memoria lui Denison le înregistrase, deși cronicile nu le menționau.

În sfârșit, statură sub cerul de un albastru înghețat, printre mii de oameni, și salutară când Cyrus, Marele Rege, trecu călare, însoțit de curtenii de frunte - Kobad, Cresus și Harpagus, urmat de floarea, pompa și preoțimea Persiei.

- Este mai tânăr decât eram eu, șopti Denison. Cred că are să fie. Și un pic mai scund... fața este cu totul diferită, nu? Va reuși, însă.

- Urei să stai la petrecere? Întrebă Everard.

Denison se înfășură în mantie cu un aer amar.

- Nu, să ne întoarcem. A trecut mult timp. Chiar dacă nici nu s-a întâmplat ureodată.

- Mda.

Everard părea mai deprimat decât s-ar fi convenit unui salvator victorios.

- Nici nu s-a întâmplat ureodată.

Denison părăsi liftul unei clădiri din New York. Fu uag surprins că nu-și amintise cum arată. Nu-și putea aminti nici măcar numărul apartamentului, fu nevoit să recurgă la agendă. Detalii, detalii... Încercă să-și oprească tremuratul.

Cynthia îi deschise ușa de cum ajunse.

- Keith! exclamă ea aproape cu mirare.

El nu putu găsi alte cuvinte:

- Manse te-a avertizat despre mine, nu? Zicea că are s-o facă.

- Da. Nu contează. Nu mi-am dat seama că înfățișarea ți s-ar fi schimbat atât de mult. Dar nu contează. Oh, dragule!

Îl trase înăuntru, închise ușa și i se cuibări în brațe.

Denison privi în jur. Uitase cât de strâmt era. Și niciodată nu-i plăcuseră gusturile Cynthiaei în privința decorațiunilor, deși îi cedase. Obiceiul de a ceda unei femei, chiar și de a-i cere părerea, era unul pe care va trebui să-l reînuete, de la început. Nu va fi ușor.

Ea își înălță fața udă, așteptând sărutul lui. Așa

arăta? Nu-și mai amintea. După tot timpul ce se scur-
sese, își amintise doar că era micuță și blondă. Trăise
cu ea câteva luni; Cassandane îl numise Luceafărul
ei, îi dăruise trei copii și așteptase să-i îndeplinească
voia paisprezece ani.

– Bine ai venit acasă, Keith, rosti vocea ascuțită și
subțire.

"Acasă!" gândi el. "Zeilor!"

CASCADELE DIN GIBRALTAR

BIROUL PATRULEI AVEA SĂ RĂMÂNĂ numai pentru cei ureo sută de ani ai cursurilor. În acest interval, puțini alții, exceptând savanții și personalul de întreținere, aveau să stea acolo pe o perioadă mai îndelungată. De aceea, biroul era mic; o cabană și două clădiri auxiliare, aproape pierdute în acea întindere.

Cu cinci milioane și jumătate de ani înainte de a se fi născut, Tom Nomura aprecie că partea sudică a Iberiei era mai abruptă decât și-o amintea. Dealurile se înălțau semețe spre nord, transformându-se în munți joși ce îngrădeau cerul, brăzdați de canioane, cu umbre albastre. Era o regiune secetoasă, cunoscând averse violente, dar scurte, numai în timpul iernii. Vara, râurile se reduceau la pâraiașe sau chiar secau complet și iarba se îngălbenea în bătaia soarelui. Copacii și tufișurile erau rare; scaieți, mimoze, acacia, pin, aloe, iar în jurul izvoarelor palmieri, ferigi sau orhidee.

Fauna era însă bogată. Șoimi și vulturi pluteau mereu pe cerul senin. Ierbivorele se uneau în turme de milioane; printre nenumăratele soiuri puteai în-

tâlni ponei dungați, rinoceri primitivi, strămoși ai girafei asemănători cu okapi, câteodată mastodonti – cu păr rar și roșiatic, și colți enormi – precum și un soi de elefanți ciudați. Printre carnivore se numărau tigrii cu colți de sabie – strămoșii felinelor –, hienele și maimuțele care alergau pe sol, ridicându-se câteodată pe membrele posterioare. Furnicarele se înălțau la doi metri deasupra pământului. Marmotele flui erau.

Mirosea a fân, a bălegar uscat la soare și a carne caldă. Stârnit, vântul răbufnea, aruncând în față colb și dogoare. Adesea, pământul răsună sub tropot de copite, sfada păsărilor și trâmbitarea fiarelor. Răcoarea se lăsa brusc o dată cu sosirea serii, iar stelele erau atât de numeroase, încât nu se observa prea mult stranietatea constelațiilor.

Așa fuseseră lucrurile până de curând. Deocamdată nu se întrevedea ureo schimbare majoră. Începuse însă o sută de ani de vuiet. Când se vor fi sfârșit, nimic nu mai avea să fie ureodată la fel.

Pentru o clipă, Everard îi privi cu coada ochiului pe Nomura și Feliz a Rach, după care zâmbi și spuse:

– Nu, mulțumesc, azi ureau să mai trândăvesc pe aici. Mergeți și distrați-vă.

Se plecase ureun pic pleoapa bărbatului masiv, cu

nas strâmb și păr grizonat, în direcția lui Nomura? Cel din urmă nu putea fi sigur. Proveneau din același mediu, ba chiar din aceeași țară. N-ar fi trebuit să constituie o diferență semnificativă faptul că Everard fusese recrutat în New York, în 1954 e.n., iar Tom Nomura în San Francisco, în 1972. Tulburările din generația aceea erau simple baloane de săpun prin comparație cu cele întâmplate înainte și cu cele ce aveau să se întâmple mai apoi. Totuși, Nomura era proaspăt absolvent al Academiei și de abia împlinise douăzeci și cinci de ani. Everard nu le spusese câți ani însumau pribegiile sale prin timpurile lumii și, ținând cont de tratamentul de longevitate administrat agenților Patrulei, vârsta lui era imposibil de ghicit. Nomura bănuia că neatașatul văzuse destule existențe pentru a-i fi mai străin decât Feliz – care se născuse cu două milenii după amândoi.

– Foarte bine, să-i dăm drumul, zise femeia.

Nomura se gândi că, deși tăioasă, vocea ei transforma Temporală în muzică. Ieșiră din verandă și traversară curtea. Doi alți agenți îi salutară, cu un interes datorat mai mult prezenței fetei. Nomura era de acord. Feliz era tânără și înaltă; forța trăsăturilor, accentuată de nasul curbat, era îndulcită de ochii verzi, mari, gura frumoasă și mobilă, și părul castaniu, stră-

lucitor în ciuda faptului că fusese retezat la nivelul urechilor. Obișnuitele ueșminte gri și cizmele solide nu-i puteau ascunde formele sau suplețea pasului. Nomura știa că el însuși nu arăta rău – o constituție îndesată, dar mlădioasă, trăsături regulate, surâzătoare, piele brună – totuși pe lângă fată părea mohorât.

"La fel sunt și pe dinăuntru", gândi el. "Cum poate un boboc în toată puterea cuvântului, care nici măcar nu activează în sectoarele operative – un simplu naturalist – , cum poate spune unei aristocrate din Prima Matriarhie că s-a îndrăgostit de ea?"

Vuietul care umplea în permanență văzduhul, la atâția kilometri de cataracte, îi suna în urechi ca un cor. Era doar închipuire, sau chiar simțea un tremur perpetuu, prin sol, până în oase?

Feliz deschise ușa unei magazii. Înăuntru se aflau mai multe mașini, vag asemănătoare unor scutere cu două locuri, fără roți, având propulsie antigravitațională și capabile de salturi peste multe milenii. (Împreună cu actualii piloți, ele fuseseră transportate până aici în navete de gabarit mare.) Mașina ei era ticsită cu echipamente de înregistrare. Nomura încercase zadarnic s-o convingă că era supraîncărcată și știa că nu l-ar fi iertat niciodată dacă ar fi dat-o de

gol. Invitația făcută astăzi lui Everard – superiorul lor, chiar dacă acum era doar în concediu – de a li se alătura, ascunsese speranța vagă că acesta va observa încărcătura și-i va ordona femeii să-i transfere asistentului o parte.

Feliz sări în șa.

– Haide! spuse. Ne prinde amiaza.

Nomura încălecă pe vehiculul său și atinse comenzile. Plutiră amândoi, afară și în sus. Ajunși la înălțimea vulturilor, se stabilizară și porniră spre sud, unde Râul Oceanus se vărsa în Mijlocul Lumii.

Orizontul era tivit de-a pururi cu nori întinși de pâclă, argint spulberat în azur. Cuiua care s-ar fi apropiat pe jos, ele i-ar fi apărut brusc, învălătându-se deasupra capului. Mai departe, unde apele se prăvăleau de pe stâncă, brăzdând noroiul, universul se învolbura într-un cenușiu zguduit de mугete, lăsând un gust amar pe buze. Ceața rece și sărată era atât de groasă, încât nu era recomandabil să o respiri mai mult de câteva minute.

Din văzduh, priveliștea era și mai impresionantă. Se putea distinge sfârșitul unei ere geologice. Ureme de un milion și jumătate de ani, bazinul Mediteranei fusese un deșert. Acum, Porțile lui Hercule erau deschise năvălirii Atlanticului.

În șuierul curentului pe lângă urechi, Nomura privi spre vest, peste imensitatea mișcătoare și multicoloră, ale cărei dâre de spumă alcătuiau desene complicate. Putea zări goana torenților, aspirați către nou iuita deschidere dintre Europa și Africa. Întâlnindu-se, ei se ciocneau și se retrăgeau, un haos albuverzui care-și mugea violența până la ceruri și înapoi, pe pământ, năruind faleze, copleșind văi, acoperind țărmurile de spumă pe mulți kilometri în interior. Lua naștere un torent furios, de culoarea zăpezii, cu palide străluciri de smarald, separând continentele printr-un zid de doisprezece kilometri de răget nestins. Acolo unde oceanul se prăvălea înainte, stropi pulverizați se învâртеbeau spre cer, încetoșând torent după torent.

Curcubee se roteau prin norii astfel formați. La altitudinea aceea, vuietul se auzea doar ca măcinatul unei monstruoase pietre de moară. Feliz își opri mașina și ridică un braț; Nomura îi putu auzi clar vocea în cască.

– Stai! Mai ureau să iau câteva imagini înainte de a pleca.

– Nu te-ai săturat?

Vocea fetei se îmblânzi.

– Cum ne-am putea sătura de un miracol?

Inima bărbatului tresări. "Nu este o amazoană, născută să stăpânească o gloată de subordonați. În ciuda tinereții și a felului ei de a fi, nu este. Poate simți spaima, frumusețea, dar simțul lucrării Domnului..."

"Bine ar fi!" se gândi autoironic.

La urma urmelor, sarcina ei era să realizeze o înregistrare multisenzorială a întregului fenomen, de la începuturi până la acea zi, peste o sută de ani, când bazinul va fi plin și marea va clipoci lin acolo unde va naviga cândva Odiseu. Avea să dureze câteva luni din viața ei. ("Și din a mea, rogu-te, din a mea.") Toți agenții Patrulei râuneau să trăiască această minunăție; speranța de aventură era practic necesară recrutării. Pentru mulți însă nu era posibil să vină atât de departe în trecut, să se îngrămădească într-o fantă temporală atât de îngustă. Mulți erau nevoiți s-o facă în mod indirect. Șefii lor n-ar fi ales pe cineva fără un considerabil simț artistic, pentru a trăi experiența în numele lor și a le-o transmite.

Nomura își aminti uimirea ce-l încercase când fusese desemnat s-o asiste pe Feliz. La penuria de personal a Patrulei, își puteau permite artiști?

După ce răspunsese unui anunț criptic, bărbatul susținuse mai multe teste dificile și aflate de traficul

intertemporal; întrebase dacă activitățile de supraveghere și de salvare erau posibile și aflate că, în general, erau. Înțelesese necesitatea personalului administrativ și funcționăresc, a agenților rezidenți, istoriografilor, antropologilor și, bineînțeles, a naturaliştilor ca el. În săptămânile în care lucraseră împreună, Feliz îl convinsese că o mână de artiști erau cel puțin la fel de vitali. Omul nu trăiește doar cu pâine, nici cu arme, hârțogăraie, teorii și aspecte practice pure.

Femeia își reprogramă mașina.

- Haide, îi ordonă.

Când țâșni spre est, înaintea lui, părul îi prinse o rază de soare și străluci ca topit. O urmă fără un cuvânt.

Fundul Mediteranei se afla la trei mii de metri sub nivelul mării. Apele se revărsau de la această înălțime, printr-o strâmtoare de optzeci de kilometri. Volumul se ridica la patruzeci de mii de kilometri cubi pe an - o sută de cascade Victoria sau o mie de Niagara.

Asta în termeni statistici. Realitatea era mugetul unor ape înspumate, învăluite în picături fine, crăpând pământul și cutremurând munții. Oamenii o pu-

teau vedea, auzi, simți, mirosi, gusta; nu și-o puteau însă imagina.

Când canalul se va mai fi lărgit, puhoiul avea să se domolească, căpătând în cele din urmă nuanțe de verde și negru. Cețurile aveau să se destrame și să apară insule, precum corăbii cu provele stârnind valuri imense, iar viața va putea din nou să se dezvolte, sau să ajungă la țarm. Totuși, cele mai multe insule aveau să fie roase de ape înainte ca secolul să fi luat sfârșit, și mare parte din viața nou apărută va fi pierit în clima devenită neprielnică; evenimentul marca trecerea din miocen în pliocen.

Pe măsură ce Nomura avansa, zgomotul devenea tot mai puternic. Deși torentul nu mai era la fel de gălăgios aici, sporea spre un vuiet de bas care creștea mereu, până când cerurile deveniră un clopot insolent. Bărbatul recunoscuse un promontoriu ale cărui rămășițe zdrobite aveau să poarte într-o zi numele de Gibraltar. Nu departe, o cataractă concentra aproape jumătate din puhoiul apelor.

Cu o ușurință terifiantă, apele verzi-sticloase, pe fondul falezelor întunecate și al ierburilor roșietice ce acopereau țămurile continentelor, lunecau peste marginea hăului, lumina strălucindu-le pe creste. Dedesubtul lor, alți nori albi se învâltăceau în vântul

neostoit. Dincolo de aceștia se întindea o suprafață albastră, un lac din care râurile săpau defileuri, pătrunzând tot mai adânc în scânteierea alcalină – demoni de colb și miraje tremurătoare a cuptorului pe care aveau să-l transforme în mare.

Tunet, zăurolire, scrâșnet.

Din nou, Feliz își opri mașina. Nomura trase lângă ea. Erau la înălțime; aerul şuiera rece în jurul lor.

– Astăzi, îi spuse femeia, ureau să immortalizez dimensiunile reale. Mă voi apropia de vârf, înregistrând, apoi cobor.

– Nu te duce prea aproape, o avertiză el.

– Asta apreciez eu, se încruntă Feliz.

– Să știi că... nu-ncerc s-o fac pe șeful ori așa ceva. "Mai bine nu. Eu – un plebeu, un mascul." Te rog, ca o favoare – Nomura se crispă la auzul stângăciei propriilor sale cuvinte – ai grijă, da? Ureau să zic, însemni mult pentru mine.

Zâmbetul ei îl copleși. Feliz se aplecă peste harnașamentul de protecție și-i prinse mâna.

– Mulțumesc, Tom. După o clipă, deveni gravă. Bărbații ca tine mă fac să-nțeleg ce nu-i în regulă în epoca din care vin.

Adesea îi vorbise amabil; de cele mai multe ori, de fapt. Să fi fost ureo militantă înfocată, toată frumu-

sețea ei n-ar fi fost de ajuns ca să-i răpească somnul nopți la rând. Nomura se gândi că probabil începuse s-o iubească atunci când remarcase întâia oară conștiinciozitatea cu care se lupta să-l trateze ca pe un egal. Nu-i venea ușor, ținând cont că era aproape la fel de nouă în Patrulă ca și el – cu nimic mai ușor decât le-ar fi venit bărbaților din alte domenii să creadă, în adâncul sufletelor, că ea avea capacități egale și că era corect să și le folosească la maximum.

Feliz nu putu rămâne solemnă.

– Haide! strigă. Grăbește-te! Căderea asta pe verticală nu va mai dura alți douăzeci de ani!

Mașina ei țâșni. Bărbatul își coborî vizorul căștii și plonjă, purtând benzile, acumulatorii și alte articole auxiliare. "Ai grijă", se rugă, "te rog, ai grijă, draga mea."

I-o luase binișor înainte. O zări – o cometă, o libelulă, numai iuțeală și strălucire, zugrăvită peste genunea mării, adâncă de mulți kilometri. Uuietul crescă în urechile lui Nomura până ce nu mai fu nimic altceva; craniul îi era umplut de un bubuit apocaliptic.

La câțiva metri de apă, femeia își îndreptă mașina către abis. Avea capul îngropat într-o cutie ticsită de cadrane, mâinile îi alergau pe comenzi; cărmea cu

genunchii. Picături sărate începură să încetezeze vizorul lui Nomura, care activă dispozitivul de curățare. Turbulențele trăgeau de el; mașina oscilă. Timpanele, apărute împotriva zgomotului, dar nu și a schimbărilor de presiune, îl împungeau dureros.

Ajunsesse destul de aproape de Feliz, când mașina ei o luă razna. O văzu rotindu-se, lovind imensitatea verde, și apoi înghițită o dată cu ea. Nu se auzi răcnind, în acel tunet perpetuu.

Izbi tasta microfonului și se năpusti după ea, în picaj. Oare instinctul orb fusese cel care-l făcuse să se îndepărteze cu doar câțiva centimetri înainte ca torentul să-l înhațe și pe el? Feliz dispăruse. Se zărea doar zidul de apă; mai jos – nori, deasupra – calmul azuriu, indiferent, uuietul care îl sfâșia între fălcile-i sonore, frigul, umezeala și sarea de pe buze, cu gustu-i de lacrimi.

Alergă după ajutor.

Amiaza strălucea. Pământul părea decolorat, lipsit de mișcare și viață, cu excepția unei păsări în căutare de stârvuri. Doar îndepărtatele cascade aveau glas.

O bătaie în ușa camerei sale îl ridică pe Nomura din pat. Cu pulsul brusc alarmat, vorbi răgușit:

– Intră. Haide!

Everard intră. În ciuda aerului condiționat, transpirația îi păta hainele. Mușca din pipa stinsă, cu umerii gârboviți.

- Ce au spus? îl imploră Nomura.

- După cum mă temeam. Nimic. N-a revenit nicio-dată acasă.

Nomura se afundă într-un scaun, privind în gol.

- Ești sigur?

Everard se așeză pe patul care scârțâi sub greutatea sa.

- Da. Tocmai a sosit capsula-curier. Referitor la întrebarea mea etc, agentul Feliz a Rach n-a revenit la biroul din mediul ei, după misiunea din Gibraltar, și nu mai figurează nicaieri.

- În nici o eră?

- Nimeni nu ține evidența circulației agenților în timp și spațiu, afară poate doar de danellieni.

- Întreabă-i pe ei!

- Îți închipui c-ar răspunde? se răsti Everard. Ei, supraoamenii viitorului îndepărtat, fondatorii și stăpânii supremi ai Patrulei. Își încleștă pumnul pe genunchi. Și nu-mi spune mie că noi, muritorii de rând, am putea ține mai bine controlul, de-am urea. Ți-ai verificat viitorul tău, fiule? Nu urem, și asta este. Asprimea îl părăsi. Schimbă poziția pipei și vorbi mai

blând: Dacă trăim îndeajuns de mult, le supraviețuim celor dragi. Soarta obișnuită a omului - nimic neobișnuit pentru meseria noastră. Îmi pare rău însă c-a trebuit să te lovești de asta așa de tânăr.

- Lasă-mă pe mine! exclamă Nomura. Ce-i cu ea?

- Da... M-am gândit la ce mi-ai povestit. După părerea mea, curenții de aer din jurul cascadei sunt mai mult decât perfizi. Ceea ce era de așteptat, fărăndoială. Supraîncărcată, mașina a fost mai puțin controlabilă ca de obicei. Un gol de aer, un defect, orice o fi fost, a înșfăcat-o și a zuârlit-o în torent.

Nomura își frângea mâinile.

- Iar eu trebuia să am grijă de ea.

Everard clătină din cap.

- Nu are rost să te învinovățești. Erai doar asistentul ei. Ar fi trebuit să fie mai atentă.

- Dar - la dracu', putem încă s-o salvăm, iar tu nu ne dai voie! aproape că strigă Nomura.

- Oprește-te, avertiză Everard. Încetează!

"Niciodată să nu spui asta: că unii agenți ai Patrulei s-ar putea întoarce în timp, s-o cupleze cu raza tractoare și s-o tragă afară din abis. Sau că i-aș putea spune ei sau mie, celor de mai deureme, să ne ferim. Nu s-a întâmplat și de aceea nici nu se va întâmpla.

Trebuie să nu se întâmple.

Deoarece trecutul devine de fapt variabil, de îndată ce noi și mașinile noastre îl transformăm în prezent. Și dacă vreun muritor își ia ureodată această putere, unde poate duce schimbarea? Începem prin a salva o fată încântătoare, continuăm prin a-l salva pe Lincoln, însă altcineva încearcă să salveze Confederația... Nu, când este vorba de timp, nu se poate avea încredere în nimeni, decât în Dumnezeu. Patrula există pentru a păzi realitatea. Agenții temporali nu pot viola această credință, după cum nu-și pot viola mamele."

- Îmi pare rău, murmură Nomura.

- Te-nțeleg, Tom.

- Nu, eu... cred... când am văzut-o dispărând, primul gând a fost că putem forma un grup, să ne ntoarcem chiar în clipa aceea și s-o salvăm...

- Un gând firesc pentru un nou-venit. Vechile deprinderi ale minții se sting cu greu. Realitatea este că n-am făcut-o. Oricum, s-ar fi obținut foarte greu autorizația. Era prea periculos. Nu ne permitem și alte pierderi. Cu siguranță nu putem, când evidențele arată că tentativa noastră de salvare este sortită eșecului, dacă vom încerca.

- Nu se poate ocoli asta în vreun fel?

Everard suspină.

- Nu prea văd în care fel anume. Împacă-te cu soarta, Tom. Șouăi. Pot... putem face ceva pentru tine?

- Nu. Răspunsul ieși aspru din pieptul lui Nomura. Doar să mă lăsați în pace o vreme.

- Sigur că da. Everard se ridică. Nu ești singurul care se gândește mult la ea, îi aminti el și plecă.

Când ușa se închisese în urma lui, vuietul cascadei păru a se întezi, scrâșnind, scrâșnind întruna. Nomura privea în gol. Soarele depășise punctul de apogeu și luneca foarte lent către seară.

"Ar fi trebuit să mă duc chiar eu după ea, imediat.

Și să-mi risc viața.

Atunci, de ce să n-o urmez în moarte?

Nu. N-are sens. Două morți nu fac o viață. N-aș fi putut s-o salvez. Nu aveam echipament, sau... Lucrul cel mai sănătos a fost să aduc ajutor.

Numai că ajutorul a fost interzis - de om sau de soartă, nu prea contează, nu? - așa că ea a căzut. Curentul a aruncat-o în abis, a trăit un moment de teroare până ce conștiința i-a fost smulsă, apoi a izbit-o de fund, a făcut-o fărâme și i-a împrăștiat așchiile de os pe fundul unei mări pe care eu, un tinerel, voi naviga într-o vacanță, fără a ști că există o Patrulă a Timpului sau c-a existat ureodată o Feliz. Oh,

Doamne, ureau ca țărâna să mi se amestece cu a ei, cinci milioane și jumătate de ani de acum înainte!"

O detunătură îndepărtată străbătu aerul, o vibrație prin sol și prin podea. Probabil că ureun mal ros de ape se prăvălise în torent. Era genul de imagine pe care femeia ar fi urut s-o prindă.

– Ar fi? răcni Nomura și sări de pe scaun. O să!

Ar fi trebuit să se consulte cu Everard, însă se temea – poate pe nedrept, mâhnit și lipsit de experiență cum era – că acesta îl va refuza și-l va trimite în propriul său prezent.

Ar fi trebuit să se odihnească câteva zile, dar se temea că l-ar fi trădat comportamentul. O pastilă stimulent avea să înlocuiască natura.

Ar fi trebuit să semneze pentru o unitate tractoare, nu s-o strecoare hoțeste în compartimentul de pe vehiculul său.

Când pomi mașina, un agent care-l privise îl întreabă încotro merge.

– La plimbare, răspunse Nomura.

Celălalt încuviință din cap înțelegător. Putea să nu fi bănuir că se pierduse o iubire; dispariția unui camarad era ea însăși destul de grea. Nomura avu grijă să coboare mai întâi sub orizontul nordic, înainte de a

se întoarce către cascadă.

În stânga și în dreapta, se întindea mai departe decât putea el să vadă. Aici, dincolo de jumătatea falezei de sticlă verde, curbura planetei ascundea marginile acesteia. Atunci când pătrunse în norii de spumă, albeața îl învăluia, învolburându-se și înțepând.

Vizorul îi rămăsese curat, însă vizibilitatea era exacerabilă în susul imensității. Casca îi proteja auzul, dar nu putea stăvili furtuna care-i clănțănea dinții, inima, oasele. Rafalele de vânt se învâртеbeau și izbeau, mașina se smucea, și trebuia să lupte pentru fiecare centimetru de control.

Și să găsească secunda exactă...

Înainte și-napoi, sălta prin timp, regla din nou vernierele, apăsa comanda centrală, se întrezărea vag pe sine însuși prin cețuri și scruta prin ele către cer: iar și iar, până ce, brusc, ajunse atunci.

Două licăriri, deasupra, departe... Văzu cum una izbește și clachează, prăbușindu-se, în Ureme ce cealaltă se mai învâрти puțin, dispărând curând. Pasagerul ei nu-l văzuse, în negurile reci și sărate unde sta la pândă. Prezența lui nu figura în nici o afurisită de evidență.

Țâșni înainte. Era, totuși, răbdător. Se putea de-

plasa pe acolo timp îndelungat, dacă va fi nevoie, în căutarea clipei sale. Frica de moarte, chiar și conștiința faptului că Feliz ar putea fi moartă când o va găsi, erau ca niște vise pe jumătate uitate. Se lăsase în voia energiilor primare. Era un flux de voință.

Pluti la un metru deasupra apei. Răbufnirile de vânt încercară să-l prindă în strânsoare, așa cum o prinseseră și pe femeie. Era însă pregătit, juca în aer, se întorcea să privească – se întorcea și în timp și în spațiu, astfel încât o mulțime de Nomura căutau în lungul cascadei, în intervalul de secunde în care Feliz putea fi în viață.

Nu dădu nici o atenție celorlalte eu-uri ale sale. Erau doar faze prin care trecuse sau prin care urma să treacă.

ACOLO!

Forma neclară, întunecată, se prăvăli pe lângă el, dusă de puhoi către distrugere. Acționa o comandă. O rază tractoare se fixă pe celălalt vehicul. Mașina i se clătină și căzu după el, nefiind în stare să tracteze o asemenea masă dintr-un asemenea câmp de forță.

Șuvoiul aproape că-l prinsese, când sosi ajutorul. Două vehicule, trei, patru, trăgând împreună, o eliberară pe Feliz. Atârna extrem de ulăguită în harnașamentul șei. Nu se duse la ea de îndată. Mai întâi se în-

toarse prin acele câteva secvențe temporale, mai în urmă, mai în urmă, să fie salvatorul ei și să-și fie sieși salvator.

Când în cele din urmă rămaseră singuri printre neguri și furie – Feliz salvată și în brațele sale – ar fi dat orice să ajungă pe uscat, unde putea s-o îngrijească. Ea însă tresări, ochii i se deschiseră, la numai un minut de când îi zâmbise. Atunci, Nomura plânse.

Alături, oceanul mugea, revărsându-se.

Apusul de soare la care sărise Nomura nu figura, de asemenea, în evidențele nimănui. Poleia pământul cu aur, iar cascadele se transformaseră pesemne într-un adevărat dans al flăcărilor, cântecul lor răsunând sub luceafărul serii.

Feliz rezemă câteva perne de tăblia patului în care se odihnea, îndreptându-se de spate, după care vorbi către Everard:

– Dacă-l acuzi de ceva, c-ar fi încălcat regulile sau orice altă stupiditate masculină care ți-ar trece prin cap, demisionez și eu din blestemata ta de Patrulă.

– Oh, nu!

Bărbatul masiv ridică palmele ca pentru a se apăra.

- Te rog... Mă înțelegi greșit. Am urut numai să spun că ne aflăm într-o situație cam dificilă.

- Cum așa? se interesă Nomura de pe scaunul pe care ședea, ținând mâna fetei. Nu mi s-a dat nici un ordin să nu-ncerc, așa-i? Pe de altă parte, agenții trebuie să-și păzească singuri viețile, dacă-i posibil, acestea fiind de preț pentru Patrulă. Nu rezultă atunci că salvarea unei vieți este de asemenea meritorie?

- Ba da. Sigur că da.

Everard se plimba și bocănitul cizmelor pe podea acoperea bubuitul ca de tobă al apelor.

- Nimeni nu se opune succesului, chiar și într-o organizație mai rigidă decât a noastră. De fapt, Tom, inițiativa de care ai dat dovadă astăzi face ca perspectivele tale de viitor să arate roz, crede-mă. Un zâmbet strâmb i se contură în jurul pipei. Cât despre o cătană bătrână ca mine, se va trece cu vederea că m-am dat bătut așa de ușor. Brusc, deveni sobru. Am văzut atât de mulți pierduți fără speranță... Se opri, se întoarce către ei și declară: Însă nu putem lăsa puncte neclare. Realitatea este că unitatea lui Feliz nu consemnează că ar mai fi revenit ureodată.

Mâinile li se încleștară.

Everard le zâmbi - chinuit, totuși un zâmbet -

înainte de a continua:

- Nu vă speriați. Tom, mai deureme te întrebai de ce noi, oamenii de rând, nu urmărim mai îndeaproape soarta alor noștri. Acum înțelegi motivul? Feliz a Rach n-a revenit niciodată la biroul de origine. Se poate să-și fi vizitat fostul cămin, desigur, însă pe noi nu ne interesează ce fac agenții în permisii. Trase aer în piept. Cât despre restul carierei sale, dacă va dori să se transfere la alt birou și să adopte un alt nume, păi, orice agent suficient de mare în grad poate aproba. Eu, de exemplu. Acționăm liber în cadrul Patrulei. Nu îndrăznim să facem altfel.

Nomura înțelese, înfiorându-se.

Feliz îl aduse cu picioarele pe pământ.

- Dar cine aş putea deveni? se miră ea.

Bărbatul nu lăsă să-i scape prilejul.

- Păi, zise el, jumătate glumind, jumătate serios, ce-ai zice de doamna Thomas Nomura?

SINGURUL JOC POSIBIL

NUMELE DE JOHN SANDOVAL nu i se potrivea. Nici să stea în izmene și în cămașă hawaiană în fața ferestrei deschise a unui apartament din Manhattan, în plin secol XX nu era tocmai potrivit. Everard se obișnuise cu anacronismele, totuși chipului acuilin din fața sa părea că i s-ar potrivi de minune culorile războiului, un cal și o flintă ațintită asupra unui tâlhar de față-palidă.

– Perfect, zise el. Chinezii au descoperit America. Interesant, dar de ce-i nevoie de serviciile mele în afacerea asta?

– Să fiu al dracului dacă n-aș urea și eu să știu, răspunse Sandoval.

Corpul său musculos se întoarse pe blana de urs polar, pe care Bjarni Herjulfsson¹² i-o dăruise cândua lui Everard, și privi afară. Zgârie-norii se conturau distinct pe fondul cerului senin; uuietul traficului era estompat de înălțimea la care se aflau. Își încleșta și descleșta mâinile, la spate.

– Mi s-a ordonat să cooptez un neatașat cu care să merg la fața locului și să luăm orice măsuri se impun,

continuă el după o ureme. Pe tine te cunoșteam cel mai bine, așa că... Vocea i se stinse.

– N-ar fi mai bine să iei un indian, ca tine? întrebă Everard. În America secolului XIII, eu aș arăta limpede că sunt străin.

– Cu atât mai bine. Impresionează, dă un aer de mister... Nu va fi o misiune prea dificilă, zău.

– Sigur că nu, făcu Everard. Indiferent care-i cu adevărat misiunea.

Scoase pipa din jachetă și o îndesă cu tutun din săculeț, cu mișcări grăbite, nervoase. Una dintre cele mai grele lecții pe care trebuise să le învețe, după recrutarea în Patrula Timpului, fusese că misiunile importante nu necesită o organizare elaborată. Aceasta era o abordare caracteristică secolului XX; însă culturile mai timpurii, precum Grecia ateniană și Japonia lui Kamakura – dar și alte civilizații, mai recente, aici-colo prin istorie – se concentraseră asupra dezvoltării măiestriei individuale. Un singur absolvent al Academiei Patrulei (echipat cu unelte și arme din viitor) putea echivala cu o brigadă de soldați.

Era însă o problemă de necesitate și de estetică. Existau prea puțini oameni care să supravegheze prea multe milenii.

– Am impresia, rosti Everard trăgănat, că nu-i

¹² Descoperitorul norvegian al Vinlandului.

vorba despre o simplă rectificare a unei interferențe temporale.

- Corect, încuviință Sandoval cu glas răgușit. Când am raportat ce descoperisem, biroul din mediul Yuan a întreprins o investigație completă. Nu-i implicat nici un călător temporal. Hanul Kubilai¹³ a plănuit asta de unul singur. E posibil să se fi inspirat din relatările lui Marco Polo despre călătoriile pe mările Veneției și Arabiei. Este însă istorie veritabilă, chiar dacă jurnalul lui Marco Polo nu pomenește nimic despre asta.

- Chinezii au o remarcabilă tradiție marinărească proprie, observă Everard. Totul este cât se poate de firesc. Deci, cum începem?

Își aprinse pipa și trase cu sete. Sandoval nu răspunse, așa încât întrebă:

- Cum ai descoperit expediția? Nu era în ținutul Navajo, nu?

- Ce naiba, nu mă limitez la a-mi studia propriul trib! Patrula are prea puțini amerindieni și-i neplăcut să deghizezi alte rase. Mă ocupam de migrația athabaskan, în ansamblu.

Ca și Keith Denison, era specialist etnograf; reconstitua istoria popoarelor care nu și-o consemnaseră

ureodată în scris, astfel ca Patrula să cunoască exact ce anume proteja.

- Lucram pe Coasta de Est a Cascadelor, lângă Crater Lake, continuă el. Acolo se află ținutul Lutuami, dar aveam motive să cred că un trib athabaskan căruia îi pierdusem urma trecuse prin zonă. Băștinașii vorbeau de niște străini misterioși care veniseră din nord. M-am dus să investighez și expediția era acolo - mongoli călări. Le-am luat urma și le-am găsit tabăra la gura râului Chehalis, unde alți câțiva mongoli îi ajutau pe marinarii chinezi la paza corăbiilor. Am venit aici ca din pușcă, și am raportat.

Everard se așeză, privindu-l.

- Cât de complet s-a făcut investigația la terminalul chinez? se interesă el. Ești absolut sigur că n-a existat nici o interferență temporală? Poate fi una din boacănele acelea nepremeditate, ale căror consecințe nu sunt vizibile decenii întregi.

- M-am gândit și eu la asta, când am primit misiunea, încuviință Sandoval. Ba chiar m-am dus drept la biroul central al mediului Yuan din Khan Baligh - Cambaluc, sau, pentru tine, Beijing. M-au lămurit că verificaseră chiar în timpul vieții lui Gînghis, până în Indonezia. Și totul era perfect... norvegienii și Vin-

¹³ Kubilai (1214-1294), împărat al mongolilor (1260-1294).

landul¹⁴ lor. Doar că n-a avut parte de atâta publicitate. Din câte cunoșteau cei de la curtea chineză, fusese trimisă o expediție care n-a mai revenit vreodată, iar Kubilai a hotărât că nu merita să trimită alta. Consemnarea acestui fapt exista în arhivele imperiale, care însă au fost distruse în timpul revoltei Ming, când au fost expulzați mongolii. Istoriografia a uitat de incident.

Everard se încruntă. În mod normal își agrea munca, însă de data aceasta ceva părea anormal.

– Evident, zise el, expediția s-a terminat printr-un dezastru. Am urea să știm cum anume. Totuși de ce-ți trebuie un neatașat ca să-i spionezi?

Sandoval se întoarce de la fereastră. Everard realizează din nou cât de puțin aparținea indianul navajo acelei epoci. Se născuse în 1930, luptase în Coreea și făcuse colegiul cu o bursă militară înainte de a fi contactat de Patrulă, totuși niciodată nu se prea potrivit cu secolul XX.

"De fapt, ne potrivim ureunul? Ar putea ureun om cu rădăcini solide să suporte să știe ce se va întâmpla în cele din urmă alor săi?"

– Dar nu trebuie să-i spionez! exclamă Sandoval.

După ce am raportat, ordinele mi-au venit direct de la Cartierul General danellian. Fără explicații, fără justificări, doar o comandă: să am grijă ca dezastrul să se petreacă. Să revizuiesc eu însumi istoria!

Anno Domini una mie două sute și optzeci:

Stăpânirea marelui han Kubilai se întindea peste mări și țări; el visa la un imperiu mondial, iar la curtea sa era onorat orice oaspete care aducea cu sine cunoștințe proaspete sau concepții noi. Tânărul negustor venețian pe nume Marco Polo îi devenise unul dintre principalii favoriți. Nu însă toate popoarele doreau un suzeran mongol. Societățile secrete revoluționare germinau în toate acele regate cucerite, strânse laolaltă sub numele de China. Cu iscusită putere a familiei Hojo în spatele tronului, Japonia respinsese deja o invazie. Nici mongolii nu erau uniți, decât teoretic. Prinții ruși deveniseră colecători de biruri pentru Hoarda de Aur, iar în Bagdad trona ilhanul Abaka.

Obscurul califat abbasid se refugiase la Cairo; Delhi se afla sub dinastia slavă, Nicolae al III-lea era Papă; guelfii și ghibellini sfâșiau Italia; Rudolf de Habsburg era împăratul Germaniei, Filip cel îndrăzneț era regele Franței, Edward Longshanks stăpânea An-

¹⁴ Vinland, cel mai occidental punct descoperit de vikingi cam prin anul 1000 î.e.n., situat în America de Nord.

glia. Printre contemporani se numărau Dante Alighieri, Joannes Duns Scotus, Roger Bacon și Thomas Poetul.

Iar în America de Nord, Manse Everard și John Sandoval își înfrâneau caii, privind în josul unei coline prelungi.

- Prima oară i-am văzut săptămâna trecută, zise indianul. Au făcut ceva drum de atunci. În ritmul ăsta, în două luni sunt în Mexic, luând la socoteală și niscai porțiuni de drum mai accidentate.

- După standardele mongole, se plimbă la pas.

Everard își înalță binoclul. Jur-împrejur, ținutul prinsese a înverzi; era luna aprilie. Până și cei mai înalți și bătrâni dintre fagi fluturau voios frunzulițe fragede. Pinii uiau sub vântul rece și iute cu iz de zăpadă topită care sufla din munți, prin văzduhul brăzdat de păsările ce reveneau acasă, în stoluri ce puteau umbri soarele. Spre apus, piscurile lanțului muntos Cascade păreau a pluti, alb-albastre, depărtate și sacre. Către est se rostogoleau la vale coline subalpine, cu desișuri împădurite și poiene, și tot așa până dincolo de orizont, în preriile ce tunau sub tropotul cirezilor de bizoni.

Everard se concentrează asupra expediției. Șerpuia pe teren deschis, urmând mai mult sau mai puțin cursul

unui râu mic. Cam șaptezeci de bărbați călare pe cai asiatici mițoși, cenușii, cu picioare scurte și cap prelung, duceau după ei animale de povară și cai de schimb. Putea distinge călăuzele băstinașe, atât după stângăcia cu care se țineau în șa, cât și după fizionomie și îmbrăcăminte. Atenția îi era însă îndreptată asupra noilor veniți.

- O mulțime de iepe gestante, cărând poveri, murmură el, jumătate pentru sine. Presupun că au luat pe corăbii cât de mulți cai au putut, dându-le drumul să pască și să facă mișcare la fiecare escală. Acum își cresc alții, pe măsură ce înaintează. Soiul ăsta de căluți este destul de rezistent ca să supraviețuiască unui asemenea tratament.

- Și detașamentul de la corăbii crește cai, îl informă Sandoval. Am apucat să-i văd.

- Ce mai știi despre adunătura asta?

- Nimic în afară de ce ți-am spus, adică nu mult peste ce ai văzut adineauri. Plus consemnarea ce va rămâne o vreme în arhivele lui Kubilai. Dar, ți-aduci aminte, abia de pomenește că patru corăbii, sub comanda noyonului Toktai și a învâțatului Li Tai-Tsung, au fost trimise să exploreze insulele de dincolo de Japonia.

Everard încuviință din cap, absent. Nu avea nici un

rost să stea aici și să readucă pe tapet ceva prin care trecuseră deja de o sută de ori. Nu era decât un mod de a amâna acțiunea.

Sandoval își dresе vocea.

– Încă am dubii dacă să mergem amândoi acolo. De ce nu rămâi aici, ca rezervă, în eventualitatea unui incident?

– Ce-i cu tine, ai complexul eroului? făcu Everard. Nu, e mai bine împreună. În orice caz, nu mă aștept la necazuri. Nu încă. Flăcăii ăștia sunt mult prea destu-pați la minte ca să se pună rău cu oricine, pe de-geaba. Au rămas în relații bune cu indienii, nu? Iar noi vom fi mult mai puțin previzibili... Simt totuși că nu mi-ar strica o dușcă, înainte să dau ochi cu ei.

– Așa-i. Și una după aceea.

Fiecare scormoni în propriii săi coburi, scoase o ploscă de doi litri și o înălță. Scotchul arse gâtlejul lui Everard, întărindu-l de îndată ce-i pătrunse în vene. Plescăi din limbă către calul său și porniră în josul pantei.

Un șuierat despică aerul. Fuseseră văzuți. Everard menținu un pas constant, spre fruntea coloanei de mongoli. Două gărzi călări se apropiară din flank, cu săgețile înstrunite în arcurile scurte și puternice, dar nu întreprinseră nici o acțiune.

"Probabil că le părem inofensivi", cugetă Everard. Ca și Sandoval, purta haine de oraș, din secolul XX: jachetă de vânătoare, care să-l apere de vânt, și pă-lărie împotriva ploii. Costumația sa era mult mai puțin elegantă decât minunatul Abercrombie & Fitch al indianului. Ambii purtau pumnale la vedere și ascundeau pistoale automate Mauser și proiectoare de raze paralizante din secolul XXX, pentru treburi serioase.

Trupa se opri atât de disciplinată, încât păru a fi un singur om. Everard îi cercetă cu atenție, pe măsură ce se apropia. Cu aproximativ o oră înaintea plecării, primise o instruire destul de completă – limbă, istorie, tehnologie, maniere, concepții – despre mongoli, chinezi și chiar amerindienii din partea locului. Nicio-dată nu-i văzuse însă pe oamenii aceștia de aproape.

Nu erau prea arătoși: bondoci, crăcănați, cu bărbi rare și fețe lătărete și teșite pe care unsoarea stră-lucea în bătaia soarelui. Cu toții erau bine echipați, cu cizme și pantaloni, platoșe din straturi de piele, cu ornamentații lăcuite, coifuri conice din oțel, împodobite cu panașe. Erau înarmați cu săbii curbate, cuțite, lănci și arcuri. Un bărbat din capul coloanei ducea o flamură din cozi de iak tivite cu aur. Îi priveau pe agenți cu ochi negri, înguști și impasibili.

Căpetenia fu identificată cu ușurință. Călărea în

frunte, cu o mantie zdrențuită de mătase fluturându-i pe umeri. Era mai degrabă masiv, cu un chip mai aspru decât al oamenilor săi, barbă roșcată și nas aproape roman. Călăuza indiană de lângă el căscă gura și zuâcni înapoi; noyonul Toktai rămase însă locului, măsurându-l pe Everard cu o privire imobilă, carnivoră.

- Salutare, vouă, strigă el când nou-veniții fură de ajuns de aproape ca să-l audă. Ce spirit vă aduce?

Vorbea dialectul lutuami, care mai apoi avea să devină limba klamath, cu un accent atroce.

Everard replică fără greșală în mongolă:

- Salutare ție, Toktai, fiu al lui Batu. Cu vrerea lui Tengri, venim în pace.

Louise la țintă. Everard văzu mongolii atingându-și amuletele și făcând semne împotriva răului. Dar bărbatul ce călărea în stânga lui Toktai își recăpătă iute o educată stăpânire de sine.

- Aha, rosti el, deci oamenii din ținuturile de apus au ajuns și ei în această țară. Nu am avut cunoștință despre asta.

Everard îl privi. Era mai înalt decât oricare dintre mongoli, cu pielea aproape albă, cu mâinile și trăsăturile delicate. Deși îmbrăcat aidoma celorlalți, era neînarmat. Părea mai bătrân decât noyonul, probabil

avea cincizeci de ani. Everard se plecă în șă și vorbi în chineza nordică:

- Onorate Li Tai-Tsung, neînsemnata-mi persoană este îndurerată să contrazică pe eminența voastră, dar noi suntem din marele regat din sud.

- Am auzit unele zvonuri, spuse învățatul. Nu-și putea înăbuși pe de-a-ntregul surescitarea. Chiar și aici, atât de departe în miazănoapte, au fost ajuns povești despre o țară bogată și frumoasă. Căutăm să-i ducem hanului vostru salutările marelui han Kubilai, fiul lui Tuli, fiu al lui Gînghis - întreg pământul îi stă la picioare.

- Cunoaștem despre marele han, zise Everard, după cum cunoaștem despre calif, papă, împărat și toți monarhii mai mărunți.

Trebuia să-și aleagă cu grijă vorbele, fără a-l insulta pe față pe stăpânul Chinei, dar punându-l, totuși, cu subtilitate, la locul său.

- În schimb, prea puține se cunosc despre noi, căci stăpânul nostru nu caută lumea din afară și nici n-o încurajează să-l caute ea. Îngăduie-mi să prezint ființa-mi nedemnă. Mi se spune Everard și nu sunt, după cum ar sugera înfățișarea mea, rus ori apusean. Fac parte dintre grăniceri.

N-aveau să-și bată capul cu ce însemna asta.

- N-ai venit cu prea mulți însoțitori, se răsti Toktai.
- Nu era nevoie de mai mulți, vorbe Everard pe tonul cel mai blând.
- Și ești departe de casă, strecură Li.
- Nu mai departe decât ați fi voi, onorabili domni, la frontierele kirghize.

Toktai apucă mânerul sabiei. Ochii îi erau reci și îngrijorați.

- Veniți, le spuse. Fiți bine veniți dar, ca ambasadori. Să poposim aici și să auzim cuvântul regelui vostru.

Soarele coborât deasupra piscurilor vestice le arginta coamele înzăpezite. Umbrele se alungeau către vale, desișul pădurii se întuneca, cu toate acestea poiana părea să strălucească și mai tare. Liniștea din jur acționa ca un rezonator pentru clipocitul și învorbura râului, zăngănitul unei securi și zgomotul cailor ce pășteau în iarba înaltă. Izul fumului de lemn ars se simțea în văzduh.

Mongolii erau vizibil surprinși de vizitatorii lor și de această oprire timpurie. Chipurile își păstrasera imobilitatea, ochii însă aruncau priviri furișe către Everard și Sandoval, murmurând incantații ale diverselor lor religii - în principal păgâne, dar și unele rugăciuni

budiste, musulmane sau nestoriene. Își păstrară totuși eficiența în așezarea taberei, postară străjeri, îngrijiră animalele și pregătiră cina. Everard aprecie că erau mai tăcuți decât de obicei. Datele întipărite de instructorul electronic în creierul său îi descriau pe mongoli ca fiind, de regulă, vorbăreți și veseli.

Sedea cu picioarele încrucișate, într-un cort. Sandoval, Toktai și Li închideau cercul. Pe jos se aflau covoare și un vas cu jăratice menținea fierbinte o oală de ceai. Era singurul cort ridicat, probabil unicul de care dispuneau, purtându-l cu ei pentru asemenea ocazii. Toktai turnă el însuși *kumiss* și-l oferă lui Everard, care sorbi, pe cât de zgomotos cerea eticheta, trecându-l apoi mai departe. Băuse și lucruri mai rele decât laptele de iapă fermentat, totuși fu bucuros când, după ritual, trecură la ceai.

Șeful mongol vorbe fără a-și putea menține calmul vocii, așa cum făcea asistentul său chinez. Își ieșise din fire, în mod instinctiv: ce străin îndrăznește să se apropie de reprezentantul marelui han altfel decât în genunchi? Cuvintele-i rămăseseră însă curtenitoare:

- Să ne povestească oaspeții noștri despre regele lor. Mai întâi, care îi este numele?

- Numele său nu poate fi rostit, zise Everard. Despre împărăția sa n-ați auzit decât cele mai vagi

zuonuri. Poți socoti care-i este puterea, noyonule, după simplul fapt că n-a avut nevoie decât de noi doi să venim la așa depărtare, iar nouă nu ne-a trebuit decât un singur cal de fiecare.

– Frumoase animale, mârâi Toktai, deși mă întreb cum ar rezista prin stepe. U-a trebuit mult să ajungeți aici?

– Nu mai mult de o zi, noyonule. Avem mijloace.

Strecură mâna în jachetă și scoase două cadouri elegant ambalate.

– Stăpânul nostru ne-a poftit să prezentăm conducătorilor Chinei aceste semne ale considerației sale.

În vreme ce pachetele erau desfăcute, Sandoval se aplecă și-i șopti în engleză:

– Fii atent la expresia lor, Manse. Am scrântit-o nițel.

– Cum?

– Celofanul și cheștiile astea strălucitoare fac impresie la barbari ca Toktai. Dar uită-te la Li. Civilizația sa făcea caligrafie când strămoșii lui Bonwit Teller se vopseau în albastru. Părerea lui despre gusturile noastre s-a cam dus.

Everard ridică imperceptibil din umeri.

– Păi, are dreptate, nu?

Discuția nu le scăpase celorlalți. Toktai le aruncă o

privire aspră, dar reveni la cadoul lui, o lanternă, care fu probată și stârni exclamații de uimire din partea sa. Se temu puțin la început, ba chiar mormăi un descântec; apoi, amintindu-și că unui mongol nu i se îngăduia să-i fie frică de nimic în afară de tunet, se stăpâni și, curând, fu încântat ca un copil. Cea mai bună alegere pentru un învățat confucianist ca Li păruse să fie o carte, colecția *Familia omului*, a cărei diversitate și tehnică de ilustrare necunoscută l-ar fi putut impresiona. Le mulțumi cu efuziune, însă Everard se îndoia că ar fi fost copleșit. Un agent al Patrului afla repede că gusturile sofisticate există la orice nivel tehnologic.

Trebuiră să primească și ei daruri, la rândul lor: o minunată sabie chinezească și o legătură de piei de lutru de mare, de pe coastă. Mai trecu ceva timp până ce conversația putu reveni la subiect. De data aceasta, Sandoval izbuti să-și convingă interlocutorii să povestească ei primii.

– De vreme ce cunoașteți așa multe, începu Toktai, trebuie să știți și că invazia noastră asupra Japoniei a eșuat, cu mulți ani în urmă.

– Voința cerurilor a fost alta, interveni Li.

– Aiurea! bombăni Toktai. Prostia oamenilor a urut altfel, urei să spui. Eram prea puțini, prea neștiutori și

ne avântasem prea departe, pe mări prea aspre. Și ce dacă? Ne vom întoarce, într-o bună zi.

Everard știa, cu destulă părere de rău, că aveau să se întoarcă și că furtuna va distruge flota, înecând nenumărații oșteni tineri. Îl lăsa totuși pe Toktai să continue:

- Marele han a înțeles că trebuie să cunoaștem mai multe despre acele insule. Poate ar trebui să încercăm să ne stabilim o bază undeva, la miazănoapte de Hokkaido. Apoi, multă vreme am auzit zvonuri despre îndepărtatele ținuturi din răsărit. Câteodată, pescarii sunt abătuți din drumul lor și le zăresc... negustorii siberieni vorbesc despre o strâmtoare dincolo de care se află o țară. Marele han a ales patru corăbii cu echipaje chineze și mi-a spus să iau o sută de războinici mongoli, să văd ce pot descoperi.

Everard încuviință din cap, fără surprindere. Chinezii navigaseră sute de ani pe joncile lor, din care unele puteau transporta până la o mie de pasageri. Într-adevăr, ambarcațiunile nu erau la fel de bune și pe mări - dar aveau să devină în secolele următoare, sub influență portugheză - , iar posesorii lor nu se dăduseră niciodată în vânt după oceane, cu excepția recilor mări nordice. Existau totuși navigatori chinezi care deprinseseră trucurile meseriei de la marinarii

rătăciți din Coreea și Formosa, dacă nu chiar de la propriii lor părinți. Trebuie să fi fost puțin familiarizați măcar cu insulele Kurile.

- Am urmat pe rând două lanțuri de insule, zise Toktai. Erau destul de sterpe, dar am putut opri la răstimpuri, să debarcăm caii și să aflăm câte ceva de la localnici. Deși, Tengri știe cât de greu este asta, când trebuie să te înțelegi în șase limbi! Am aflat că existau două uscaturi, Siberia și încă unul, care se apropia atât de mult în partea de miazănoapte, încât un om putea ajunge la el într-un caiac de piele sau chiar mergând pe gheață, în unele ierni. În cele din urmă, am ajuns la uscatul cel nou. Un ținut întins - păduri, vânat și foci din belșug -, însă prea ploios. Corăbierii noștri păreau că doresc să continue, așa că am urmat linia coastei.

Everard vizualiză harta. Dacă mergi pe lângă insulele Kurile și continui pe lângă Aleutine, nu te îndepărtezi niciodată de uscat. Având norocul de a fi evitat un naufragiu, care era o posibilitate destul de serioasă, joncile cu pescaj mic izbutiseră să găsească loc de ancorare până și lângă acele insule stâncoase. Împinși de curent, aproape că descrieseră un cerc larg. Toktai descoperise Alaska înainte să-și fi dat seama ce se întâmpla. Cum ținutul devenea tot mai

primitor pe măsură ce ținea coasta către sud, trecuse de Puget Sound și pornise drept spre râul Chehalis. Poate că indigenii îl avertizaseră că gura fluviului Columbia, ce le stătea în față, era periculoasă – și poate că-i ajutaseră călăreții să traverseze fluviul pe plute.

– Am așezat tabăra când războiul se potolise, zise mongolul. Triburile din preajmă sunt înapoiate, însă prietenoase. Ne-au dat toată mâncarea, femeile și ajutorul pe care le cerusem. În schimb, corăbierii noștri i-au învățat unele secrete ale pescuitului și construcției de ambarcațiuni. Am iernat acolo, le-am învățat unele dintre graiuri și am făcut expediții în interiorul uscatului. Peste tot se vorbea despre păduri și câmpii uriașe, unde cirezile de vite sălbatice întuneacă pământul. Văzusem destule ca să știm că poveștile erau adevărate. Niciodată n-am mai fost într-un ținut atât de bogat. Ochii îi luciră ca ai unui tigru. Și atât de puțini locuitori, care nici măcar nu cunosc rostul fierului!

– Noyonule, murmură Li în chip de avertisment. Clătină foarte ușor din cap, în direcția agenților și Toktai amuți.

Li se întoarse spre Everard și spuse:

– Se povestea, de asemenea, despre un regat de

aur, departe, spre miazăzi. Am considerat de datoria noastră să cercetăm zvonul și să explorăm ținutul de până acolo. Nu ne-am așteptat la onoarea de a fi întâlniți de eminențele voastre.

– Onoarea este întru totul de partea noastră, toarse Everard. Apoi continuă cu expresia cea mai gravă de care era capabil: Stăpânul Imperiului de Aur, ce nu poate fi numit, ne-a trimis în spirit de prietenie. L-ar mâhni să vă vadă căzuți pradă dezastrului. Am venit să vă avertizăm.

– Cum? Toktai se îndreptă brusc de spinare. Mâna-i nervoasă zuâcni să înșface sabia, pe care, din polițete, n-o purta. Pe iaduri, ce-nseamnă asta?

– Cu adevărat este vorba despre iaduri, noyonule. Deși pare încântător, ținutul acesta se află sub poara unui blestem. Spune-i, frate!

Sandoval, al cărui talent oratoric era superior, preluă ștafeta. Istorisirea lui fusese concepută să exploateze superstițiile ce încă dăinuiau în rândul mongolilor pe jumătate civilizați, fără a stârni însă prea multă neîncredere din partea chinezului. Cu adevărat, explică el, la miazăzi existau două mari împărății. Cea a lor era mai îndepărtată; rivalii lor erau situați mai spre miazănoapte și răsărit, cu o fortăreață în mijlocul câmpiilor. Ambele țări aveau puteri

uriae, pe care le puteai numi după plac urăjitorie sau meșteșug iscusit. Imperiul rău din miazănoapte socotea că acest teritoriu îi aparține și n-ar fi tolerat o expediție străină. Nu peste mult timp, cercetașii lui aveau să-i descopere pe mongoli și să-i nimicească prin trăsnete. Binevoitorul ținut din miazăzi nu putea să le ofere nici un fel de protecție; tot ce-i stătea în putere era să trimită soli care să-i avertizeze pe mongoli să se întoarcă acasă.

- De ce localnicii n-au pomenit de acești suzerani? întrebă Li viclean.

- Oare toți sălbaticii din junglele Burmei au auzit despre marele han? replică Sandoval.

- Sunt străin și neștiutor, vorbi Li. Să-mi fie iertat de nu-nțeleg ce spuneți despre acele arme irezistibile.

"Mi se pare cel mai politicos mod în care-am fost ureodată făcut mincinos", cugetă Everard și rosti cu voce tare:

- Pot oferi o mică demonstrație, dacă noyonul are un animal ce poate fi ucis.

Toktai cântări propunerea. Chipul îi era ca săpat în piatră, însă brobonit de sudoare. Își încleștă mâinile și lătră niște porunci către străjer. În tăcerea care se înstăpâni după aceea, de abia schimbară câteva cuvinte.

După aproape o oră interminabilă, apăru un războinic, spunând că doi călăreți prinseseră o căprioară cu arcanul. Se potrivea scopurilor noyonului? Răspunsul fu afirmativ. Toktai îi conduse afară din cort, croindu-și drum cu umerii prin furnicarul des și zărnitor al mongolilor. Everard îl urmă, dorindu-și să nu fi fost nevoie de demonstrația respectivă. Introduse încărcătorul în Mauser.

- Urei s-o faci tu? îl întrebă pe Sandoval.

- Cristoase, nu!

Căprioara fusese târâtă în tabără. Tremura lângă râu, cu funiile din păr de cal în jurul gâtului. Soarele care atingea piscurile dinspre apus o poleia în bronz. Îl privea pe Everard cu un soi de blândețe oarbă. Acesta îndepărtă bărbații din jurul ei și ținti. Primul glonț o ucise, dar el lăsă arma să clănțâne până ce leșul căprioarei arătă înfiorător.

Când coborî arma, văzduhul părea că ar fi încremenit. Everard își trecu privirea peste trupurile cu picioare crăcănate și chipurile teșite care se străduiau din răputeri să se stăpânească; simțea, cu o neferisire acurată, un iz clar de sudoare, cai și fum. Se simțea tot atât de neomenesc pe cât trebuia să le apară mongolilor.

- Aceasta este cea mai de pe urmă dintre armele

ce se folosesc aici, rosti el. Un suflet atât de sfâșiat de trup nu-și va mai găsi nicicând calea spre casă.

Se răsuca pe călcâie și Sandoval îl urmă. Caii le fuseseră pregătiți, iar desagii zăceau grămadă alături. Îi înșeuară, fără un cuvânt, încălecară și ieșiră din tabără, în pădure.

Focul se întetă sub o pală de vânt. Făcut cu zgârcenie, abia de risipea umbra în care ședea cei doi bărbați; se zăriră sprâncenele, nasul și pomeții, un licăr al ochilor. Reveni la pâlپări roșii și albastre deasupra cărbunilor albi și întunericul îi cuprinse din nou.

Lui Everard nu-i părea rău. Foi pipa în mâini. Mușcă tare din ea și inhală fumul, totuși nu găsi în el confortul sperat. Când vorbi, freacățul vast al pădurii umplu noaptea, aproape acoperindu-i vocea, dar nu regretă nici asta.

Alături se aflau sacii de dormit, caii, și mașina temporală antigravitațională care îi purtase aici. Altfel, ținutul era pustiu; pe nenumărați kilometri, focuri precum al lor erau la fel de mărunte și solitare ca stelele universului. De undeva se auzi urletul unui lup.

- Cred, vorbi Everard, că orice polițist se simte ti-

călos, câteodată. Până acum n-ai fost decât un simplu spectator, Jack. Misiunile active, de genul celor pe care le primesc eu, sunt adesea greu de acceptat.

- Mda.

Sandoval fusese încă și mai tăcut decât prietenul său. După cină, abia de mai scosese un cuvânt.

- Iar acum asta... Indiferent ce trebuie să faci ca să anulezi o interferență temporală, te poți măcar gândi că restabilești cursul original al evoluției. Pufăi și urmă: Și nu-mi aminti că "original" nu are sens în situația de față. Este un cuvânt de consolare.

- Mda.

- Însă când șefii noștri, supraoamenii danellieni cei fără de sentimente, ne *ordonă* să intervenim... Știm că oamenii lui Toktai nu s-au întors niciodată în Chitay. De ce-ar mai trebui ca tu sau eu să ne amestecăm? Nici că mi-ar păsa, dacă ar da peste niscăi indigeni ostili și-ar fi rași de pe fața pământului. Sau, cel puțin, nu mai mult decât îmi pasă de orice incident similar din abatorul ăsta blestemat care se numește istoria umanității.

- Nu trebuie să-i ucidem, ci doar să-i determinăm să se întoarcă. Mica ta demonstrație ar putea fi de ajuns.

- Să se întoarcă... și mai ce? Să piară pe mare, probabil. Nu le va fi ușor drumul înapoi - furtună, ceață, curenți potrivnici, stânci - cu corăbiile lor primitive construite pentru râuri. Iar noi îi vom fi trimis la drum tocmai în perioada asta! Dacă n-am interveni, ei ar porni spre casă mai târziu... altele ar fi condițiile de călătorie. De ce să ne facem noi vinovați?

- S-ar putea chiar să reușească, murmură Sandoval.

- Poftim?!

- Mă gândesc la felul în care vorbea Toktai. Sunt sigur că plănuiește să se întoarcă acasă călare, nu cu corăbiile. După cum a intuit, strâmtoarea Bering este ușor de traversat - cei din Aleutine o fac frecvent. Mă tem că nu-i de ajuns doar să scăpăm de ei.

- Dar nu vor ajunge acasă! Știm asta!

- Să zicem că reușesc.

Sandoval începu să vorbească mai tare și mult mai repede. Vântul nopții mugea în jurul cuvintelor sale.

- Să ne jucăm nițel cu ipotezele. Să zicem că Toktai continuă spre nord-est. Nu văd ce l-ar putea împiedica. Oamenii lui pot supraviețui ținutului, chiar și deșerturilor, cu mai multă ușurință decât Coronado¹⁵ sau oricare din însoțitorii lui. Nu are chiar așa

de mult de mers până să întâlnească ureun popor din neoliticul târziu, de pildă triburile de agricultori pueblo. Asta îl va încuraja și mai mult. Va fi în Mexic înainte de august. Mexicul este la fel de uluitor acum pe cât era - pe cât va fi - în uremea lui Cortez. Ba încă și mai ademenitor: aztecii și toltecii încă se ceartă care să fie șefi, cu o sumedenie de alte triburi ce stau la pândă, gata să ajute un nou-venit împotriva amândurora. Tunurile spaniole n-au făcut - nu vor face - nici o discriminare, după cum îți amintești, dacă l-ai citit pe Diaz. Mongolii le sunt tot atât de superiori, individual, ca oricare dintre spanioli... Desigur, nu bănuiesc că Toktai ar da buzna pe nepusă masă. Dimpotrivă, ar fi foarte politicos, ar petrece iarna acolo și ar căuta să afle cât mai multe. Anul următor ar porni înapoi, spre nord, s-ar duce acasă și i-ar raporta lui Kubilai că unul dintre cele mai bogate și pline de aur teritorii de pe fața pământului este larg deschis cuceritorilor!

- Dar ceilalți indieni? făcu Everard. Nu știu multe despre ei.

- Noul Imperiu Maiaș este pe culmile ascensiunii. O nucă greu de spart, însă și recompensele sunt pe măsură. Tind să cred că dacă mongolii se stabilesc în

¹⁵ Francisco Vasquez de Coronado (1510-1554), explorator spaniol al Americii

de Nord.

Mexic nimic nu i-ar mai opri. La ora actuală, Peru are o cultură mai avansată și o organizare mult mai slabă decât a găsit Pizzaro. Quechua-Aymar, așa-zisa rasă inca, este deocamdată o singură putere printre multe altele din regiune. Și apoi – relief! Îți imaginezi cum s-ar descurca un trib mongol pe Marile Câmpii?

– Nu prea-i văd emigrând în hoarde, zise Everard. Ceva din vocea lui Sandoval îl neliniștea și-l punea în gardă. Siberia și Alaska le sunt obstacole prea dificile în cale.

– S-au depășit și altele mai dificile. Nu zic că ar veni toți odată. Le-ar trebui câteva secole să pornească imigrarea în masă, așa cum va fi și cazul europenilor. Parcă văd un lanț de clanuri și triburi stabilindu-se, în cursul câtorva ani, în vestul Americii de Nord. Mexic și Yucatan le vor cădea în gheară sau, mai probabil, vor deveni hanate. Triburile de păstori vor migra spre est, pe măsură ce propria lor populație sporește și sosesc noi imigranți. Amintește-ți, dinastia Yuan va fi răsturnată în mai puțin de un secol. Asta-i va sili și mai mult pe mongolii din Asia să plece altundeva. Iar chinezii vor veni și ei, să facă agricultură și să împartă aurul.

– Dacă nu te superi, eu crezusem că tocmai tu ai fi cel mai puțin doritor să grăbești cucerirea Americii.

– Ar fi un alt fel de cucerire, spuse Sandoval. Nu-mi pasă de azteci; dacă-i studiezi, vei fi de acord că Cortez a făcut o favoare Mexicului. Da, ar fi mai greu pentru alte triburi mai inofensive, dar numai pentru o vreme. Totuși, mongolii nu sunt chiar niște diavoli. Ești de acord? Civilizația noastră occidentală ne transmite prejudecăți. Uităm câte torturi și masacre au făcut europenii, în aceeași epocă. Aș zice chiar că mongolii seamănă binișor cu romanii. Și ei depopulează regiunile care li se împotrivesc, respectând însă drepturile celor care se supun. Oferă aceeași protecție armată și guvernare competentă. Dovedesc aceeași caracteristică națională a lipsei de imaginație și a noncreativității, dar aceeași admirație și vagă invidie pentru adevărata civilizație. În clipa de față o *Pax Mongolica* ar unifica un teritoriu mai întins și ar aduce într-un contact stimulator mai multe rase diferite decât și-a imaginat vreodată acel mărunț Imperiu Roman. Cât despre amerindieni, nu uita că mongolii sunt păstori. Nu va fi nimic de genul insolubilului conflict dintre vânător și țăran, care l-a făcut pe omul alb să-l distrugă pe indian. De asemenea, mongolii nu au prejudecăți rasiale. După ceva înfruntări, indienii de rând din triburile Navajo, Cherokee, Seminole, Algonquin, Chippewa sau Dakota vor fi bu-

curoși să cedeze și să devină aliați. De ce nu? Vor obține cai, oi, vite, textile, metalurgie. Îi vor depăși numeric pe invadatori și se vor găsi în termeni mai apropiați de egalitate cu ei decât cu fermierii albi și cu epoca industrială. În plus, acolo vor exista chinezii, care vor influența amestecul raselor, învâțându-i ce înseamnă civilizația, ascuțind mințile... Bunule Dumnezeu! Când Columb va ajunge aici, va găsi un adevărat imperiu! Hanatul chinez al celei mai puternice nații din lume!

Sandoval se opri. Everard ascultă scârțâitul parcă de spânzurătoare al crengilor în vânt. Privi în noapte, o vreme îndelungată, înainte de a vorbi:

– S-ar putea... Desigur, ar trebui să rămânem în secolul acesta până ce va fi trecut punctul critic. Lumea noastră n-ar mai exista. N-ar fi existat nici-când.

– Oricum, nu era mare lucru de capul ei, făcu Sandoval ca într-un vis.

– Gândește-te la... la părinții tăi. Nici ei nu s-ar mai fi născut ureodată.

– Trăiau într-un bordei dărăpănat. Odată, într-o iarnă, l-am văzut pe tatuca plângând, fiindcă nu ne putuse cumpăra încălțări. Mama a murit de tuberculoză.

Everard rămase nemișcat. Sandoval se smulse din reverie și sări în picioare, cu un soi de râs răgușit.

– Ce-am tot mormăit? Era doar o aiureală, Manse. Să facem cu schimbul. Fac eu primul de planton?

Everard fu de acord, însă rămase treaz multă vreme.

Mașina temporală sărise două zile în viitor și acum plutea la mare înălțime, invizibilă cu ochiul liber. Văzduhul era rarefiat și tăios de rece. Tremurând, Everard reglă telescopul. La amplificare maximă, caravana abia depășea dimensiunile unui grăunte care se târa lent peste imensitatea verde. În emisfera vestică nu mai exista însă nimeni care să călărească pe cai.

Răsucindu-se în șa, Everard își privi tovarășul.

– Și acum?

Chipul lătăreț al lui Sandoval era impenetrabil.

– Păi, dacă demonstrația noastră n-a avut succes...

– E-al naibii de sigur că nu. Aș putea jura că înaintea către sud de două ori mai repede ca înainte. De ce?

– Ca să-ți dau un răspuns ualabil, ar trebui să cunosc totul despre ei ca indivizi, în orice caz mult mai multe decât știu acum. Probabil că le-am sfidat cu-

rajul. Cultura războinică, puterea și bărbăția sunt virtuți absolute... ce alternativă aveau decât să continue drumul? Dacă s-ar fi retras înaintea unei simple amenințări, n-ar mai fi putut nicicând trăi cu ei înșiși.

- Totuși, mongolii nu sunt idioți! N-au cucerit pe toți care le-au ieșit în cale prin forță oarbă, ci, mai degrabă, prin perfecta înțelegere a principiilor militare. Toktai ar trebui să se retragă, să raporteze împăratului ce a văzut și să organizeze o expediție mai mare.

- Asta o pot face și cei de la corăbii, îi aminti Sandoval. Acum, că mă gândesc, îmi dau seama că l-am subestimat pe Toktai. Probabil că a stabilit o dată, să zicem anul următor, la care corăbiile să încerce să ajungă acasă, dacă el nu se mai întoarce. Iar dacă pe drum descoperă ceva interesant, cum am fost noi, de exemplu, poate trimite un sol cu o scrisoare către tabără.

Everard încuviință. Își dădu seama că tot timpul fusese zorit, fără ureo pauză în care să-și fi pus la punct planurile, așa cum ar fi trebuit. Dar câtă vină reușea împotrivirii subconștiente a lui Sandoval? După un minut, spuse:

- Se poate chiar ca noi să le fi părut dubioși. Mongolii au fost dintotdeauna pricepuți la războiul psiho-

logic.

- S-ar putea. Dar care-i următoarea noastră mișcare?

"Ne năpustim din înălțimi, tragem câteva salve cu tunul energetic din secolul XLI și gata... Nu, Dumnezeule, mă pot trimite pe planeta exilaților înainte să fac ceva de soiul acesta. Există totuși unele limite ale decenței."

- Aranjăm o demonstrație mai impresionantă.

- Și dacă dă greș din nou?

- Tacă-ți gura! Acordă-i o șansă!

- Mă întrebam doar... Vântul sufla, pustiitor, printre cuvintele lui Sandoval. N-ar fi mai bine să anulăm expediția? Ne întoarcem în urmă cu doi ani și-l convingem pe Kubilai că nu merită să trimită exploratori spre răsărit. Atunci, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

- Știi bine că regulamentul Patrulei ne interzice să modificăm istoria.

- Și cum numești tu ceea ce facem acum?

- Ceva care ni s-a ordonat în mod specific de Cartierul General. Probabil pentru a corecta o interferență din alt loc, din alt timp. De unde să știu? Nu sunt decât o treaptă pe scara evoluției. Ei, cei de peste un milion de ani, au capacități pe care nici nu mi le pot

închipui.

- Tata știe cel mai bine, murmură Sandoval.

Everard își încleștă fălcile.

- Curtea lui Kubilai, rosti el, cel mai puternic om din lume, este mai importantă și mai crucială decât orice de aici, din America. Tu însă m-ai băgat în această afacere mizerabilă, iar acum îmi voi folosi autoritatea, dacă mă silești. Ordinele spun să-i determinăm pe mongoli să-și abandoneze explorarea. Ce se întâmplă după aceea, nu ne mai privește. Care va să zică, ei nu ajung acasă. Nu noi vom fi cauza imediată, după cum nu te poți numi asasin dacă inviți un om la cină și el suferă pe drum un accident fatal.

- Lasă trâncăneala și hai la treabă, i-o reteză Sandoval.

Mașina pluti înainte.

- Vezi colina aceea? indică Everard după o vreme. Se găsește pe direcția de marș a lui Toktai, dar cred că vor poposi cu câțiva kilometri mai înainte, în poiana aceea de lângă pârâu. Colina este însă perfect vizibilă. Mi se pare locul cel mai potrivit pentru noi.

- Ca să declanșăm focuri de artificii? Trebuie să fie destul de spectaculoase. Chinezii cunosc praful de pușcă, ba chiar au rachete militare.

- Rachete mici, știu. Dar când mi-am făcut bagajul

pentru călătoria asta, am pus deoparte și niște accesorii multifuncționale, în caz că prima încercare eșuează.

Colina era încoronată cu niște pini răzleți. Everard coborî între ei și începu să descarce cutii din compartimentele încăpătoare ale mașinii temporale. Sandoval îl ajută, fără vorbă. Căii antrenați special de către Patrulă ieșiră din boxele lor și începură să pască pe povârniș.

După o vreme, indianul rupse tăcerea.

- Nu mă pricep la astea. Ce montezi acolo?

Everard atinse ușor micul dispozitiv pe jumătate asamblat.

- O adaptare după sistemul de control climateric folosit în era Secolelor Reci din viitor. Un distribuitor de potențial. Este capabil să producă cele mai cumplite fulgere pe care le-ai văzut vreodată, cu tunete pe măsură.

- Hm-m-m... marea slăbiciune a mongolilor. Brusc, Sandoval rânji. Ai câștigat. Deja ne putem relaxa și privi în tihnă.

- Nu urei să pregătești cina, cât assemblez eu scamatoria? Fără foc, firește. Nu urem nici o urmă de fum lumesc... Ah, da, am și un proiector de miraje. Dacă la momentul potrivit îți schimbi hainele și-ți pui o glugă

ca să nu fii recunoscut, o să-ți proiectez o imagine de un kilometru înălțime, doar pe jumătate așa de urâtă ca originalul.

- Ce zici de o amplificare fonică? Incantațiile navajo sună de-a dreptul înspăimântător, dacă nu știi ce sunt.

- Nici o problemă!

Ziua se stingea. Sub pini se lăsa întunericul; aerul era rece și înțepător. În sfârșit, Everard putu înfuleca un sanduiș și privi prin binoclu cum avangarda mongolă cerceta locul de popas pe care-l anticipase. Alții sosiră cu vânatul din ziua respectivă și se apucară de gătit. Grosul trupei se arătă la apusul soarelui, se instală și se puse pe mâncat. Toktai mășăluia, folosindu-se de fiecare clipă de lumină a zilei. Când începu să se întunece, Everard zări străjerii care-și luară posturile în primire, călări și cu arcurile întinse. Nu putea rămâne calm, oricât s-ar fi străduit. Se puneau cu niște oameni care cutremuraseră pământul.

Stelele începură să clipească palid deasupra piscurilor înzăpezite. Sosise timpul.

- Ai priponit caii, Jack? Ar putea intra-n panică. Bag mâna-n foc că așa se va petrece cu cei ai mongolilor!

Everard dădu un bobârnac comenzii centrale și se așeză pe vine lângă cadranele de control slab luminate ale aparatului.

Mai întâi fu o pâlpâire azurie între cer și pământ. Apoi se porniră fulgerele, țâșnind în limbi bifurcate succesive, spulberând copacii dintr-o lovitură și cutremurând versanții muntelui din cauza zgometului. Everard lansă după aceea fulgere globulare, sfere de foc ce se roteau și săltau, lăsând dăre strălucitoare, zvâcnind către tabără și explodând deasupra ei până când cerul deveni incandescent.

Asurzit și pe jumătate orbit, reuși să proiecteze o perdea de ionizare fluorescentă. Precum aurora boreală, faldurile ei se încolăceau în spirale purpurii și alb orbitor, şuierând sub bubuitul neîntrerupt al tunetelor. Sandoval păși înainte. Se dezbrăcase, rămânând doar în pantaloni și-și unsese trupul cu humă în desene străvechi; chipul nu-i era acoperit, ci spoit cu pământ și schimonosit într-un fel pe care Everard nu și l-ar fi putut imagina. Aparatul îl scană și-i alteră proiecția. Ceea ce apăruse pe fondul aurorei era mai înalt decât un munte. Se mișcă într-un dans sacadat, de la un orizont la altul și înapoi pe cer, tânguindu-se și urlând într-un falset care acoperea tunetele.

Everard se ghemui sub lumina fantomatică, cu de-

getele crispate pe panoul comenzilor. Îl încercă o teamă primitivă; dansul deștepta în el lucruri uitate.

"Pe toți dracii! Dacă asta nu-i face să renunțe..."

Își veni în fire. Se uită chiar la ceas. Trecuse jumătate de oră... avea să mai continue cincisprezece minute, timp în care imaginea se va estompa... Cu siguranță, mongolii cei disciplinați vor rămâne în tabără până în zori, nu vor orbecăi de-a valma prin întuneric. Avea să păstreze liniștea pentru alte câteva ore, apoi să le administreze lovitura de grație, un trăsnet electric care să pocnească un copac chiar lângă ei... Îi făcu semn lui Sandoval să înceteze. Indianul se așeză, suflând mai din greu decât ar fi lăsat de bănuirile strădaniile dinainte.

Când zgomotul încetă, Everard spuse:

- Frumusețea spectacol.

Vocea îi suna metalică și străină.

- N-am mai făcut așa ceva de ani de zile, murmură Sandoval.

Scăpără un chibrit și zgomotul răsună neașteptat de tare în liniștea din jur. Flăcăriuia de moment îi dezvălu buzele subțiate. Scutură apoi chibritul și doar licăritul din capătul țigării se mai zări.

- Nici unul dintre cunoscuții mei din rezervație nu lua asta în serios, continuă el după un moment.

Câțiva dintre cei bătrâni voiau ca noi, băieții, să învățăm, să păstrăm tradiția, pentru a ne aminti că suntem încă un popor. Dar noi ne gândeam numai să stoarcem niște mărunțiș, dansând pentru turiști.

Făcu o pauză mai lungă. Everard închise proiectorul. În întunericul ce se lăsa, licăritul țigării lui Sandoval creștea și scădea, o minusculă stea Algol roșie.

- Turiști! grați indianul într-un târziu. În seara asta am dansat cu un scop. Însemna ceva. N-am mai simțit niciodată așa.

Everard tăcu.

Până ce unul din cai, care smucise de capătul priponului în timpul spectacolului și era încă agitat, nechează.

Everard își ridică privirea. Ochii întâlneau doar noaptea.

- Ai auzit ceva, Jack?

Fasciculul lanternei îl străpunse.

O clipă se holbă la el, orbit. Apoi sări în picioare, înjurând, și înșfăcă pistolul paralizator. O umbră alergă de după un copac. Îl lovi în coaste. Se lăsa pe spate și pistolul i se clătină. Trase la întâmplare.

Lanternă lumină din nou. Everard îl zări pe Sandoval. Indianul nu apucase să-și ia armele. Dezarmat, eschivă în fața loviturii sabiei unui mongol.

Războinicul alergă după el. Sandoval trecu pe judoul exersat la Patrulă. Se lăsă într-un genunchi. Ținându-se cu stângăcie pe picioare, mongolul lovi la întâmplare, rată și intră într-un blocaj cu umărul în burtă. Sandoval se ridică o dată cu lovitura. Podul palmei izbi în sus, spre bărbia mongolului. Capul cu coif zvâcni pe spate. Sandoval lovi cu muchia palmei în mărul lui Adam, smulse sabia din mâna atacatorului, se răsuci și pară o lovitură din spate.

O voce răcni deasupra țipetelor mongolilor, dând ordine. Everard se retrase. Cu o încărcătură, scosese din luptă un agresor, dar între el și mașină erau alții. Se roti, să-i înfrunte. Un arcan i se încolăci în jurul umerilor, strângându-se, azuârlit de o mână expertă. Căzu și patru inși se buluciră peste el. Văzu jumătate de duzină de cozi de lance izbind capul lui Sandoval, apoi nu mai auu timp decât să lupte. De două ori se ridică în picioare, însă de acum scăpase arma, iar Mauserul îi fusese smuls din toc; mărunțeii erau și ei destul de buni la stilul *yawara*. Îl doborâra și începură să-l lovească cu pumnii, cizmele, mânerele pumnalelor. Nu-și pierdu cunoștința pe de-a-ntregul, însă, într-un târziu, încetă să-i mai pese.

Toktai ridică tabăra înaintea zorilor. Primele raze

ale soarelui îi găsiră trupa șerpuiind prin păduricile împrăștiate pe fundul unei văi largi. Terenul devenea plat și arid, munții rămăseseră mult în urmă, spre dreapta; numai câteva piscuri înzăpezite se mai întrezăreau, și ele fantomatice pe cerul palid.

Mărunții și căliții cai mongoli tropoteau înainte: bocănit de copite, scârțâit și clinchet de harnașamente. Privind înapoi, Everard văzu coloana ca pe o masă compactă; lănci ridicându-se și coborând, flămuri, pene și mantii fluturând sub ele și, dedesubt, coifurile, cu chipurile măslinii, ochi oblici și ici-colo câte o platoșă grotesc uopsită. Nu vorbea nimeni, și nu putea descifra nici una din expresiile lor.

Își simțea creierul nisipos. Îi lăsaseră mâinile libere, dar genunchii îi fuseseră legați de scările șei cu sforce-l rodeau. De asemenea, îl dezbrăcaseră până la piele – o precauție inteligentă, cine știa ce instrumente îi puteau fi cusute în haine? – iar straiul mongol pe care i-l dăduseră în schimb îi era ridicol de mic. Cusăturile trebuiseră tăiate până să poată îmbrăca măcar tunică.

Proiectorul și mașina rămăseseră pe colină. Toktai nu voia să riște cu acele obiecte ale puterii. Trebuise să-i potopească cu sudălmi pe mai mulți din oamenii săi, până ce aceștia să fie măcar de acord să ia caii

străini, cu șei și pături făcute sul, printre ielele de povară.

Copitele tropoteau iute. Unul dintre arcașii care-l flancau pe Everard mârâi și-și trase căluțul puțin într-o parte. Li Tai-Tsung se apropie.

Agentul îi aruncă o privire indiferentă.

- Ce urei? îl întrebă.

- Mă tem că prietenul tău nu se va mai trezi, răspunse chinezul. I-am oferit un pic mai mult confort.

"Prins în chingi de o targă improvizată, între doi cai, inconștient... Da, a suferit o comotie cerebrală, când l-au ciomăgit aseară. Un spital al Patrulei l-ar pune pe picioare destul de rapid, însă cel mai apropiat birou se află la Cambaluc și nu-l văd pe Toktai să mă lase înapoi la mașină, să folosesc radioul. John Sandoval are să piară aici, cu șase sute cincizeci de ani înainte de a se naște."

Everard privi în ochii căprui și reci, plini de interes, nu lipsiți de înțelegere, totuși străini. Știa că ar fi fost zadarnic; ceea ce în societatea sa ar fi însemnat argumente logice, erau simple bolboroseli în epoca aceasta, dar trebuia să încerce.

- Nu poți, măcar tu, să-l faci pe Toktai să priceapă ce dezastru aduce asupra sa, asupra tuturor oamenilor săi, prin asta?

Li își mângâie barba bifurcată.

- Se vede limpede, onorate stăpân, că poporul tău stăpânește arte necunoscute nouă. La ce bun însă? Barbarii - aruncă gărzilor lui Everard o privire rapidă, însă era evident că aceștia nu înțelegeau chineza Sung pe care o folosea - au cucerit multe regate superioare lor în toate privințele, mai puțin abilitatea în luptă. Știm acum că tu ai... modificat adevărul când ai vorbit de un imperiu ostil în apropierea acestor ținuturi. De ce ar încerca regele vostru să ne înspăimânte cu un lucru neadevărat, dacă n-ar avea motive să se teamă de noi?

Everard răspunse cu precauție:

- Gloriosului nostru împărat nu-i place vărsarea de sânge. Dar, dacă-l siliți să vă doboare...

- Te rog! Li părea îndurerat. Flutură o mână descarnată, ca pentru a îndepărta o insectă. Spune-i ce dorești lui Toktai și eu nu mă amestec. Nu m-ar întrista să ne întoarcem acasă. Am venit doar din ordin imperial. Între noi fie vorba, să nu ne insultăm reciproc inteligențele. Nu uezi, onorate stăpân, că nu există nici un rău posibil cu care să-i poți amenința pe acești oameni? Ei disprețuiesc moartea. Chiar și cea mai îndelungată tortură sfârșește prin a-i ucide, până și cea mai dizgrațioasă mutilare poate fi făcută

să nu însemne nimic pentru un om hotărât să-și muște limba și să moară. Toktai întrevăde rușinea eternă dacă dă bir cu fugiții în această etapă, însă o șansă serioasă de a dobândi glorie nepieritoare și bogății nemăsurate dacă merge înainte.

Everard oftă. Propria sa captură umilitoare fusese cu adevărat punctul decisiv. Mongolii fuseseră cât pe ce s-o ia la sănătoasa înaintea spectacolului cu tunete; mulți se târâseră în genunchi, jeluindu-se (iar de acum înainte vor fi cu atât mai agresivi, pentru a șterge acea amintire). Toktai îi atacase cu spaimă și în același timp cu sfidare; puțini oameni și cai fuseseră în stare să-l urmeze. Li însuși era parțial responsabil pentru cele învătate; sceptic, familiarizat cu scamatorii și spectacole pirotehnice, chinezul îl încurajase pe Toktai să atace, înainte ca unul din trăsnete să-și atingă ținta.

"Adevărul este, fiule, că i-am judecat greșit pe acești oameni. Ar fi trebuit să luăm cu noi un specialist, care să aibă un simț intuitiv al nuanțelor acestei culturi. Dar nu, am presupus că vor fi de ajuns cunoștințele generale. Și acum? S-ar putea ca, în final, să apară o expediție de eliberare a Patrulei, dar Jack va fi mort într-o zi-două..." Everard privi chipul împietrit al războinicului din stânga sa. "Destul de pro-

tabil că la fel voi fi și eu. Încă sunt foc de supărați. Mai degrabă mi-ar suci în curând gâtul."

Și chiar de ar fi supraviețuit (slabă șansă!) pentru a fi scos din dezastrul acela de alt grup al Patrulei - ar fi greu să dea ochii cu camarazii săi. Un agent neațat, cu toate privilegiile speciale ale rangului său, trebuia să stăpânească situația fără ajutor suplimentar. Fără a duce oameni valoroși la pieire.

- Așa că te sfătuiesc cât se poate de sincer să nu mai încerci și alte viclenii.

- Poftim? se răsuci Everard către Li.

- Înțelege, nu-i așa, că localnicii care ne-au călăuzit au șters-o? Tu le vei lua acum locul. Nu peste mult timp, ne așteptăm să întâlnim alte triburi, cu care să stabilim o comunicare...

Everard încuviință din capul ce-i pulsa dureros. Lumina soarelui îi sfredelea ochii. Nu era mirat de ușurința cu care progresau mongolii în nenumărate limbi din familii distincte. Dacă nu făceai mofturi la gramatică, câteva ore erau de ajuns ca să culegi numărul mic de cuvinte și gesturi de bază; apoi aveai la dispoziție zile, chiar săptămâni, în care învățai cu adevărat să vorbești, cu indigenii angajați.

- ...și să obținem călăuze, de la o etapă la alta, așa cum am făcut și înainte, continuă Li. Orice indicație

greșită pe care ne-ai da-o ar deveni în scurt timp evidentă. Toktai te va pedepsi în moduri cât se poate de necivilizate. Pe de altă parte, un serviciu loial ar fi răsplătit. Poți spera ca, după cucerire, să avansezi la curtea princiară.

Everard rămase neclintit. Lăudăroșenia degajată fu ca o explozie în mintea sa.

Presupusese că Patrula va trimite alt grup de intervenție. Evident, ceva avea să împiedice întoarcerea lui Toktai. Era însă atât de evident? De ce mai fusese ordonată această intervenție, dacă nu exista – în ureun mod paradoxal, pe care logica lui din secolul XX nu-l putea pătrunde – o incertitudine, un punct șubred al continuum-ului, chiar în acest moment?

Pe toți dracii de pe lume! Poate că expediția mongolă va reuși! Poate că tot acel viitor al unui hanat american, la care Sandoval nu îndrăznise pe de-a-ntregul să viseze... era adevăratul viitor.

În spațiu-timp, există bucle și discontinuități. Li-niile lumii se pot suprapune în trecut, intersectându-se și retezându-se reciproc, astfel încât lucrurile și întâmplările apar ca lipsite de cauzalitate, pâl-pâiri lipsite de semnificație, curând pierdute și uitate. Ca și Manse Everard, pierdut în trecut, cu un Jack Sandoval mort, venind dintr-un viitor ce nu existase

ureodată, ca agent al unei Patrule nicicând înființate.

La apusul soarelui, ritmul nemilos adusese expediția în regiunea hățșurilor de salvie și a pădurilor abundând în vânat. Colinele erau abrupte și maronii, colbul se spulbera sub copite, tufele verzi-argintii răzlețite răspândeau o aromă dulceagă când erau zdrobite, fără a mai oferi și altceva.

Everard ajută să-l întindă pe Sandoval pe pământ. Ochii indianului erau închiși, iar chipul i se ascuțise și ardea de febră. Câteodată, se răsucea și bolborosea puțin. Everard storcea apă dintr-o cârpă umedă, deasupra buzelor crăpate, dar asta era tot ce putea face.

Mongolii instalară tabăra, mai voioși decât ultima dată. Răzbiseră doi mari urăjitori și nu mai fuseseră ținta ureunui atac, iar semnificațiile acestui fapt câștigau teren. Își făceau treburile pălăvrăgind între ei și, după o masă frugală, deschiseră burdufurile cu kumiss.

Everard rămase cu Sandoval, aproape de centrul taberei. La câțiva metri distanță de ei fuseseră postați doi străjeri cu arcurile încordate, care nu scoteau o vorbă. La răstimpuri, unul din ei se ridica să ațâțe focul micuț. În scurt timp, tăcerea se lăsă și peste ca-

marazii lor. Până și adunătura aceasta tăbăcită oboșise; oamenii se pregăteau de culcare, plantoanele își făceau rondurile cu ochi somnoroși, celelalte focuri de tabără se transformară în tăciuni, în vreme ce stelele se aprinseră deasupra capului; un coiot chelălăia la kilometri distanță. Everard îl înveli pe Sandoval, împotriva frigului tot mai pătrunzător; flăcările slabe ale focului său dezuăluiau frunzele de salvie acoperite de brumă. Se ghemui sub manta, dorindu-și ca aceia care-l capturaseră să-i fi înapoiat măcar pipa.

Solul uscat scârțâi sub niște pași. Paznicii lui Everard înșfăcă rășățele. Toktai păși în lumina tăciunilor, în manta și cu capul descoperit. Santinelele se plecară și se retraseră în umbră.

Toktai se opri. Everard ridică ochii, apoi îi coborî. O vreme, noyonul privi la Sandoval. Într-un târziu vorbi, aproape cu blândețe:

- Nu cred că prietenul tău va mai apuca următorul asfințit.

Everard mârâi.

- Nu ai leacuri care să-l ajute? întrebă Toktai. În desaga voștri, am zărit fel de fel de ciudățenii.

- Am un remediu împotriva infecției și altul împotriva durerii, zise agentul. Dar pentru țeasta lui crăpată, trebuie dus la uraci iscusiți.

Toktai se așeză, ținându-și palmele deasupra flăcărilor.

- Îmi pare rău că nu avem uraci cu noi.

- Ne-ai putea da drumul, spuse Everard fără nădejde. Trăsura mea, care a rămas la fosta tabără, l-ar putea duce să capete ajutor la timp.

- Știi bine că nu pot face asta! Toktai chicoti. Toată mila pentru muribund dispăru. La urma urmei, voi ați început, Eburar.

De vreme ce era adevărat, agentul nu replică.

- Nu-ți port pică pentru asta, continuă mongolul. De fapt, încă sunt dornic să fim prieteni. Dacă n-ar fi așa, m-aș opri pentru câteva zile și-aș storce de la tine tot ce știi.

- Ai putea încerca! se aprinse Everard.

- Și cred că aș reuși, cu un om care trebuie să care leacuri împotriva durerii. Rânji lupește. Oricum, poți fi de folos ca ostatic sau așa ceva. Și-mi place curajul tău. Ba chiar o să-ți împărtășesc o idee de-a mea. Cred că nu ești deloc din acest bogat ținut de miazăzi. Cred că ești un aventurier, dintr-o ceată de șamani. Îl aveți pe regele din miazăzi în puterea voastră, sau sperați să-l aveți, și nu ureți să se amestece nici un străin.

Toktai scuipă în foc.

- Există legende ce vorbesc de astfel de lucruri, iar în final, un erou înfrânge urăjitorul. De ce n-aș fi eu acela?

Everard suspină.

- Uei afla de ce nu, noyonule.

Se întreabă cât de corectă era afirmația sa.

- Haide, haide, îl bătu pe spate Toktai. Nu poți să-mi spui și mie, măcar puțin? Între noi nu există dușmănie de sânge. Să fim prieteni.

Everard zăcăni din degetul mare spre Sandoval.

- Îmi pare rău, spuse Toktai, dar s-a opus unei căpetenii a marelui han. Hai să bem împreună, Eburar. Trimit un om după burduf.

Agentul făcu o grimasă.

- Nu-n felul acesta mă vei împăca!

- Ah, poporului tău nu-i place *kumiss*-ul? Mă tem că asta-i tot ce avem. Vinul l-am băut de mult.

- M-ai putea lăsa să-mi beau scotchul.

Everard privi din nou la Sandoval, apoi în întuneric, simțind o furnicătură rece pe dinăuntru.

- Mi-ar prinde cu adevărat bine.

- Despre ce. vorbești?

- Despre o băutură de-a noastră. Am ceva în desagi.

- Păi... Toktai ezită. Foarte bine. S-o aducem.

Gărzile își urmară căpetenia și prizonierul, printre tufișuri și războinici adormiți, până la un morman de bagaje, aflate sub pază. Una din santinelele de la desagi aprinse o creangă în foc, să-i lumineze puțin lui Everard. Mușchii spatelui agentului se încordară - săgețile din arcurile încordate erau ațintite asupra sa - , însă se lăsă pe vine și căută în bagajele sale, atent să nu facă mișcări bruște. Când găsi ambele ploști cu scotch, reveni la locul său.

Toktai ședea de partea cealaltă a focului, privind-l cum își toarnă o porție în căpăcelul ploștii, și-l dă de dușcă.

- Miroase ciudat, comentă el.

- Încearcă.

Agentul îi trecu plosca. Era un impuls de pură în-singurare. Toktai nu era un om chiar atât de rău. Avea cu totul alt sistem de valori. Iar când stai lângă tovarășul tău muribund, ai bea cu însuși diavolul, numai să nu te mai gândești. Mongolul adulmecă circum-spect, îl privi pe Everard, zăbovi, apoi înălță recipientul la buze, într-un gest de bravură.

- Aa-a-a-a-a-a!

Everard se repezi să prindă plosca, înainte de a se vărsa prea mult. Toktai găfâia și scuipa. O santinelă înstruni săgeata, iar alta sări, lăsând o mână grea pe

umărul lui Everard. O sabie luci, înălțată.

- Nu-i otravă! strigă agentul. Doar că-i prea tare pentru el. Uitați-vă, mai beau și eu.

Toktai făcu gărzilor semn să se dea la o parte și-l fixă, cu ochii înlăcrimați.

- Din ce-i făcută? întrebă gătit. Din sânge de dragon?

- Din orz. Everard nu avea chef să-i explice procesul de distilare și se mulțumi să-și mai toarne un rând. Dă-i drumul, bea-ți laptele tău de iapă.

Toktai plescăi din buze.

- Chiar te încălzește, nu? Ca piperul. Întinse o mână soioasă. Mai dă-mi!

Everard rămase nemișcat.

- Ce-i? mormăi Toktai.

Agentul clătină din cap.

- Ți-am spus, e prea tare pentru mongoli.

- Ce? Ascultă, fiu de turc cu față de brânză...

- Cum dorești, atunci. Te avertizez cinstit, cu oamenii tăi martori, că are să-ți fie rău mâine.

Toktai bău vârtos, râgâi și-i trecu plosca.

- Prostii! Pur și simplu n-am fost pregătit prima oară. Bea!

Everard nu se grăbi. Toktai își pierdu răbdarea.

- Mai iute! Ba nu, dă-mi celălalt ulcior.

- Cum urei. Tu ești șeful. Dar te rog, nu-ncerca să bei cot la cot cu mine. Nu poți.

- Cum adică nu pot? La Karakorum am băgat douăzeci sub masă. Și nu niște chinezoi pârliti: toți erau mongoli.

Toktai își mai turnă ureo cincizeci de grame. Everard sorbi cu grijă. Oricum, abia de simțea ureun efect, în afară de arsura de pe esofag. Era prea încordată. Brusc, întrezărise ceva ce putea fi o cale de scăpare.

- E o noapte rece aici, zise el, oferindu-și plosca santinelei celei mai apropiate. Să tragă și flăcăii tăi o dușcă, să se mai încălzească.

Toktai își ridică privirea, un pic cherchelit.

- Bună chestie, asta. Prea bună pentru...

Își luă seama, înghițindu-și vorbele. Crud și despot cum era Imperiul Mongol, totuși căpeteniile împărțeau totul în mod egal cu cel mai umil dintre oamenii lor. Războinicul înhăță plosca, aruncându-i șefului o privire plină de resentiment, și-o duse la gură.

- Ușurel, sfătui Everard. Te ia de cap.

- Nimic nu mă poate lua de cap.

Toktai mai turnă în el o doză.

- Sunt treaz ca un călugăr. Clătină din deget: Țasta necazul când ești mongol. Ești așa de tare că nu te

poți îmbăta.

- Te lauzi sau te plângi? făcu Everard.

Primul oștean suflă să-și răcorească limba, luă din nou poziție de gardă și trecu plosca tovarășului său. Toktai ridică cealaltă ploscă.

- Ahhh! Privi, ținând un ochi închis. Bun a fost! Acum ar fi bine să mergem la culcare. Dați-i înapoi băutura, băieți.

Everard simți un nod în gât. Reuși totuși să le arunce o privire piezișă.

- Mulțumesc, dar eu o să mai beau. Mă bucur că-ți dai seama că n-o poți duce.

- Cu' ad'că? îl fulgeră cu privirea Toktai. Pentru un mongol nu există *prea mult*!

Gâlgâi din nou. Prima santinelă primi cealaltă ploscă și trase o dușcă grăbită, înainte de a fi prea târziu.

Everard inspiră, tremurând. S-ar fi putut să meargă, până la urmă. S-ar fi putut.

Toktai era învățat cu chefulala. Nu exista nici urmă de îndoială că el sau oamenii săi se descurcau cu *kumiss*, vin, bere, mied sau cuas - acea bere impropriu numită vin de orez - pe scurt, cu orice băătură din epoca lor. Știau când au băut destul, spuneau noapte bună și mergeau fără să se clatine până la păturile

lor. Necazul era că nici o băătură doar fermentată nu poate ajunge la mai mult de 24° - procesul este stopat de chiar deșeurile rezultate - și cea mai mare parte din băuturile fermentate în secolul XIII nu aveau nici 5% alcool, cu un mare conținut de reziduuri alimentare.

Whisky-ul scoțian, scotchul, se înscrie în cu totul altă categorie. Dacă încerci să-l bei ca pe bere, ori chiar ca pe vin, ai dat de bucluc. Rațiunea dispare înainte să-i fi băgat de seamă absența, urmată în curând de cunoștință.

Everard se întinse după plosca ținută de unul din oșteni.

- Dă-mi-o! zise el. O să mi-o beți pe toată!

Războinicul rânji și luă altă înghițitură lungă, înainte de a i-o trece tovarășului său. Everard se ridică în picioare, chinându-se în mod dezonorant să ia plosca. Una din santinele îi dădu un ghiont în stomac. Căzu pe spate. Mongolii se prăpădeau de râs, sprijinindu-se unul de celălalt. O glumă așa bună cerea încă o dușcă.

Everard fu singurul care observă când Toktai se prăbuși. Noyonul trecu de la poziția cu picioarele încrucișate la una culcată. Focul lumina destul de departe pentru a dezuălui zâmbetul prostesc ce i se înti-

părise pe față. Everard se lăsă pe uine, încordat ca un arc.

Câteva minute mai târziu veni și sfârșitul unuia dintre paznici. Se clătină, căzu în patru labe și începu să lepede cină. Celălalt se răsuci, clipind, bătând după sabie.

– Ce se'implă? gemu el. Ce i-a' fă'ut? Ot'auă?

Everard trecu la acțiune.

Înainte ca oșteanul să-și fi dat seama, sărise peste foc, prăvălindu-se peste Toktai. Mongolul se împletici, țipând. Everard găsi sabia lui Toktai și o smuci din teacă, în timp ce sărea în picioare. Războinicul își înălță propria lui sabie. Lui Everard nu-i plăcea să ucidă un om aproape neajutorat. Păși mai aproape, lovi cealaltă armă, dând-o la o parte, și pumnul îi bufni. Mongolul căzu în genunchi, se căzni să vomite și adormi.

Everard o luă la fugă. Oamenii se agitau și strigau în beznă. Auzi tropot de copite – una din santinelele călări dădea fuga să vadă ce se întâmplase. Cineva luă o creangă dintr-un foc aproape stins și o agită până se aprinse. Everard se aruncă pe burtă.

Un războinic trecu în goană, fără să-l zărească în tufe. Americanul lunecă spre zone mai întunecate. Un răcnet dinapoia sa și un potop de înjurături indicară

că cineva îl găsisse pe noyon.

Everard se ridică în picioare și începu să alerge.

Ca de obicei, caii fuseseră împiedicați și puși sub pază. Se distingeau ca o masă întunecată pe câmpie, un amestec de alb și sur, sub cerul înțesat de stele strălucitoare. Everard zări un paznic mongol galopând să-l întâmpine. O voce răstită întrebă:

– Ce se-ntâmplă?

Își subție vocea, răspunzându-i:

– Atac asupra taberei!

Răspunsese doar pentru a mai câștiga timp, astfel încât călărețul să nu-l recunoască și să sloboadă o săgeată. Se ghemui, luând aspectul unei forme coșate și înfășurate în mantie. Mongolul opri calul, improșcând țărâna și Everard țâșni.

Prinse căpăstrul, înainte de a fi recunoscut. Santinela răcni și trase sabia. Izbi de sus în jos, însă Everard era în partea lui stângă. Lovitura fu slabă, parată fără dificultate. Everard lovi și el, simțind cum tăișul sabiei pătrunde în carne. Calul se cabră, speriat, aruncându-și călărețul din șa. Acesta se rostogoli și se ridică, clătinându-se și urlând. Everard avea deja un picior în scara în formă de căuș. Mongolul șchiopătă spre el, cu sângele șiroindu-i întunecat din piciorul rănit. Everard încălecă și lovi crupa calului cu latul

sabiei.

Porni către herghelie. Un alt călăreț zorea să-i taie calea. Everard eschivă rapid, și o săgeată îi zbârnâi pe la ureche. Calul furat zvârlea din copite, lup-tându-se cu povara necunoscută. Lui Everard îi trebui aproape un minut să-l stăpânească. Arcașul l-ar fi putut doborî atunci, dacă s-ar fi apropiat să lupte față-n față, însă obișnuința îl făcuse să tragă din goana calului, ratând, în întuneric. Până să se poată întoarce, Everard dispăruse în noapte.

Agentul descolăci un arcan de la oblânc și năvăli în herghelia speriată. Prinse cel mai apropiat animal, care acceptă cu docilitate binecuvântată. Aplecându-se, reteză piedicile cu sabia și porni la galop, trăgând calul de rezervă. Ieșiră prin partea opusă a hergheliei și apucară spre nord.

"Urmărirea din pupa e cea mai lungă", își zise Everard în termeni marinărești. "Au să mă ajungă însă, dacă nu mă pierd de ei. Ia să vedem, dacă-mi amintesc bine geografia locului, paturile de lavă se află în nord-vest."

Aruncă o privire în urmă. Încă nu-l urmărea nimeni. Le trebuia o vreme să se organizeze. Totuși...

Fulgerele scăpărară din înălțimi și aerul bubui în urma sa. Simți o răceală, mai adâncă decât frigul no-

ptii. Își domoli pasul. Nu mai era nici un motiv de grabă. Acesta trebuia să fie Manse Everard...

...care revenise la mașina Patrului și se întorsese spre sud și în timp, ajungând în acest moment.

Pica numai bine. Doctrina Patrului nu agrea acest mod de autoajutorare. Există un risc prea mare al unei bucle cauzale strânse, sau al amestecării dintre trecut și viitor.

"De data asta, voi scăpa însă. Fără a primi măcar muștrări. O fac pentru a-l salva pe Jack, nu pe mine. Eu deja m-am eliberat. M-aș putea desprinde de urmărirea în munții pe care îi cunosc, dar mongolii nu. Saltul în timp este doar pentru a salva viața prietenului meu."

"Pe de altă parte" - o amărăciune crescândă - "ce a însemnat această misiune, dacă nu dedublarea viitorului, pentru a-și crea propriul trecut? Fără noi, mongolii ar fi cucerit America și nici unul dintre noi n-ar mai fi existat."

Bolta era enormă, negru cristalin; rareori se puteau vedea atâtea stele. Ursa Mare licărea deasupra solului brumăriu; tropotul copitelor răsună în liniște. Everard nu se mai simțise niciodată atât de singur.

- Și ce fac eu acolo? Întrebă el cu voce tare.

Știu răspunsul, se mai liniști puțin și se lăsă în

ritmul cailor, înghițind kilometri la rând. Voia să sfârșească o dată. Se dovedi că ceea ce trebuia să facă era mai puțin rău decât se temuse.

Toktai și Li Tai-Tsung n-au mai ajuns niciodată acasă. Dar nu pentru că ar fi pierit pe mări, sau prin păduri. Un urăjitor se năpustise din văzduh, uci-gându-le toți caii cu trăsnete și arzându-le corăbiile de la gura râului. Nici un marinar chinez nu s-ar fi aventurat pe acele mări capricioase în ureo ambarcațiune rudimentară pe care ar fi putut s-o construiască aici; nici un mongol nu s-ar fi gândit că era posibil să meargă acasă pe jos. Probabil că, într-adevăr, nu era posibil. Mongolii aveau să rămână în America, să se căsătorească cu amerindience, să-și trăiască viețile. Chinook, Tlingit, Nootka, toate triburile potlatch, cu uriașele lor canoe ce ieșeau pe ocean, cu wigwamurile și meșteșugul aramei, blănurile, hainele și semeția lor... bine, un noyon mongol, ba chiar și un învâțat confucianist puteau trăi cu mai puțină fericire și folos decât creând o asemenea viață unei asemenea rase.

Everard încuviință din cap față de propriile sale gânduri. Îndeajuns! Mai greu de acceptat decât deju-carea ambițiilor sângeroase ale lui Toktai era adevărul despre propria sa Patrulă; care îi era totodată

familie, nație și rost pe lume. În cele din urmă, înde-părtații supraoameni se dovediseră nu chiar niște idealști. Nu se mulțumeau să protejeze o ordine istorică, divină poate, ce ducea la ei. Ici-colo, se mai și amestecau, să-și creeze propriul trecut... Nu întreba dacă a existat ureo schemă "originală" a evenimentelor. Obturează-ți mintea. Gândește-te la drumul brăzdat de făgașe pe care omenirea a trebuit să-l parcurgă și spune-ți că dacă în unele locuri putea fi mai bine, în altele putea fi mai rău.

- Poate că-i un joc murdar, zise Everard, dar este singurul posibil.

Vocea îi răsună atât de tare în imensul ținut albit de brumă, că nu mai vorbe deloc. Plescăi din limbă către calul său și iuți pasul, spre nord.

DELENDĂ EST

CU DOUĂZECI DE MIL de ani în urmă, vânătoreea era excelentă în Europa, iar sporturile de iarnă nu-și găseau egal în nici o altă epocă. Așa că Patrula, ueșnic grijulie față de personalul înalt calificat, păstrase o cabană în Pirineii din pleistocen.

Everard stătea pe o verandă închisă cu sticlă, privind peste întinderile de gheață albastră, către pantele nordice unde munții coborau în regiunea pădurilor, mlaștinilor și tundrei. Trupu-i masiv era înveșmântat în pantaloni largi, verzi, tunică din material impermeabil sintetic din secolul XXX, cizme confecționate manual de către un canadiano-francez din secolul XIX. Fuma pipă, cu un tutun infect de origine nedeterminată. Era vag neliniștit și ignora zgomotul dinăuntru, unde șase-șapte agenți beau, vorbeau și cântau la pian.

O călăuză din Cro-Magnon traversa curtea, un tânăr înalt și arătos, îmbrăcat mai degrabă ca un eschimos (oare de ce imaginația nu-l creditase niciodată pe omul paleolitic cu îndeajuns de mult bunsimț pentru a purta jachetă, pantaloni și încălțăminte, într-o epocă glaciară?). Chipul îi era uopsit, iar

la centură purta un cuțit de oțel primit la angajare. Patrula avea destulă libertate de acțiune într-un trecut atât de îndepărtat; nu exista nici un pericol de alterare a trecutului, căci oțelul avea să ruginească și străinii vor fi uitați în câteva secole. Principalul inconvenient era că femeile din perioadele mai libertine ale viitorului aveau întotdeauna aventuri cu vânătorii autohtoni.

Piet Van Sarawak (un olandezo-indonezianouenusian, de la începutul secolului XXIV), un tânăr subțire, brunet, a cărui înfățișare făcea destulă concurență călăuzelor, i se alătură lui Everard. O vreme rămaseră într-o tăcere prietenoasă. Și el era tot neatașat, la dispoziție pentru orice mediu, și mai lucrase cu americanul. Plecaseră în concediu împreună.

El vorbea primul, în Temporală:

- Am auzit că lângă Toulouse au localizat niște mamuți.

Avea să mai treacă mult timp până ce orașul să fie întemeiat, însă obișnuința era mai puternică.

- Am și vânat unul, replică Everard fără chef. De asemenea, am schiat, am făcut alpinism și-am privit dansurile băștinașilor.

Van Sarawak încuviință din cap, luă o țigară și o aprinse. Oasele feței sale slabe și oacheșe ieșeau în

evidență când trăgea fumul.

- Un mod plăcut de a-ți pierde uremea, fu el de acord, dar, după o vreme, toată hoinăreala asta începe să-și piardă farmecul.

Mai aveau încă două săptămâni de concediu. De vreme ce se putea întoarce aproape în același moment în care plecase, un agent își putea lua concedii pe perioade nedeterminate; însă, un anume procentaj al duratei sale probabile de viață trebuia dedicat muncii. (Nu ți se spunea niciodată când aveai să mori și aveai lucruri mai bune de făcut decât să încerci să afli personal. Oricum, n-ar fi fost ceva sigur, timpul fiind variabil. Unul din avantajele suplimentare ale unui agent, în schimbul serviciilor sale, era tratamentul danellian de sporire a longevității.)

- Ce mi-ar plăcea, continuă Van Sarawak, ar fi niște lumini vesele, muzică și fete care n-au auzit niciodată de deplasarea temporală.

- S-a făcut! zise Everard.

- Roma lui Augustus? întrebă celălalt, plin de zel. N-am mai fost acolo. Aș putea obține de aici ceva instruire hipno.

Everard clătină din cap.

- Este o epocă supraestimată. Dacă nu vrem să mergem în viitor, gloria decadenței se află chiar în

mediul meu. New York, să zicem... Dacă știi numerele de telefon care trebuie, iar eu le știu.

Van Sarawak chicoti.

- Cunoscut și eu câteva locșoare, în sectorul meu, dar, în general, o societate de coloniști nu prea are înclinații pentru artele rafinate ale distracției. Foarte bine, s-o ștergem la New York, în... când?

- Să zicem în 1960. Atunci am fost ultima oară acolo, ca persoană publică, înainte de a veni aici, acum.

Își surâseră reciproc și plecară să-și facă bagajele. Din prevedere, Everard adusese un rând de haine de la jumătatea secolului XX, pe care le putea oferi prietenului său.

Aruncând hainele și aparatul de ras într-o valiză, americanul se întrebă dacă putea ține pasul cu Van Sarawak. Niciodată nu fusese un chefliu de calibru, și nici n-ar fi știut cum s-o facă lată în continuumul spațiu-timp. O carte bună, flecăreală cu prietenii și o cutie de bere, asta era pe măsura lui. Însă chiar și cel mai sobru om trebuie să mai calce strâmb câteodată.

Sau chiar ceva mai mult decât atât, dacă era neațat; dacă slujba sa la Engineering Studies era doar o acoperire pentru deplasări și misiuni de-a lungul isto-

riei; dacă văzuse acea istorie rescrisă în unele aspecte minore – nu de către Dumnezeu, asta ar fi fost suportabil, ci de către oameni muritori și supuși greșelii – căci până și danellienii erau ceva mai puțin decât Dumnezeu; dacă era ueșnic obsedat de posibilitatea unei schimbări majore, astfel încât el și această întreagă lume să nu fi existat ureodată... Fața bătucită, lipsită de frumusețe a lui Everard se strâmbă într-o grimasă. Își trecu o mână prin părul castaniu și țepos, ca pentru a alunga ideea. N-avea rost să mediteze la asta. Cuvintele și logica eșuau în fața paradoxului. Mai bine să profite de asemenea momente, pentru a se relaxa.

Ridică ualiza și merse să i se alăture lui Piet Van Sarawak.

Mica lor mașină temporală și antigravitațională aștepta în garaj. Văzând-o, n-ai fi crezut că butoaiele puteau fi reglate pentru orice loc de pe Pământ și pentru orice moment în timp. Dar tot o minune este și avionul, sau vaporul, sau chiar focul...

*Aupres de ma blonde
Qu'il fait bon, fait bon, fait bon,
Aupres de ma blonde
Qu'il fait bon dormir!*

Van Sarawak cânta cu glas tare, scoțând aburi în aerul înghețat. Sări pe șaua din spate. Cântecele îl culesese odată, când însoțea armata lui Ludovic al XIV-lea. Everard râse.

- Ușurel, băiete!

- Și tu acum! chicoti tânărul. Este un continuum minunat, un cosmos voios și minunat. Dă-i bătaie!

Everard nu era așa de sigur; văzuse destulă mizerie umană în toate epocile. După o vreme, te călești, însă când un țăran se holbează la tine cu ochi abrutizați, sau un soldat urlă străpuns de o suliță, ori un oraș explodează în flăcări radioactive – undeva, în adâncul tău, ceva plânge. Îi înțelegea pe fanaticii care încercaseră să modifice cursul evenimentelor. Numai că era foarte improbabil ca eforturile lor să schimbe ceva în bine.

Ajustă comenzile pentru depozitul Engineering Studies, un loc bun și discret pentru materializare. După aceea, aveau să meargă la apartamentul său și putea începe distracția.

- Cred că ți-ai luat rămas-bun de la toate doamnele cu care te-ai împrietenit aici, comentă Everard.

- Într-un mod foarte galant, te asigur. Te miști ca un melc pe Pluto. Pentru știința ta, vehiculul ăsta nu

merge cu vâsle.

Everard strânse din umeri și cuplă comanda centrală. Garajul dispăru.

O clipă, rămaseră încremeniți.

Înregistrară scena din fragmente și bucăți. Se materializaseră la câțiva centimetri de nivelul solului – mașina era proiectată să nu apară niciodată în interiorul unui obiect solid – și, de vreme ce asta nu era de așteptat, căzură pe pavaj cu un șoc ce le clănțâni dinții. Se aflau într-un fel de piață. În apropiere, o fântână arteziană se revărsa într-un bazin de piatră sculptată sub forma unor vițe împletite. Din piață porneau străzi, printre clădiri paralelipipedice, având între șase și zece etaje, din cărămidă sau beton, zugrăvite și ornamentate extravagant. Zăreau automobile – vehicule mari și cu aspect greoi, de nici un tip cunoscut – și o mulțime de oameni.

– Paști și dumnezei!

Everard se holbă la cadranele de bord. Mașina îi adusese în Manhattan, la 23 octombrie 1960, ora 11,30, coordonatele spațiale ale depozitului. Însă vântul năvalnic îi arunca în față colb și funingine, miros de hornuri și...

Van Sarawak înșfăcă paralizatorul sonic. Mulțimea

se trase înapoi, făcând roată în jurul lor, strigând cuvinte ininteligibile. Era o adunătură pestriță: înalți, capete rotunde și bălaie, dar și mulți roșcați, amerindieni și metiși. Bărbații purtau bluze largi, colorate, fustanele scoțiene ecosez, un fel de bonete scoțiene, pantofi și ciorapi înalți până la genunchi. Aveau părul lung și mulți purtau mustăți pe oală. Femeile aveau rochii până la glezne și cosițe împletite sub mantiile cu glugă. Ambele sexe îndrăgeau brățările și colierele masive.

– Ce s-a întâmplat? șopti venusianul. Unde suntem?

Everard stătea nemișcat. Mintea îi gonia prin toate epocile pe care le cunoscuse sau despre care citise ureodată. Civilizație industrială – acelea păreau automobile cu aburi, dar de ce aveau boturi ascuțite cu figuri sculptate? – ...ardere cu cărbuni... să fi fost Reconstrucția postnucleară? Nu, pe atunci nu se purtau fustanele și se vorbea engleza...

Nu se potrivea. Nici un astfel de mediu nu figura în evidențe.

– O-ntindem!

Pusese mâinile pe comenzi, când individul masiv tăbări pe el. Se răsturnară pe pavaj, sub o avalanșă de pumni și picioare. Van Sarawak trase și nimeri pe altcineva, care-și pierdu cunoștința; fu apoi înșfăcat

pe la spate. Gloată se buluci peste amândoi, și totul se încetoșă.

Everard avu imaginea confuză a unor bărbați cu pieptare de aramă strălucitoare și coifuri, care-și croiau drum prin mulțime lovind cu vâne de bou. Fu tras și sprijinit să nu cadă; cătușele tăcăniră peste încheieturile mâinilor. Apoi, împreună cu Van Sarawak, fură percheziționați și îmbrânciți într-un vehicul mare, închis. Duba poliției este cam la fel în toate epocile.

Nu-și recăpătă pe deplin cunoștința decât când ajunseră într-o celulă întunecoasă și rece, cu o ușă cu gratii de fier.

- La dracu'!

Venusianul se prăvăli pe un pat de lemn, luându-și fața în mâini.

Everard stătea lângă ușă, privind afară. Nu putea zări decât un culoar îngust de ciment și celula de vizavi. Printre gratii se vedea harta Irlandei pe care scria ceva neinteligibil.

- Ce se-ntâmplă?

Trupul subțire al lui Van Sarawak se cutremură.

- Nu știu, răspunse Everard încetișor. Pur și simplu nu știu. Mașina temporală a fost proiectată să fie fo-

losită și de proști, dar pesemne că noi suntem mai proști decât și-ar fi putut închipui cineva.

- Un astfel de loc nu există, zise Van Sarawak cu disperare. Un vis?

Se ciupi și reuși să schițeze un zâmbet dezamăgit. Buza îi era spartă și începuse să se umfle, iar la ochi prinsese a.i se contura o frumusețe de vânătaie.

- Logic vorbind, amice, o ciupitură nu poate fi un test al realității, în schimb are un anume efect liniștitor.

- Mai bine n-ar avea, mormăi Everard. Apucă grațiile cu atâta forță că zdrăngăniră. Să fi fost totuși comenzile eronate? Să fi existat vreodată pe Pământ - sunt al naibii de sigur că n-am părăsit Pământul - un oraș, oricât de obscur, care să fi arătat ca ăsta?

- Din câte știu eu, nu.

Everard se bizui pe judecata sa sănătoasă și recapitulă instruirea mentală obținută de la Patrulă. Asta presupunea reactualizarea întregii memorii; iar el studiasse chiar și istoria epocilor pe care nu le văzuse niciodată, cu o conștiinciozitate care ar fi trebuit să-i aducă mai multe titluri de doctor.

- Nu, răspunse într-un târziu. Albi brahicefali cu fustanele, încrucișați cu indieni și care să folosească automobile propulsate cu aburi... așa ceva n-a

existat niciodată.

- Coordonatorul Stantel U, șopti Van Sarawak. În secolul XXXVIII. Marele Experimentator... colonii care să reproducă societăți apuse...

- Nici una ca asta, spuse Everard.

Începea să intuiască adevărul și și-ar fi vândut sufletul ca să nu fi fost așa. Avu nevoie de toată puterea lui ca să nu țipe și să nu se izbească cu capul de pereți.

- Rămâne de văzut, adăugă el pe un ton sec.

Un polițist (Everard presupunea că se află în mâinile legii) le aduse masa și încercă să discute cu ei. Van Sarawak observă că graiul suna celtic, totuși nu putu înțelege mai mult de câteva cuvinte. Mâncarea nu era rea.

Spre seară, fură conduși într-o sală de baie unde se spălară, vegheați de armele oficialilor. Everard studie armele cu coada ochiului. Revolvere cu opt focuri și puști cu țeavă lungă. Lumina provenea de la lămpi cu gaz, ale căror armături de prindere în perete repetau motivul uiței și șerpilor încolăciți. Instalațiile și armele de foc, ca și mirosul, sugerau o tehnologie aproape echivalentă cu cea a începutului secolului XIX.

La întoarcere, iscodi semnele de pe pereți. Scrisul

era în mod evident semitic, însă deși Van Sarawak avea cunoștințe de ebraică, de când lucrase cu coloniile eureiești de pe Venus, nu izbuti să le citească.

Zăvorâți din nou, văzură cum ceilalți prizonieri erau conduși către spălător: o șleahță surprinzător de voioasă de vagabonzi, huligani și bețivi.

- Se pare că ne bucurăm de tratament special, remarcă Van Sarawak.

- Nu-i de mirare. Tu ce ai face cu niște indivizi cu totul străini, apăruți de nicăieri și care folosesc arme nemaivăzute?

Van Sarawak se răsuci spre el, cu o înverșunare neobișnuită.

- Gândești ce gândesc și eu?

- Probabil.

Gura venusianului se strâmbă și oroarea îi copleși vocea:

- Alt curs temporal. Cineva a reușit să schimbe istoria.

Everard încuviință din cap.

Petrecură o noapte tristă. Ar fi fost o binecuvântare să poată dormi, dar celelalte celule erau prea gălăgioase. Disciplina părea a lăsa de dorit aici. De asemenea, găsiră ploșnițe.

După ce luară micul dejun, cu ochii împăienjeniți,

li se permise să se spele din nou și să se radă cu lame protejate, nu diferite de tipul obișnuit. După aceea, fură conduși într-un birou de o escortă de zece inși, care se aliniară lângă pereți.

Se așezară la un birou și așteptară. Mobilierul era aceeași combinație tulburătoare de familiar și străin, precum toate celelalte din jur. Trecu ceva timp până să apară șefii. Erau doi: un bărbat cu păr alb și obraji rumeni, în platoșă și tunică verde – probabil șeful poliției – și un metis slab, cu chip aspru, păr sur, dar mustață neagră, purtând o tunică albastră, o căciulă scoțiană și, pe piept, în stânga, un cap de taur din aur, ce părea a fi însemnul rangului. Ar fi avut o anume prestanță, dacă n-ar fi fost picioarele subțiri și păroase de sub fustanelă. Îl urmau doi bărbați mai tineri, înarmați și înueșmântați cam la fel, care luară poziție în spatele lui când se așeză.

Everard se aplecă și șopti:

– Cred că-i un militar. Pare-se că prezentăm interes.

Van Sarawak încuviință fără chef.

Șeful poliției își dresе vocea cu importanță și-i spuse ceva... generalului? Cel din urmă replică nervos și se adresă prizonierilor. Răstema cuvintele cu o claritate care-l ajută pe Everard să distingă fone-

mele, însă într-o manieră nu tocmai liniștitoare.

Cumua, comunicarea trebuia stabilită. Americanul se arată cu degetul:

– Manse Everard, zise el.

Van Sarawak îi urmă exemplul, prezentându-se într-un mod similar.

Generalul tresări și porni să șușotească cu șeful poliției. Întorcându-se, se răsti:

– *Yrn Cimperland?*

– *Gothland? Suea? Nairoin Teutonach?*

– Numele astea, dacă-s nume, sună a germană, nu? murmură Van Sarawak.

– La fel și numele noastre, dacă stai să te gândești, răspunse Everard încordat. Se adresă apoi generalului: *Sprechen sie Deutsch?*

Fu răsplătit cu tăcere.

– *Taler ni svensk? Nederlands? Dönsk tunga? Parlez vous français? La dracu', habla usted espanol?*

Șeful poliției își dresе din nou vocea și arată înspre el.

– Cadwallader Mac Barca.

Generalul se numea Cynyth ap Ceorn. Cel puțin așa interpretă mintea anglo-saxonă a lui Everard sunetele percepute de ureche.

– Bun, este celtica, zise el. Sudoarea îi cuprindea

subsuorile. Dar, ca să fim siguri...

Arată întrebător către ceilalți bărbați, fiind recompensat cu nume ca Hamilcar ap Angus, Asshur yr Cathlan și Finn O'Carthia.

- Nu... există și un element semitic distinct. Se potrivește cu alfabetul lor.

Van Sarawak își umezi buzele.

- Încearcă limbile clasice, îl îndemna el. Poate reușim să aflăm unde a luat-o razna istoria.

- *Loquerisne latine?*

Pauză.

- ?

Generalul ap Ceorn tresări, își suflă în mustață și miji ochii.

- *Hellenach?* întrebă el. *Yrn Parthia?*

Everard clătină din cap.

- Măcar au auzit de greacă, comentă el încet.

Mai încercă alte cuvinte, însă nici unul nu cunoștea limba.

Ap Ceorn mârâi ceva către unul din oamenii săi, care se înclină și părăsi camera. Urmă o lungă tăcere.

Everard descoperi că frica i se risipește. De acord, se găsea într-o situație dificilă și poate nu mai avea mult de trăit, însă ceea ce i se întâmplase lui era ridicol de insignifiant față de ceea ce se petrecuse cu

lumea întreagă.

Dumnezeule din ceruri! Cu universul!

Nu-și putea imagina așa ceva. În minte îi reveniră cu acuratețe Pământul pe care-l cunoștea, câmpiile largi, munții înalți și mândrele orașe. Își aminti imaginea gravă a tatălui său, felul în care, când era micuț, îl ridica spre cer, râzându-i. Și mama sa... avuseseră o căsătorie fericită ei doi.

Existase apoi o fată pe care o cunoscuse la colegiu, cea mai dulce ființă alături de care ureun bărbat fusese ureodată privilegiat să se plimbe prin ploaie; și Bernie Aaronson, nopțile cu bere, țigări și discuții; Phil Brackney, care-l culesese din mocirlă, în Franța, când mitralierele secerau câmpul ruinat; Charlie și Mary Whitcomb și focul mocnit al cărbunilor, în Londra victoriană; Keith și Cynthia Denison, în cuibușorul lor placat cu crom, de deasupra New York-ului; Jack Sandoval, printre colții de stâncă roșiatică din Arizona; un câine pe care-l avusese odată; cânturile austere ale lui Dante și tunetul răsunător al lui Shakespeare; gloria reprezentată de York Minster și Golden Gate Bridge... Cristoase, o viață de om, viețile a cine mai știe câte miliarde de ființe umane, care trudiseră, înduraseră, râseseră și se întorseseră în țărână, lăsând locul fiilor lor... Nimic din

toate acelea nu mai existase, nicicând.

Își scutură capul, buimăcit de mâhnire și rămase locului, fără a putea înțelege cu adevărat.

Soldatul reveni cu o hartă pe care o desfășură pe birou. Ap Ceorn gesticulă scurt, iar Everard și Van Sarawak se aplecară asupra ei.

Da, era Pământul, o proiecție Mercator, mai degrabă opera unui ageamiu. Continentele și insulele existau, marcate în culori vii, însă națiunile erau cu totul altele.

- Poți citi denumirile astea, Van?

- Aș putea să-mi dau cu părerea, pe baza alfabetului ebraic, zise venusianul.

Începu să citească cu glas tare. Ap Ceorn mormăia, corectându-l.

America de Nord, până la Columbia, era Ynys yr Afallon și părea o singură țară împărțită în state. America de Sud cuprindea un regat mare, Huy Bra-seal, și niște țări mai mici cu nume având rezonanță indiană. Asia australă, Indonezia, Borneo, Burma, India de Est și o bună parte din Pacific țineau de Hinduraj. Afghanistanul și restul Indiei erau Punjab. Han cuprindea China, Coreea, Japonia și Siberia răsăriteană. Littorn deținea restul Rusiei și intra binișor în Europa. Insulele Britanice erau Brittys, Franța și Țările

de Jos se numeau Gallis, peninsula iberică era Celtan. Europa Centrală și Balcanii erau divizate în mai multe națiuni mărunte, dintre care unele aveau nume ce păreau hunice. Elveția și Austria formau Helveti; Italia era Cimberland; peninsula scandinavă era împărțită de la jumătate, Suea în nord și Gothland în sud. Africa de Nord arăta ca o confederație, întinzându-se de la Senegal la Suez și până aproape de ecuator, sub numele de Carthagalann; partea de sud a continentului era împărțită între suveranități minore, multe purtând denumiri pur africane. Orientul Apropiat cuprindea Parthia și Arabia.

Van Sarawak își ridică privirea. Avea lacrimi în ochi.

Ap Ceorn mârâi o întrebare și roti degetul împrejur. Dorea să știe de unde veneau.

Everard ridică din umeri și arătă spre cer. Singurul lucru pe care nu-l putea recunoaște era adevărul. Căzuse de acord cu Van Sarawak să pretindă că erau de pe altă planetă, de vreme ce în această lume de-abia exista deplasarea în spațiu.

Ap Ceorn îi vorbi șefului poliției, care încuviință din cap și răspunse ceva. Prizonierii fură duși înapoi în celulă.

- Și acum ce facem?

Van Sarawak se prăvăli pe patul său, privind în podea.

- Jucăm înainte, zise Everard posomorât. Facem orice ca să ajungem la mașină și să scăpăm. O dată liberi, ne putem apuca de reparații.

- Dar ce s-a întâmplat?

- Îți spun că nu știu! La prima vedere, s-ar zice că ceva i-a răsturnat pe greco-romani, care au lăsat loc celților, dar n-aș putea spune ce a fost.

Everard patrula prin cameră. O concluzie amară îi creștea în suflet.

- Amintește-ți teoria fundamentală, zise el. Evenimentele sunt rezultatul unui complex. Nu există cauze unice. De aceea este atât de greu să schimbi istoria. Dacă m-aș duce în Evul Mediu, să zicem, și aș împușca unul din strămoșii olandezi ai lui Roosevelt, el tot s-ar naște în secolul XIX, deoarece genele lui au rezultat din întreaga lume a strămoșilor săi și s-ar fi compensat. Dar mai întotdeauna intervine un eveniment cu adevărat crucial. Existența cuiua stabilește o relație între atâtea linii ale lumii, încât apariția respectivei persoane este decisivă pentru întregul viitor. Cumva, din motive necunoscute, cineva a distrus unul din aceste eveni-mente-cheie, în trecut.

- S-a zis cu Hesperus City, mormăi Van Sarawak. S-a zis cu statul pe marginea canalelor, în lumina albastruie a apusului, s-a zis cu vinurile Afroditei și cu... știi că aveam o soră pe Venus?

- Taci! aproape ca strigă Everard. Știam! La dracu! Contează numai ce putem face. Fii atent, Patrula și danellienii sunt rași - nu mă întreba de ce n-au fost "dintotdeauna" rași, de ce aceasta este prima oară când revenim din trecutul îndepărtat pentru a găsi un viitor schimbat. Nu înțeleg paradoxurile mutabilității timpului. Pur și simplu așa s-a întâmplat. În orice caz, unele baze și birouri ale Patrulei, anterioare punctului de turnură, n-au fost afectate. Trebuie să existe câteva sute de agenți pe care să-i putem aduna.

- Dacă reușim să ne întoarcem la ei.

- Apoi vom putea găsi evenimentul-cheie și stopa interferența care a-avut loc. Trebuie să plecăm!

- Încântător gând. Dar...

Un tropăit de pași. O cheie răsucită în broască. Prisonierii se traseră înapoi. Apoi, deodată, Van Sarawak fu numai plecăciuni, zâmbet și galanterie. Chiar și Everard rămase cu gura căscată.

Fata care intrase în fruntea a trei soldați era senzațională. Înaltă, cu plete roșii-ruginii căzându-i după umeri, până la talia subțire. Ochi verzi și lumi-

noși, chipul precum al tuturor codanelor irlandeze care trăiseră ureodată, rochia lungă și albă, mulată pe un trup menit a sta pe zidurile Troiei. Everard observase în treacăt că în acest curs temporal se foloseau cosmeticele, însă fata avea prea puțină nevoie de așa ceva. Nu dădu nici o atenție bijuteriilor ei de aur și chihlimbar, sau armelor ostașilor.

Ea zâmbi, puțin timid, și vorbi:

- Mă poți înțelege? Se crede că ai ști greaca.

Limba era mai degrabă clasică decât modernă. Everard, care avusese o misiune în vremea lui Alexandru Macedon, îi putea înțelege accentul, dacă era atent - ceea ce era oricum inevitabil.

- Este adevărat, replică el și cuvintele se poticniră unele de altele, în graba de a fi rostite.

- Ce tot bâigui acolo? întrebă Van Sarawak.

- Greaca antică.

- Așa o fi, se jelui venusianul.

Disperarea părea că i se risipise, iar ochii îi jucau.

Everard se prezentă pe sine și pe tovarășul său. Fata spuse că o chema Deirdre Mac Morn. Numele suna neplăcut de familiar.

- Oh, nu, gemu Van Sarawak. Asta-i prea de tot. Manse, înuață-mă greacă. Repede!

- Taci din gură, făcu Everard. Asta-i treabă seri-

oasă.

- Bine, dar n-aș putea contribui și eu cu ceva?

Everard îl ignoră și o invită pe fată să ia loc. Se așeză lângă ea, pe pat, în vreme ce celălalt se învârttea nefericit în jurul lor. Gărzile își țineau armele pregătite.

- Greaca este în continuare o limbă vie? întrebă Everard.

- Doar în Parthia, dar și acolo este mai degrabă pocită, răspunse Deirdre. Printre altele, eu am avut parte de o educație clasică. Saorann ap Ceorn este unchiul meu, așa că m-a rugat să văd dacă pot vorbi cu voi. Nu mulți din Afallon cunosc limba atică.

- Păi - Everard își înăbuși un rânjel de imbecil - îi sunt foarte recunoscător unchiului tău.

Ochii ei îl fixară cu gravitate.

- De unde sunteți? Și cum se face că vorbești doar greaca, din toate, limbile cunoscute?

- Mai vorbesc și latina.

- Latina?

Se încruntă, meditănd.

- Aha, a fost graiul romanilor, nu? Mă tem că nu veți găsi pe nimeni care să-l vorbească.

- Ne vom descurca în greacă.

- Dar nu mi-ai spus de unde veniți, insistă fata.

Everard ridică din umeri.

- N-am fost tratați prea politicos, insinuă el.

- Îmi pare rău. Părea sinceră. Dar oamenii noștri sunt atât de irascibili. Mai ales acum, în contextul internațional actual. Iar când voi ați apărut din senin...

- Ce urei să spui?

- Sunt sigură că știi la ce mă refer. Huy Braseal și Hinduraj sunt pe picior de război, iar noi toți ne întrebăm ce se va întâmpla... Nu-i ușor să fii o putere mărunță.

- Putere mărunță? Am văzut harta și Afallon mi s-a părut destul de mare.

- Am decăzut în ultimii două sute de ani în urmă, după războiul cu Littorn. Acum, statele confederative nu sunt capabile să se pună de acord cu o strategie unitară. Deirdre îl privi în ochi. Ce-i ignoranța asta a voastră?

Everard înghiți un nod și răspunse:

- Venim din altă lume.

- Poftim?!

- Da. De pe o planetă ("nu, asta înseamnă «rătăcitor»")... o sferă care înconjoară Sirius. Acesta este numele unei stele.

- Dar... cum adică? O lume ce însoțește o stea? Nu-nțeleg.

- Nu știi? O stea este un soare, ca...

Deirdre se trase înapoi și schiță un semn cu degetul.

- Marele Baal să ne aibă-n pază...Ești ori nebun, ori... Stelele sunt montate într-o sferă de cristal.

"Oh, nu!"

- Ce stele rătăcitoare puteți vedea? Întrebă Everard încet. Marte, Venus și...

- Nu cunosc aceste nume. Dacă te referi la Moloch, Ashtoreth și restul, desigur că ele sunt lumi ca a noastră, în jurul unui soare ca al nostru. Într-una sunt spiritele morților, alta e patria vrăjitoarelor, alta...

"Toate astea și mașinile cu aburi pe deasupra."

Everard zâmbi nesigur.

- Dacă nu mă crezi, atunci ce bănuiești că suntem? Deirdre îl privi cu ochi mari.

- Cred că trebuie să fiți vrăjitori.

La așa ceva nu mai exista răspuns. Everard mai puse câteva întrebări, fără ulagă, dar nu află prea multe, în afara faptului că orașul se numea Catuvel-launan și era un centru industrial și comercial. Deirdre estima populația orașului la două milioane, iar pe cea a întregului Afallon la cincizeci de milioane, dar nu era sigură. Aici nu existau recensăminte.

Soarta agenților era la fel de indecisă. Mașina temporală și alte obiecte fuseseră sechestrare de armată, dar nimeni nu îndrăznea să miște ceva de la locul său, iar tratamentul care să fie aplicat posesorilor se discuta cu aprindere. Everard avea impresia că tot guvernul, inclusiv forțele armate, era mai degrabă un sistem neînchegat de conflicte individuale. Însuși Afallon era cea mai laxă dintre confederații, alcătuită din foste națiuni – colonii britice și indieni care adoptaseră cultura europeană – toate geloase pe drepturile lor. Vechiul imperiu maias, distrus într-un război cu Texasul (Tehannach) și anexat, nu-și uitase timpurile sale de glorie și trimisese la Consiliul Sufetilor pe cei mai neostoiți dintre toți delegații.

Maiașii râuneau să încheie o alianță cu Huy Bra-seal, probabil în numele prieteniei dintre indieni. Temându-se de Hinduraj, statele de pe Coasta de Vest se gudurau pe lângă Imperiul Asiei de sud-est. Vestul Mijlociu era (desigur) izolaționist; statele estice optau care-ncotro, dar înclinau să urmeze conducerea lui Brittys.

Când mai înțelese că aici se practica și sclavia, deși nu pe criterii rasiale, Everard se întrebă, îngrozit pentru o clipă, dacă aceia care schimbaseră istoria

nu fuseseră dixerții¹⁶.

Destul! Avea și așa destule la care să se gândească – propria sa viață și a lui Van Sarawak.

– Suntem de pe Sirius, declară el cu demnitate. Concepțiile voastre despre stele sunt greșite. Am venit ca exploratori pașnici, iar dacă suntem molestați, alții din neamul nostru ne vor răzbuna.

Deirdre păru atât de nefericită, încât Everard simți remușcări.

– Au să cruce copiii? imploră ea. Copiii n-au nici o vină.

Everard își putea imagina viziunea din mintea ei, micuții captivi plângând, mânați către piețele de sclavi dintr-o lume a urăjitoarelor.

– Nu vor fi nici un fel de necazuri, dacă suntem eliberați și ni se înapoiază bunurile, zise el.

– Voi vorbi cu unchiul meu, dar chiar dacă l-aș putea influența, el nu-i decât unul din membrii Consiliului. Cândul la ce-ar putea însemna armele voastre, dacă le-am avea, i-a înnebunit pe toți.

Se ridică. Everard îi apucă ambele mâini – erau calde și moi în ale sale – și-i zâmbi șmecherește.

¹⁶ Membri ai Partidului Democrat american, preponderent din statele sudice, care în 1948 părăsiseră partidul, deoarece se opuneau programelor de drepturi civile ale acestuia.

- Curaj, fetiço, îi spuse în engleză.

Tresărind, ea se smulse din strânsoare și făcu din nou semnul de apărare magică.

- Ia zi, întrebă Van Sarawak când rămaseră singuri, ce-ai aflat?

După ce îi povesti, venusianul își mângâie bărbia și murmură:

- O superbă colecție de sinusoide. Pot exista și lumi mai rele decât asta.

- Sau mai bune, zise Everard brutal. N-au bombe atomice, dar pariez că nici penicilină. Nu-i treaba noastră să jucăm rolul lui Dumnezeu.

- Nu, nu, presupun că nu, suspină celălalt.

Petrecură o zi agitată. Se lăsase seara, când lanternele licăriră pe culoar și o santinelă descuie celula. Prizonierii fură conduși în tăcere către ieșirea din spate, unde îi așteptau două automobile; suiră într-unui din ele și mașinile porniră.

Catuvellaunan nu avea iluminat public și noaptea nu exista prea multă circulație. Acest lucru făcea ca orașul să pară cumva ireal în întuneric. Everard fu atent la mecanica automobilului. Propulsie cu aburi, după cum intuise, arzând praf de cărbune; anvelope; caroserie suplă, cu bot ascuțit, prevăzut cu o sculp-

tură înfățișând un cap de șarpe; pe de-a-ntregul ușor de manevrat și rezonabil construit, însă nu prea bine proiectat. Se părea că această lume dezvoltase o inginerie empirică, însă în nici un caz ureo știință sistematică.

Traversară un pod grosolan din fier către Long Island - și în această lume alternativă, tot un cartier rezidențial pentru cei cu dare de mână. În ciuda luminii chioare a lămpilor de gaz pe post de faruri, viteza era mare. În două rânduri fură pe punctul de a se ciocni de alții; nu existau semafoare și, pe cât se părea, toți șoferii disprețuiau condusul preventiv.

Guvernul și circulația... hm! Aducea oarecum cu Franța, trecând cu vederea acele rare interludii în care Franța avusese un Henry de Navarre sau un Charles de Gaulle. Chiar și în secolul XX al lui Everard, Franța era în mare măsură celtică. Americanul nu era adeptul nici uneia dintre teoriile fanteziste despre caracteristicile rasiale înăscute, însă nu ignora tradițiile destul de vechi ca să devină subconștient și cu neputință de dezrădăcinat. Un Occident în care celții deveniseră dominanți, popoarele germanice fiind reduse la câteva avanposturi... Da, se putea gândi chiar la Irlanda din vremea lui, sau la felul în care politicile tribale stricaseră revolta lui Vercinge-

torix... Dar Littorn? Stai un pic! În Evul Mediu al curențului său temporal, Lituania fusese un stat puternic; vreme îndelungată, îi respinsese pe germani, polonezi și ruși, și nu acceptase nici măcar creștinismul până în secolul XV. Fără concurența germană, Lituania s-ar fi putut foarte bine extinde spre est...

În ciuda instabilității politice a cehilor, lumea aceasta era una a statelor mari, existând mai puține națiuni separate decât în lumea lui Everard. Asta sugera o societate mai veche. Dacă propria sa civilizație occidentală începuse să se dezvolte din declinul Imperiului Roman, în 600 e.n., să zicem, celții acestei lumi trebuie să fi început mai devreme.

Everard începu să înțeleagă ce se întâmplase cu Roma, dar, pentru moment, se abținu să tragă concluzii.

Mașinile traseră în fața unei porți ornamentate, aflată într-un zid lung de piatră. Șoferii discutară cu doi paznici înarmați care purtau livreaua unei proprietăți private și colierele de oțel subțire ale sclavilor. Poarta se deschise și mașinile rulară de-a lungul aleii acoperite cu prundiș dintre pomi și peluză. La capătul mai îndepărtat, aproape pe plajă, se afla o casă. Lui Everard și Van Sarawak li se făcu semn să coboare și fură conduși către aceasta.

Casa era construită din lemn și avea o configurație întortocheată. Lămpile cu gaz de pe verandă dezuăluiau că era zugrăvită în dungi țipătoare; stâlpii de susținere și capetele grinzilor fuseseră sculptate sub forma unor capete de dragon. În apropiere se auzea marea, iar luna în primul pătrar oferea destulă lumină pentru a distinge un vas ce se ținea aproape: un cargobot, probabil, cu un coș înalt și cap sculptat la prova.

Ferestrele sclipeau gălbui. Un sclav majordom deschise ușa. Interiorul era lambrizat cu lemn închis la culoare, sculptat de asemenea, iar podelele acoperite cu covorașe groase. La capătul holului exista un salon cu mobilier acoperit de tapiterii, câteva tablouri de un stil rigid, convențional, și un foc voios într-un enorm șemineu de piatră.

Saorann ap Ceorn ședea într-un fotoliu și Deirdre în altul. Fata lăsă deoparte o carte, când ei intrară, și se ridică, zâmbind. Ofițerul pufăi dintr-o țigară și privi încruntat. Auu loc un schimb de cuvinte și gărzile dispărură. Majordomul aduse vin pe o tavă, iar Deirdre îi invită pe agenți să ia loc.

Everard sorbi din pahar – vinul era un Burgundy excelent – și întrebă direct:

– De ce ne aflăm aici?

Deirdre îl orbi cu un zâmbet.

- Nu mă îndoiesc că găsiți acest loc mai plăcut decât închisoarea.

- Desigur. Și mult mai ornamentat, de asemenea. Doresc totuși să știu. Suntem liberi?

- Sunteți... Se strădui să găsească un răspuns diplomatic, dar se părea că era mult prea sinceră. Aici sunteți bine veniți, dar nu puteți părăsi proprietatea. Sperăm că puteți fi convinși să ne ajutați. Veți fi recompensați din plin.

- Să vă ajutăm? Cum?

- Arătându-le meșteșugarilor și druizilor noștri cum să facă mai multe arme și care urăjite, ca ale voastre.

Everard oftă. Nu avea rost să încerce să-i explice. Le lipseau ustensilele cu care să facă uneltele care să obțină ce voiau ei, dar cum să explici asta unor oameni care credeau în urăjitorie?

- Aceasta este casa unchiului tău? Întrebă el.

- Nu, este chiar a mea. Sunt singurul copil al părinților mei, care erau nobili bogați. Au murit anul trecut.

Ap Ceorn bolborosi câteva cuvinte și Deirdre traduse, cu o încruntare îngrijorată.

- De acum, povestea apariției voastre este cunoscută în tot Catauvellanuan... asta-i include și pe spi-

onii străini. Sperăm să vă puteți ascunde de ei aici.

Everard se cutremură, amintindu-și fetele pe care și le jucaseră Axa și Aliații în state mici și neutre, ca Portugalia, de exemplu. Cei pe care războiul iminent îi adusese în pragul disperării că nu vor fi probabil la fel de curtenitori ca afallonienii.

- Care-i miza conflictului? se interesă el.

- Controlul oceanului Icenian, desigur. În special al unor mici insule pe care noi le numim Ynys yr Lyon-nach. Deirdre se ridică, dintr-o singură mișcare curgătoare, și indică Hawaii pe un glob. După cum am spus, Littorn și alianța occidentală - inclusiv noi - ne-am epuizat reciproc resursele în războiul pe care l-am purtat demult. Astăzi, marile puteri care se extind și se războiesc sunt Huy Braseal și Hinduraj. Iar conflictul lor implică și națiunile mai mici, pentru că nu-i doar o luptă a ambițiilor, ci și una a sistemelor: monarhia din Hinduraj împotriva teocrației adoratoare a Soarelui din Huy Braseal.

- Care-i religia voastră, dacă pot să-ntreb?

Deirdre clipi. Întrebarea îi păruse aproape lipsită de sens.

- Oamenii mai cultivați consideră că există un Mare Baal care i-a creat pe toți zeii minori, răspunse ea într-un târziu, încet. Firește, menținem cultele an-

tice și respectăm și zeii mai puternici, de pildă Per-kunas al celor din Littorn, Czernebog și Wotan Ammon din Cimperland, Brahma, Soarele... E mai bine să nu te joci cu mânia lor.

- Înțeleg.

Ap Ceorn le oferi țigări și chibrituri. Van Sarawak trase adânc fum în piept și rosti pe un ton plângăreț:

- La dracu', în acest timp nu se vorbește nici o limbă pe care s-o cunosc. Brusc, se luminează la față. Dar sunt foarte dornic să înuăț, chiar și fără hipno. Am să-i spun lui Deirdre să mă înuețe.

- Să ne înuețe pe amândoi, completă Everard grăbit. Mai întâi ascultă, Van.

Îi relatează ce aflate.

- Hm-m. Tânărul își frecă bărbia. Nu-i chiar roz, așa-i? Desigur, dacă ne-ar lăsa doar să urcăm pe mașină, am putea s-o întindem imediat. De ce să nu le ținem isonul?

- Nu sunt așa proști, răspunse Everard. Or fi crezând în magie, dar nu și în altruism neprihănit.

- Interesant că pot fi atât de înapoiți intelectual și totuși să aibă motoare cu combustie.

- Nu. E destul de simplu de înțeles. De aceea am întrebat care le este religia. Dintotdeauna a fost pur păgână. Chiar și iudaismul pare să fi dispărut, iar bu-

dismul n-a avut mare înrâurire. După cum arăta Whi-tehead, ideea medievală a unui singur Dumnezeu atotputernic a fost importantă pentru dezvoltarea științei, prin inculcarea concepției ordinii din natură. Iar Lewis Mumford a adăugat că mănăstirile din vechime sunt probabil responsabile pentru ceasornicul mecanic - o invenție fundamentală - datorită orelor fixe de rugăciune. Ceasurile par să fi apărut mai târziu în această lume. Everard zâmbi ironic, un scut împotriva tristeții dinlăuntru. Ciudat să vorbesc așa... Whi-tehead și Mumford n-au existat niciodată.

- Cu toate astea...

- Doar o clipă.

Everard se întoarse către Deirdre.

- Când a fost descoperit Afallonul?

- De către oamenii albi? În anul 4827.

- Și... de când pornește calendarul vostru?

Deirdre părea că nu se mai miră de nimic.

- De la facerea lumii. Sau, cel puțin, data pe care au zis-o unii filozofi. Adică acum 5964 de ani.

Ceea ce concorda cu acel celebru 4004 înainte de Cristos al episcopului Ussher, poate prin simplă coincidență; totuși, în această cultură exista în mod clar un element semitic. Facerea din Geneză avea de asemenea origine babiloniană.

- Și când s-a folosit prima dată aburul ("pneuma") pentru propulsia motoarelor? Întrebă americanul.

- Cam cu 1000 de ani în urmă. Marele Druid Bo-roihme O'Fiona...

- Nu contează.

Everard își fumă țigara și se chinui să-și pună gândurile cap la cap o vreme, după care privi către Van Sarawak și rosti:

- Încep să mă lămuresc. Galii nu erau în nici un caz barbari, așa cum îi socotesc majoritatea popoarelor. Au învâțat multe de la negustorii fenicieni și de la coloniștii greci, precum și de la etruscii din Galia cisalpină. O rasă foarte energică și întreprinzătoare. Pe de altă parte, romanii erau o adunătură de căpoși, cu prea puține preocupări intelectuale. În lumea noastră, progresul tehnologic a fost foarte slab, până când Imperiul a fost distrămat. În istoria aceasta în care ne aflăm acum, romanii au dispărut mai de vreme. Sunt sigur că la fel s-a întâmplat și cu eureii. Părerea mea este că, în lipsa balanței de putere a Romei, sirienii i-au înfrânt pe macabei - fusese cât pe ce și în istoria noastră. Iudaismul a dispărut și, prin urmare, n-a mai apărut creștinismul. Oricum însă, fără romani, galii au preluat supremația. Au început explorările, au construit nave mai bune și au descoperit

America în secolul XIX. Însă nu erau atât de avansați față de indieni ca aceștia să nu poată recupera... ba chiar au fost stimulați să-și clădească propriile lor imperii, ca Huy Braseal de astăzi. În secolul XI, celții au început să se ocupe de motoarele cu abur. Se pare că ar fi obținut și praful de pușcă, poate din China, și că ar fi făcut și alte invenții. Totul însă prin încercare și eroare, fără ureo bază științifică reală.

Van Sarawak încuviință din cap.

- Să zicem că ai dreptate. Dar ce s-a întâmplat cu Roma?

- Nu știu încă. Dar punctul critic este pe undeva pe acolo. Everard își îndreptă din nou atenția spre Deirdre.

- S-ar putea să te surprindă, zise el calm, dar poporul nostru a vizitat această lume acum 2500 de ani. De aceea vorbesc greaca, însă nu știu ce s-a mai întâmplat după aceea. Aș dori să aflu de la tine - văd că ești o adevărată savantă.

Fata se învâpăie și-și plecă genele lungi și întunecate cum puținor roșcate le este dat să aibă.

- Sunt fericită să vă ajut cât îmi stă-n putere, dar ne ajutați și voi, la rândul vostru?

- Nu știu, răspunse Everard abătut. Aș urea, dar nu știu dacă putem.

"Pentru că, la urma urmelor, datoria mea este să te condamn pe tine și toată lumea ta la moarte."

Când fu dus la camera sa, Everard descoperi că ospitalitatea locală era mai mult decât generoasă. Se simți însă prea istovit și deprimat ca să profite de ea... dar, cel puțin, cugetă el pe punctul de a adormi, sclava lui Van nu avea să fie dezamăgită.

Lumea se trezea deureme aici. De la fereastra sa de la etaj, americanul văzu gărzile patrulând pe plajă, dar asta nu micșora cu nimic senzația de prospețime a dimineții. Împreună cu Van Sarawak, coborî la micul dejun, unde ouăle cu șuncă, sandvișurile și cafeaua dădeau o ultimă notă de excelență uisului. Deirdre îi informă că ap Ceorn plecase în oraș la consfătuire; ea însăși lăsase înțelepciunea deoparte și sporovăia voioasă despre banalități. Everard află că fata făcea parte dintr-un grup de actori amatori și, câteodată, jucau piese clasice grecești, în original: de aici fluentă ei în greacă. Îi plăceau călăria, vânătoarea, navigația și înotul...

- Mergem? îl întreabă ea.

- Poftim?

- Să înotăm, firește.

Deirdre sări din șezlongul de pe gazon, unde șezu-

seră sub frunzele de culoarea văpăii, și se dezbracă, inocentă. Lui Everard i se păru că aude clămpănitul surd al fălcii lui Van Sarawak.

- Haideți, râse ea. Ultimul este un sassenach!

Când Everard și Van Sarawak se apropiară înfiorați de apă, ea se arunca deja în brizantii suri. Venusianul gemu.

- Eu uin de pe o planetă caldă. Strămoșii mei au fost indonezieni. Păsări tropicale.

- Dar erau și niște olandezi printre ei, nu? rânji Everard.

- Au avut atâta minte să se mute în Indonezia.

- Bine, rămâi la mal.

- La dracu'! Dacă ea poate, pot și eu!

Van Sarawak vârî un deget în apă și gemu din nou.

Everard își adună toată stăpânirea de sine dobândită și alergă în apă. Deirdre îl stropi. Bărbatul plonjă, prinse un picior zvelt și o trase sub unde. Se mai zbenquiră câteva minute înainte de a fugi înapoi, în casă, să facă un duș fierbinte. Van Sarawak îi urmă, necăjit.

- Mai zici de Tantal, mormăi el. Cea mai frumoasă fată din tot continuumul, iar eu nu pot vorbi cu ea și mai este și pe jumătate urs polar.

Șters cu prosoape și înueșmântat de către sclavi în ueșmântul local, Everard reveni lângă focul din

salon.

- Ce model este acesta? întrebă el, arătând țesătura ecosez din care era confecționată fustanela sa.

Deirdre își înalță capul roșcat.

- Al clanului meu, îi răspunse. Un oaspete de onoare este întotdeauna tratat ca un membru al clanului pe timpul șederii sale, chiar dacă există dușmănie de moarte între ei. Zâmbi cu sfială. Iar între noi nu există așa ceva, Manslach.

Remarca îl posomori pe Everard. Își aminti care era scopul său.

- Mi-ar plăcea să te mai întreb despre istorie, zise el. Este un domeniu care mă fascinează.

Ea încuviință din cap, își potrivea cordeluța de aur din păr și luă o carte de pe un raft ticsit.

- Cred că ăsta-i cel mai bun tratat de istorie universală. Pot găsi orice detalii ai dori să știi.

"Și să-mi spui ce trebuie să fac ca să vă distrug."

Everard se așeză pe canapea, alături de fată. Majordomul aduse prânzul. Mâncă în silă, fără a simți gustul.

Urmându-și presentimentul, întrebă:

- A existat ureodată un război între Roma și Cartagina?

- Da. Chiar două. Inițial cele două state fuseseră

aliante împotriva Epirului, dar alianța s-a destrămat. Roma a învins în primul război și a încercat să limiteze interesele cartagineze. Fața ei se aplecă peste pagini, ca al unui copil silitor. Al doilea război a izbucnit douăzeci și trei de ani mai târziu și a durat... hm... toți spun că unsprezece ani, deși ultimii trei au fost doar un măcel, după ce Hannibal a cucerit Roma și a ars-o.

"Ah-ha!" Cumva, Everard nu se simțea prea bucurous de propriul său succes.

Punctul de turnură fusese al doilea război punic (aici îl numeau războiul roman) - sau, mai degrabă, un incident crucial ulterior. Dar, în parte din curiozitate, în parte de teamă să nu-și dezvăluie gândurile, Everard nu încercă să identifice imediat deviația. În orice caz, mai întâi trebuia să-și clarifice ce se întâmplase de fapt. (Mai exact ce *nu* se întâmplase. Realitatea stătea lângă el, caldă și respirând; el era stafia.)

- Și ce a urmat? întrebă cu voce voalată.

- Imperiul cartaginez a ajuns să includă Hispania, sudul Galiei și vârful cizmei italiene, răspunse Deirdre. După destrămarea confederației romane, restul Italiei era neputincioasă și haotică. Însă imperiul cartaginez era prea corupt pentru a rămâne pu-

ternic. Însuși Hannibal a fost asasinat de cei cărora li se părea că onestitatea lui constituia o piedică. În același timp, Siria și Parția se luptau pentru estul zonei mediteraneene. Parția a ieșit învingătoare și astfel a adus influență elenică mai puternică decât înainte. La o sută de ani după războaiele romane, niște triburi germanice au copleșit Italia. (Fuseseră probabil cimbrii, cu aliații lor, teutonii și ambronii, care, în istoria lui Everard, fuseseră opriți de Marius.) Trecerea lor nimicitoare prin Gajia i-a pus și pe celți în mișcare, ajungând în final în Hispania și Africa de Nord, Cartagina fiind în declin. Iar galii au învins multe de la cartaginezi. A urmat o lungă perioadă de războaie, în cursul căreia Parția a slăbit și statele celtice s-au dezvoltat. Hunii i-au învins pe germani în centrul Europei și au fost la rândul lor înfrânți de Parția. În felul acesta au pătruns galii, iar singurii germani care au mai rămas se aflau în Italia și Hiperborea.

Era vorba probabil despre peninsula scandinavă.

- Odată cu modernizarea corăbiilor, s-a dezvoltat comerțul cu Orientul îndepărtat, atât dinspre Arabia, cât și direct în jurul Africii. (În istoria lui Everard, Iuliu Cezar fusese uimit să descopere că venețienii construiau cele mai bune corăbii din regiunea Mediteranei.)

Celții au descoperit Afallonul de Sud, despre care au crezut că este o insulă - de aici "Ynys" - dar au fost alungați de maiiași. Coloniile britice mai din nord au supraviețuit și, în final, și-au dobândit independența. În același timp, Littorn se dezvoltă rapid. Pentru o vreme, a înghițit cea mai mare parte a Europei. Doar extremitatea occidentală a continentului și-a redobândit libertatea, ca parte a tratatului de pace ce a urmat războiului de o sută de ani despre care ți-am povestit. Statele asiatice și-au scuturat slăbiții stăpâni europeni și s-au modernizat singure, în vreme ce națiunile occidentale decădeau, la rândul lor.

Deirdre își ridică privirea din cartea pe care o răsfoise în vreme ce vorbea.

- Dar astea sunt doar niște linii generale, Manslach. Să continui?

Everard clătină din cap.

- Nu, mulțumesc, zise el, apoi adăugă: Ești foarte cinstită în ce privește situația țării tale.

- Cei mai mulți din noi n-ar recunoaște, pufni fata, dar cred că-i mai bine să privești adevărul în ochi. Aș urea acum să-mi povestești despre lumea ta. Este o minune de necrezut.

Everard oftă, își decuplează conștiința și porni să

mintă.

Raidul avu loc după-amiază.

Van Sarawak își recăpătase siguranța și era ocupat să învețe afalloniana de la Deirdre. Se plimbau prin grădină, ținându-se de mână și oprindu-se pentru a denumi obiecte și a mima verbe. Everard îi urma, întrebându-se uag dacă nu cumva era a cincea roată la căruță, fiind în cea mai mare parte preocupat de găsirea unei modalități de a ajunge la mașina temporală.

Lumina strălucitoare a soarelui se revărsa din cerul palid și ligsit de nori. Un arțar era un foșnet stacojiu, un val de frunze galbene mânat de vânt prin iarbă. Un sclav în vârstă grebla curtea, fără grabă, un paznic indian tânăr stătea rezemat, cu pușca în bandulieră, și doi câini-lupi picoteau sub un gard viu. Era o atmosferă pașnică; greu de crezut că, dincolo de ziduri, oamenii pregăteau o crimă.

În orice istorie, omul rămâne tot om. Poate că societatea aceea nu deținea voința neîndurătoare și cruzimea rafinată a civilizației occidentale; de fapt, în unele privințe, părea ciudat de inocentă. Asta nu se datora însă lipsei de exercițiu. În această lume era posibil să nu apară niciodată știința veritabilă; omul

putea repeta la nesfârșit ciclul război-imperiu-colaps, și din nou război. În viitorul lui Everard, cercul fusese întrerupt în cele din urmă.

Pentru ce? Americanul n-ar fi putut spune cu mâna pe inimă că acest continuum era mai rău sau mai bun decât al său. Doar altfel, atâta tot. Și oare acești oameni nu aveau tot același drept la existență ca și... ca și compatrioții lui, care erau condamnați la anulare, dacă el eșua?

Își încleștă pumnii. Problema era prea dificilă. Nici un om n-ar trebui să fie în situația de a decide așa ceva.

În clipa adevărului, știa că nu va fi constrâns de sentimentul datoriei, ci de lucrurile mărunte și de puținii oameni pe care și-i amintea.

Dădură ocol casei și Deirdre arătă către mare.

– *Awarlann*, zise ea.

Părul ei despletit ardea în vânt.

– Asta urea să însemne "ocean", sau "Atlantic", sau "apă"? râse Van Sarawak. Hai să vedem.

O conduse către plajă.

Everard îi urmă. Un soi de șalupă cu aburi, lungă și rapidă, sălta pe valuri la doi-trei kilometri de țărm. Pescărușii o urmau, într-un iureș de aripi de culoarea zăpezii. Everard se gândi că dacă ar fi fost el la co-

mandă, ar fi postat o navă militară de pază în locul acela

Dar trebuia el să decidă ceva? În trecutul pre-roman existau și alți agenți. Se vor întoarce în epocile lor și...

Everard se crispă. Un fior rece îi lunecă pe spate și poposi în stomac.

Vor reveni, vor vedea ce se întâmplase și vor încerca să facă rectificările necesare. Dacă oricare dintre ei ar reuși, această lume ar dispărea din spațiu-timp, o dată cu el.

Deirdre se opri. Asudat, Everard de abia observă la ce se uita fata, până ce ea nu strigă și arată cu degetul. Atunci i se alătură și privi în larg.

Șalupa se apropia; coșul înalt scotea fum și scânteii, iar capul de șarpe aurit de la prova strălucea. Se puteau distinge formele oamenilor de la bord, dar și ceva alb, cu aripi... Obiectul se ridică de pe puntea pupa și fu tras cu o funie, înălțându-se. Un planor! Cel puțin cunoștințele de aeronautică ale ceilor ajunseseră până acolo.

- Drăguț, făcu Van Sarawak. Presupun că au și baloane.

Planorul se eliberă din cablul de remorcare și viră către țărm. Unul din paznicii de pe plajă strigă ceva.

Ceilalți deschiseră focul, din spatele casei. Soarele sclipea de pe armele lor. Șalupa se îndreptă direct spre țărm. Planorul ateriză, brăzdând nisipul plajei.

Un ofițer răcni și le făcu agenților semn să se întoarcă în casă. Everard zări fața fetei, albă și nedumerită. Apoi, o turelă de pe planor pivotă - o parte separată a minții sale îi spuse că era manevrată manual - și se auzi bubuitul unui tun ușor.

Americanul se trânti în nisip. Van Sarawak îl urmă, trăgând și fata după el. Schizele deschiseră brazde adânci prin soldații afallonieni.

Urmară după aceea pocnete dușmănoase de arme. Din planor săriră bărbați cu chipuri întunecate, purtând turbane și saronguri. "Hinduraj!" gândi Everard. Aceștia începură un schimb de focuri cu gărzile supraviețuitoare, care se grupaseră în jurul căpitanului lor.

Ofițerul răcni și-și conduse oamenii la asalt. Everard ridică privirea din nisip și-l văzu năpustindu-se asupra echipajului planorului. Van Sarawak sări în picioare. Everard se rostogoli, îl prinse de gleznă și-l trase la pământ înainte de a se putea alătura luptei.

- Lasă-mă să mă duc!

Venusianul se zuârcolea, plângând. Morții și răniții rămași în urma salvei de tun alcătuiau un coșmar

roșu. Vuietul luptei părea că umple văzduhul.

- Nu, prostule! Pe noi ne uor, iar irlandezul ăla a făcut cel mai prost lucru pe care l-ar fi...

O nouă explozie atrase atenția lui Everard. Șalupa, cu pescaj mic și propulsată de elice, ajunsese în apele puțin adânci și revărsa alt desant. Afallonienii își dădură prea târziu seama că-și terminaseră muniția și acum erau atacați din spate.

- Veniți! Everard îi trase în picioare pe Van Sarawak și pe fată. Trebuie să ieșim de aici, s-ajungem la vecini...

Un detașament debarcat din șalupă îi zări și schimbă direcția. Când ajunse pe peluză, Everard mai mult simți, decât auzi, plesnetul surd al unui glonț care lovi pământul. Sclavii din casă țipau isteric. Cei doi câini-lupi atacară invadatorii și fură împușcați.

Ghemuiți și avansând în zigzag; să sară zidul și să iasă la drum - asta era calea! Everard ar fi putut reuși, dar Deirdre se împiedică și căzu. Van Sarawak se opri, s-o protejeze. Everard se opri și el, apoi fu prea târziu. Erau înconjurați.

Șeful indivizilor oacheși răsti ceva către fată. Aceasta se ridică în capul oaselor, aruncându-i un răspuns sfidător. El râse scurt și arătă cu degetul spre șalupă.

- Ce uor? întrebă Everard în greacă.

- Pe voi. Îl privi, îngrozită. Pe voi doi...

Ofițerul vorbi din nou.

- Și pe mine ca să traduc... Nu!

Se răsuci în mâinile ce-i cuprinseseră brațele, se eliberă parțial și-și înfipse unghiile într-o față. Pumnul lui Everard parcurse un arc scurt, stâlcind un nas. Era prea frumos ca să dureze. O pușcă mânuită ca o bătă îi izbi capul și mai avu doar conștiința tulbure a faptului că era târât de mâini și de picioare către șalupă.

Echipa lăsă planorul în urmă, împinse șalupa la apă adâncă și mări turația. Îi părăsise pe toți soldații afallonieni uciși sau răniți, luându-și însă oamenii căzuți.

Everard ședea pe o bancă, pe puntea care se le-găna, și privea cu ochi ce i se limpezeau încetișor spre linia țărmului care se micșora tot mai mult. Deirdre plângea pe umărul lui Van Sarawak și vensianul se străduia s-o consoleze. Vântul rece și șuierător le arunca în față stropi de spumă.

Când doi albi ieșiră din cabina căpitanului, mintea lui Everard se puse brusc în mișcare. Nici vorbă de asiatici. Europeni! Acum, privind mai atent, observă

că și ceilalți membri ai echipajului aveau trăsături caucaziene. Tenurile brune fuseseră rezultatul ungerii cu vaselină.

Se ridică și-și examinează noii stăpâni. Unul dintre ei era un bărbat corpulent, de înălțime mijlocie, purtând un bluzon de mătase roșie, pantaloni largi și un soi de căciulă de astrahan; era proaspăt ras și-și purta părul de culoare închisă strâns într-o coadă. Celălalt era mai tânăr, un uriaș blond și lăptos, într-o tunică pe care erau cusute cheutori de aramă, pantaloni bufanți cu ghetre și o cască pur ornamentală, cu coame. Ambii purtau revolvare la centură și erau tratați cu respect de către marinari.

– Ce naiba?

Everard privi din nou în jur. Deja nu se mai zărea uscatul și era evident că se îndreptau spre nord. Cărena navei trepida sub turația motorului și perdele de stropi se înălțau când prova lovea un val.

Bărbatul mai în vârstă vorbi primul, în afalloniană. Everard ridică din umeri. După aceea încercă și bărbosul, întâi într-un dialect complet necunoscut, după care întrebă:

– *Taelan thu Cimbric?*

Everard, care cunoștea mai multe limbi germanice, făcu o încercare, în vreme ce Van Sarawak își

ciulea urechile sale de olandez. Deirdre se trăsesse înapoi, cu ochii holbați, prea înspăimântată ca să mai miște.

– *Ja, zise Everard, ein wenig.* Bărbosul păru deconcertat, așa că adăugă: *A little*¹⁷.

– *Ah, aen litt. Țode!* Bărbatul cel solid își frecă mâinile. *Ik hait Boierik Wulfilasson ok main gefreond heer erran Boleslav Arkonsky.*

Nu era o limbă de care Everard să mai fi auzit vreodată – nici măcar cimbrica originală nu putea fi, după toate secolele ce trecuseră – , dar agentul o putea înțelege destul de bine. Necazul era cu vorbitul; nu putea anticipa cum evoluase.

– Ce dracu' faceți, totuși? Sunt de pe Sirius – cea mai aspră planetă din toate. Dați-ne drumul sau vă vom face să plătiți!

Boierik Wulfilasson păru îndurerat și sugeră ca discuția să continue înăuntru, cu tânăra doamnă pe post de interpret. Îi conduse pe puntea superioară, care includea un salon mic, însă confortabil mobilat. Ușa rămase deschisă, cu un paznic înarmat privind înăuntru și mai mulți soldați în stare de alertă. Boleslav Arkonsky îi spuse lui Deirdre ceva în afalloniană. Fata încuviință din cap și el îi oferă un pahar cu

¹⁷ Puțin (în lb. engl.).

uin. Băutura păruse s-o mai destindă, totuși vocea îi era slabă când i se adresă lui Everard:

– Am fost capturați, Manslach. Spionii lor au aflat unde vă țineam. Un alt grup trebuie să vă fure mașina. Ei știu unde se află.

– Mi-am închipuit, replică Everard. Dar, pentru numele lui Baal, cine sunt ei?

Boierik izbucni în râs la auzul întrebării și-și prezentă pe larg propria istețime. Ideea era să-i facă pe suffeții Afallonului să creadă că Hinduraj era responsabilă. De fapt, alianța secretă între Littorn și Cumberland clădise un serviciu de spionaj foarte eficient. Acum se îndreptau către reședința de vară a ambasadei Littornului, din Ynys Llangollen (Nantucket), unde cei doi vrăjitori aveau să fie convinși să-și explice farmecele și să pregătească o surpriză pentru marile puteri.

– Și dacă nu facem asta?

Deirdre traduse răspunsul lui Arkonsky cuvânt cu cuvânt

– Voi regreta consecințele. Suntem oameni civilizați, iar cooperarea benevolă va fi răsplătită cu aur și onoruri. Dacă însă nu cooperați, vă vom forța s-o faceți. Este în joc existența țărilor noastre.

Everard îi privi mai atent. Boierik părea stingherit și

trist, bucuria plină de fală i se evaporase. Boleslav Arkonsky bătea darabana pe tăblia mesei, cu buzele strânse, însă cu o anumită rugămintă în ochi. "Nu ne siliți să facem asta. Trebuie să trăim cu noi înșine."

Probabil că erau soți și tați, se bucurau și ei de o halbă de bere și un joc de zaruri, poate că Boierik creștea cai în Italia, iar Arkonski era crai pe țărmurile Balticii. Dar astea nu aveau să îmbunătățească situația captivilor lor, când atotputernica Națiune pornea lupta cu propriul neam.

Everard admiră în gând iscusința operațiunii, după care începu să se întrebe ce se putea face. Șalupa era rapidă însă, din câte își amintea, aveau nevoie de ureo douăzeci și patru de ore ca să ajungă la Nantucket. Atât mai avea la dispoziție.

– Suntem istoviți, vorbi el în engleză. Nu ne putem odihni puțin?

– *Ja, deedly, făcu Boierik cu o grație stângace. Ok wir skallen gode gefreonds bin, ni?*

Asfințitul mocnea în uest. Deirdre și Van Sarawak stăteau sprijiniți de balustradă, privind peste întinderea cenușie a apelor. Trei membri ai echipajului, care-și îndepărtaseră machiajul și costumația, stăteau cu armele îndreptate spre pupa, un bărbat ținea direcția, după busolă, iar Boierik și Everard se

plimbau pe dună. Toți purtau haine groase, împotriva vântului.

Everard reușise unele progrese în cimbrică; încă i se împleticea limba, dar se putea face înțeles. Îl lăsa totuși pe Boierik să susțină majoritatea conversației.

- Deci, sunteți din stele? Eu nu înțeleg asemenea lucruri. Sunt un om simplu. De-ar fi după mine, mi-aș administra moșia din Toscana în liniște și aș lăsa lumea s-o ia razna cât pofteste. Dar noi, cei din Popor, avem obligațiile noastre.

Se părea că teutonii îi înlocuiseră cu totul pe latini în Italia, așa cum făcuseră englezii cu britanii, în lumea lui Everard.

- Îmi dau seama ce simți, încuviință agentul. Ciudat că atât de mulți trebuie să lupte, când atât de puțini o doresc.

- Oh, dar este necesar. (Fusesse ca un vaiet.) Carthagalann ne-a furat Egiptul, proprietatea noastră de drept.

- *Italia irredenta*, murmură Everard.

- Poftim?!

- Nu contează. Deci voi, cimbricii, sunteți aliați cu Littorn și sperați să puneți mâna pe Europa și Africa, în vreme ce marile puteri se luptă în Orient.

- Nici vorbă! sări Boierik indignat. Ne afirmăm pre-

tențiile teritoriale de drept, istorice. Regele însuși a spus...

Everard își intră în rol.

- Mi se pare că ne tratați cam aspru pe noi, urăjitorii, remarcă el. Feriți-vă să nu ne mâniem cu ade-vărat pe voi.

- Suntem cu toții protejați de blesteme.

- Păi...

- Aș urea să ne ajutați de bunăvoie. Voi fi fericit să-ți demonstrez justetea cauzei noastre, dacă ai câteva ore libere.

Everard clătină din cap și se apropie de Deirdre. Chipul fetei era neclar în întunericul tot mai dens, însă în vocea ei distinse o furie disperată:

- Sper că i-ai zis ce să facă cu planurile lui.

- Nu, rosti apăsător Everard. Îi vom ajuta.

Fata rămase ca trăsniță.

- Ce tot spui, Manse? întrebă Van Sarawak.

Everard îi povestește.

- Nu! exclamă venusianul.

- Ba da.

- Pentru numele lui Dumnezeu, nu! Am să...

Everard îl apucă de braț și spuse cu răceală:

- Taci! Știi ce fac. Nu ne putem da de partea ni-mănuși în această lume, suntem împotriva tuturor și ar

fi bine să-ți dai seama de asta. Singurul lucru pe care-l putem face este să jucăm pe mâna lor o vreme. Și nu-i spune asta lui Deirdre.

Van Sarawak își înclină capul și rămase o vreme meditănd.

- Prea bine, zise el cu indiferență.

Stațiunea littorniană era situată pe țărmul sudic al insulei Nantucket, lângă satul de pescari, dar despărțită de acesta printr-un zid. Ambasada ridicase construcția în stil național: case prelungi de lemn, cu acoperișurile arcuite ca spinarea de pisică, o clădire centrală și anexele dispuse pe perimetrul unei curți pavate cu lespezi. După somnul de noapte, Everard tocmai își terminase, cu noduri, micul dejun, văzând ochii fetei care stătea pe punte, când traseră la chei. O altă șalupă mare se afla deja acolo, iar pontonul mișuna de bărbați cu înfățișare aspră. Agitația lui Arkonski izbucni când vorbi în afalloniană:

- Văd c-a fost adus și motorul magic. Putem trece direct la lucru.

Când Boierik traduse, Everard își simți inima zucă-nind.

Oaspeții, cum insista să-i numească cimbrianul, fură conduși într-o încăpere mare, unde Arkonski în-

genunche înaintea unui idol cu patru chipuri, acel Suantevit pe care danezii îl făcuseră lemne de foc în altă istorie. Un foc ardea în șemineu, pentru a alunga răcoarea toamnei, iar în lungul pereților fuseseră postate santinele. Everard avea ochi doar pentru mașina temporală, care sclipea în cadrul ușii.

- Aud că s-au luptat din greu la Catuvellaunan pentru acest obiect, remarcă Boierik. Mulți au fost uciși, dar grupul nostru a reușit să fugă fără a fi urmărit. Atinse ghidonul, cu gingășie. Și această cutie poate cu adevărat să apară din senin, oriunde dorește călărețul?

- Da, încuviință Evelfard.

Deirdre îi aruncă o privire disprețuitoare pe care arareori o mai întâlnise. Se depărtă de el și de Van Sarawak.

Arkonsky i se adresă; dorea să le traducă ceva agenților. Fata scuipă la picioarele sale. Boierik oftă și vorbi către Everard:

- Dorim să ne faci o probă a mașinii. Noi doi vom face un tur cu ea. Te avertizez, îți voi ține revolverul în spate. Îmi vei spune din timp tot ce urei să faci și, dacă dai vreun semn de nesupunere, te împușc. Prietenii tăi vor rămâne aici ca ostatici și vor fi de asemenea împușcați la prima suspiciune. Sunt însă sigur,

că vom rămâne buni prieteni.

Everard dădu din cap afirmativ. Încordarea pulsa în el; își simțea palmele reci și umede.

- Mai întâi trebuie să rostesc un descântec, anunță el.

Ochii îi priviră rapid în jur. Dintr-o privire, memoră coordonatele spațiale afișate pe contoarele de poziție și coordonatele temporale indicate de ceasul de bord. Altă privire îl fixă pe Van Sarawak, așezat pe bancă, sub pistolul lui Arkonsky și flintele santinelor. Deirdre ședea încremenită, cât mai departe de el. Everard estimează atent poziția băncii relativ la a mașinii, înălță brațele și cântă în Temporală:

- Van, am să încerc să te scot de aici. Rămâi exact unde te afli acum, repet, exact. Te voi culege din zbor. Dacă totul merge bine, asta se va întâmpla cam la un minut după ce dispar cu amicul nostru lăptos.

Venusianul ședea cu chip impasibil, însă broboane de sudoare începură să-i acopere fruntea.

- Foarte bine, vorbi Everard în cimbrica lui stâlcită. Încalecă pe locul din spate, Boierik, și vom pune acest cal magic în mișcare.

Blondul aprobă din cap și se supuse. Când Everard se așeză pe locul din față, simți țeava unui pistol apăsându-i spinarea de către o mână tremurătoare.

- Spune-i lui Arkonski că ne vom întoarce peste jumătate de oră, îl instrui el.

Unitățile temporale erau aproximativ aceleași ca în lumea sa, provenind tot de la babilonieni. După aceea, americanul spuse:

- Primul lucru pe care-l vom face este să apărem în mijlocul văzduhului, deasupra oceanului, și să plutim.

- B-b-bine, încuviință Boierik, fără să pară prea convins.

Everard ajustă comenzile spațiale cinci kilometri la est și trei sute de metri înălțime și cuplă comanda centrală.

Stăteau ca urăjitoarele călare pe mătură, privind în jos la imensitatea cenușiu-verzuie și la ceața îndepărtată care era pământul. Vântul puternic se izbea de ei și Everard strângea tare cu genunchii. Auzi exclamațiile lui Boierik și zâmbi în silă.

- Ei bine, îl întrebă, cum îți place?

- Păi... e minunat. Pe măsură ce se obișnuia cu ideea, cimbricul se entuziasma. Baloanele sunt nimica toată pe lângă asta. Cu asemenea mașini putem pluti deasupra orașelor dușmane și să le potopim cu o ploaie de foc.

Întrucâtva, aceste vorbe îl făcură pe Everard să se

simtă mai bine gândindu-se la ce urma.

- Acum vom înainta, anunță el. Boierik chiui, încântat. După care vom face un salt instantaneu în patria ta.

Selectă comanda de manevră. Mașina făcu un luping și intră în picaj, cu o accelerație de 3 g.

Deși știa ce avea să urmeze, agentul abia de se putu ține în șa. Niciodată n-avea să afle ce anume îl zărlise pe Boierik, virajul brusc sau picajul. Au doar imaginea de o clipă a bărbatului care se prăvălea prin țăriile bătute de vânturi, către ocean, dorindu-și să nu-l fi văzut.

Pluti apoi o vreme deasupra valurilor. Prima lui reacție fu un fior. Dacă Boierik ar fi avut timp să tragă? A doua reacție fu un sentiment apăsător de vinovăție. Se descotorosi de amândouă și se concentrează asupra problemei salvării lui Van Sarawak.

Fixă vernierele de spațiu la treizeci de centimetri distanță de banca prizonierului și unitatea temporală la un minut după ce dispăruse. Ținu mâna dreaptă pe comenzi - trebuia să acționeze rapid - lăsându-și stânga liberă.

"Tineți-vă pălăriile, oameni buni. Pornim din nou."

Mașina se materializă brusc, chiar în fața lui Van Sarawak. Everard apucă tunică venusianului și-l

trase spre el, înăuntrul câmpului spațio-temporal, în aceeași clipă în care mâna lui dreaptă dădu înapoi contorul temporal și cuplă comanda centrală.

Un glonț ricoșă pe metal. Pentru o clipă, Everard au imaginea lui Arkonsky, trăgând. Apoi totul dispăru și se aflau pe o colină înverzită ce cobora către plajă. Săriseră în trecut cu două mii de ani.

Se prăbuși peste ghidon, tremurând.

Un țipăt îl readuse la realitate. Se întoarse să-l privească pe Van Sarawak, care zăcea pe pământ. Brațul continua să-i fie strâns în jurul taliei lui Deirdre.

Vântul adia ușor, valurile se rostogoleau pe un țărm lat și alb, norii pluteau sus, în văzduh.

- Nu te-aș putea învinuăți, Van. Everard se plimba prin fața mașinii, privind în pământ. Dar asta complică lucrurile.

- Ce-ar fi trebuit să fac? întrebă celălalt cu arțag. S-o las acolo, s-o ucidă ticăloșii ăia... sau să dispară o dată cu întregul ei univers?

- Amintește-ți, suntem condiționați. Fără autorizație, nu putem spune nimănui adevărul, chiar de-am urea. Iar eu unul nu ureau.

Everard privi spre fată. Stătea în picioare, gâfâind,

însă cu o înțelegere luminoasă în ochi. Vântul îi înfoia părul și rochia lungă, subțire. Scutură din cap, ca pentru a alunga un coșmar, alergă și le prinse mâinile.

- Iartă-mă, Manslach! Ar fi trebuit să știu că nu ne-ai trăda.

Îi sărută pe amândoi. Van Sarawak răspunse plin de zel, cum era de așteptat, dar Everard nu putu să facă la fel. Și-ar fi amintit de Iuda.

- Unde suntem? continuă ea. Arată aproape ca Llangollen, dar fără locuitori. Ne-ai adus pe Insulele Fericirii? Se răsuci pe un picior și dansă printre florile de vară. Putem să ne odihnim aici un pic, înainte de a merge acasă?

Everard inspiră adânc.

- Am vești proaste pentru tine, Deirdre, îi zise.

Fata tăcu. O văzu crispându-se.

- Nu ne putem întoarce.

Ea aștepta în tăcere.

- A-ă-ă... descântecule pe care a trebuit să le folosesc pentru a ne salva viețile... n-am avut de ales. Ele ne opresc să ne întoarcem.

- Nu există nici o speranță?

Abia de o putu auzi.

- Nu.

Fata se întoarce și se îndepărtă. Van Sarawak uru s-o urmeze, dar se răzgândi și se așeză lângă Everard.

- Ce i-ai spus? îl întrebă.

Americanul îi repetă dialogul.

- Pare compromisul ideal, încheie el. N-o pot trimite înapoi, să împărtășească soarta lumii acesteia.

- Nu.

Van Sarawak rămase tăcut o vreme, privind marea, apoi întrebă:

- În ce an ne aflăm? Cam prin vremea lui Cristos? Ne aflăm după punctul de turnură?

- Da. Și trebuie să aflăm care a fost acela.

- Să ne întoarcem la un birou al Patrului din trecutul îndepărtat. Putem lua ajutoare de acolo.

- Poate...

Everard se întinse în iarbă și privi cerul. Reacția îl copleși.

- Cred că pot localiza evenimentul-cheie chiar aici, dar cu ajutorul lui Deirdre. Trezește-mă când se întoarce.

Fata se întoarce cu ochii uscați, deși se putea vedea că plânsese. Everard întrebă dacă l-ar putea sprijini în misiunea lui, iar ea încuviință.

- Desigur. Viața mea îți aparține, tu mi-ai salvat-o.

"După ce mai întâi te-am băgat în bucluc."

- Tot ce ureau de la tine sunt niște informații, rosti cu grijă Everard. Ai auzit despre... despre cum se adorm oamenii, un somn în care pot crede tot ce li se spune?

Ea încuviință din cap, cu îndoială.

- I-am văzut pe uracii druizi făcând asta.

- Nu vei păți nimic, Ureau doar să te adorm, ca să-ți amintești tot ce știi, lucruri pe care le crezi uitate. Nu va dura mult.

Îi venea greu să îndure încrederea ei. Utilizând tehnici ale Patrulei, o aduse într-o stare hipnotică de rememorare totală și obținut tot ce auzise sau citise ureodată despre al doilea război punic. Asta însumă destul pentru scopurile sale.

Imixtiunea romană în interesele cartagineze, la sud de Ebru, reprezentând o încălcare flagrantă a tratatului, fusese ultima verigă. În anul 219 î.e.n., Hannibal Barca, guvernatorul Spaniei Cartagineze, asediase Saguntum. După opt luni cucerise orașul, declanșând astfel îndelung plănuitul său război împotriva Romei. La începutul lunii mai a anului 218, traversase Pirineii cu 90 000 de pedestrași, 12 000 de călăreți și 37 de elefanți, mășăluise prin Gălia și trecuse Alpii. Pierderile suferite pe drum fuseseră teri-

bile: doar 20 000 de pedestrași și 6 000 de cai ajunseseră în Italia, la sfârșitul anului. Cu toate acestea, lângă râul Ticinus întâlnise și distrusese o forță romană superioară. În cursul anului următor, învinsese în mai multe lupte sângeroase și avansase în Apulia și Campania.

Apulii, lucanii, bruții și samniții trecuseră de partea sa. Quintus Fabius Maximus dusese un crud război de gherilă, care pustiise Italia și nu fusese hotărâtor. În același timp însă, Hasdrubal Barca organizase Spania și, în anul 211, sosise cu întăriri. În anul 210, Hannibal cucerise și incendiase Roma, iar prin 207 î. se predaseră și ultimele orașe ale confederației.

- Asta-i, zise Everard. Mângâie pletele arămii ale fetei de lângă el. Dormi acum. Dormi adânc și trezește-te cu bucurie-n suflet.

- Ce ți-a spus? întrebă Van Sarawak.

- O mulțime de detalii.

Întreaga poveste durase mai bine de o oră.

- Lucrul important este următorul: cunoștințele ei despre acele timpuri sunt bune, dar n-a pomenit nimic despre cei doi Scipio.

- Despre cine?

- Publius Cornelius Scipio a comandat armata romană la Ticinus. A fost învins, ca și în lumea noastră.

Apoi însă a avut inteligența să se întoarcă spre uest și să asedieze baza cartagineză din Spania. În cele din urmă, Hannibal a fost pur și simplu izolat în Italia și puținul ajutor iberic ce-i putea fi trimis a fost anihilat. Fiul lui Scipio, care purta același nume, a fost de asemenea un mare comandant. El l-a înfrânt pe Hannibal la Zama: Scipio Africanul cel Bătrân. Tată și fiu au fost de departe cei mai buni conducători pe care i-a avut ureodată Roma. Deirdre însă n-a auzit de ei.

- Deci... Van Sarawak privea spre est, peste mare, unde galii, cimbrii și părții goneau prin ruinele lumii clasice. Ce s-a întâmplat cu ei în acest curs temporal?

- Memoria îmi spune că ambii Scipio au fost la Ticinus, unde era cât pe ce să fie uciși. Fiul a salvat viața tatălui în timpul retragerii, care-mi închipui că a fost mai mult o debandadă. Pariez zece contra unu că în această istorie cei doi Scipio au murit la Ticinus.

- Careva trebuie să-i fi doborât, zise Van Sarawak. Vocea i se preschimbă în șoaptă. Ureun călător în timp. Nu poate fi altceva.

- Pare probabil, în orice caz. Vom vedea. Everard își mută privirea de la fața adormită a lui Deirdre. Vom vedea...

În stațiunea din pleistocen - la jumătate de oră

după ce plecaseră spre New York - agenții lăsară fata în grija unei matroane înțeleghătoare și vorbitoare de greacă și-și convocară colegii. Apoi, capsulele curier începură să salte prin spațiu-timp.

Toate birourile dinainte de 218 î.e.n. - cel mai apropiat era Alexandria, anii 250-230 - erau "încă" acolo, cu totul cam două sute de agenți. Contactul scris cu viitorul fu confirmat ca imposibil și câteva tentative de salt făcură dovada definitivă. O întrunire îngrijorată fu convocată la Academie, în oligocen. Agenții neatașați aveau rang superior celor cu sarcini normale; pe baza experienței sale, Everard se pomeni președintele comitetului agenților superiori.

Nu era deloc simplu. Acești bărbați și femei se deplasaseră prin secole și mânuiseră arme zeiești. Rămăseseră însă oameni, cu toată iritabilitatea înrădăcinată a rasei umane.

Toți erau de acord că situația trebuia îndreptată. Se temeau însă pentru agenții care plecaseră în viitor înainte de a fi fost preveniți, așa cum făcuse chiar Everard. Dacă nu erau aduși înapoi înainte ca istoria să fie realterată, nimeni nu avea să-i mai vadă ureodată. Everard însărcină unele grupuri să încerce recuperarea lor, dar se îndoia că vor avea prea mult succes. Îi avertiză cu toată seriozitatea să revină în

termen de o zi, timpul local, altfel vor suporta consecințele.

Un individ din perioada Renașterii Științifice avea altă idee. De acord, datoria clară a supraviețuitorilor era să restaureze cursul temporal "original". Aveau însă o datorie și față de știință. Beneficiau acum de șansa unică de a studia o fază de evoluție cu totul nouă a umanității. Everard îl potoli cu dificultate. Nu rămăseseră atât de mulți agenți pentru a-și permite riscul.

Grupuri de studiu încercau să determine cu precizie momentul și condițiile schimbării. Disputa asupra metodelor păru interminabilă. Everard privea fix pe fereastră, în noaptea pre-umană, întrebindu-se dacă, la urma urmei, tigrii cu colți de sabie nu făceau o treabă mai bună decât succesorii lor din neamul maimuțelor.

Când în cele din urmă repartiză misiunile diverselor grupuri, destupă o sticlă și se îmbătă cu Van Sarawak.

Reunindu-se a doua zi, comitetul de comandă primi raportul celor care fuseseră în viitor. O duzină de agenți fuseseră recuperați din situații mai mult sau mai puțin dezonorante; ceilalți vor fi pur și simplu scoși din calcule. Raportul grupului de cercetare fu

mai interesant. Se părea că doi mercenari elvețieni i se alăturaseră lui Hannibal în Alpi, câștigându-i încrederea. După război, ei ajunseseră în funcții înalte în Cartagina. Sub numele de Phrontes și Himilco, conduseseră practic guvernul, concepuseră asasinarea lui Hannibal și stabiliseră noi ștachete ale vieții de lux. Un agent le văzuse locuințele și pe ei înșiși.

- O mulțime de inovații la care nimeni nu s-ar fi gândit în era Clasică. Indivizii mi s-au părut a fi nel-dorienii, din mileniul al 205-lea.

Everard încuviință din cap. Era o epocă de tâlhari, care "deja" dăduseră mult de furcă Patrulei.

- Mi se pare clar, zise el. Nu are importanță dacă au fost cu Hannibal înainte de Ticinus sau nu. Va fi al dracului de greu să-i arestăm în Alpi, fără să mai facem atâtea mofturi că vom schimba noi înșine viitorul. Tot ce contează este că, pe cât se pare, i-au curățat pe cei doi Scipio, și acolo va trebui să acționăm.

Un englez din secolul XIX, competent, dar cu un aer caricatural de pompos, desfășură o hartă și ținu un discurs referitor la observațiile aeriene pe care le făcuse asupra bătăliei. Folosise instrumente cu infra-roșii pentru a distinge prin norii joși.

- Aici stăteau romanii...

- Știu, aprobă Everard. Linia roșie subțire. Momentul în care au pornit retragerea este cel critic, dar confuzia de atunci reprezintă totodată șansa noastră. Perfect, trebuie să înconjurăm discret câmpul de luptă, dar nu cred că putem acționa cu mai mult de doi agenți care să fie de fapt în miezul acțiunii. Amicii noștri au să fie atenți, știți prea bine, căutând potențialele contrainterferențe. Biroul Alexandria poate da costume pentru mine și Van.

- Ce să spun, exclamă englezul, credeam că eu voi avea privilegiul!

- Nu. Regret. Everard zâmbi în colțul gurii. Oricum, nu-i nici un privilegiu. Doar îți riști pielea pentru a nega o lume plină de oameni ca și tine.

- Ei drăcia dracului...

Everard se ridică.

- Trebuie să mă duc, zise el sec. Nu știu de ce, dar trebuie.

Van Sarawak încuviință.

Lăsară mașina într-un pâlț de copaci și porniră peste câmp.

În jurul orizonturilor și sus în văzduh așteptau o sută de agenți înarmați, dar aceștia nu reprezentau mare consolare aici, între sulite și săgeți. Norii joși go-

neau, mânați de vântul șuierător și rece, ploaia cădea, mărunță; însorita Italie avea parte de o toamnă târzie.

Platoșa atârna greu pe umerii lui Everard, care tropăia prin noroiul lunecos de sânge. Purta coif, gambiere, un scut roman pe brațul stâng și o sabie la brâu; cu dreapta însă strângea un pistol paralizator. Van Sarawak îl urma echipat asemănător, ochii jucându-i sub penajul coifului zbârlit de vânt.

Sunet de trompete și bubuit de tobe, pierzându-se între răcnetele oamenilor, tropăit de copite, nechezat de cai fără călăreți și vaier de săgeți. Doar câțiva căpitani și cercetași mai rămăseseră călări; ca de multe ori înaintea inventării scărilor de șa, ceea ce inițial fusese o luptă de cavalerie devenise una de infanterie, după ce lăncierii fuseseră doborâți de pe cai. Cartaginezii presau, izbind rândurile romane ce prinseseră a se ondula. Ici-colo, lupta se destrăma deja în mici învâlmășeli în care oamenii înjurau și loveau tot ce le era străin.

Bătălia trecuse de acum de zona aceea. Moartea se întindea în jurul lui Everard. Bărbatul se grăbi în spatele liniilor romane, către licărul îndepărtat al vulturilor. Peste coifuri și leșuri, distinse o flamură roșu-violetă ce flutura triumfător. De acolo, contu-

rându-se monstruoși pe cerul cenușiu, înălțându-și trompele și zbierând, dădură năvală elefanții.

Războiul era mereu la fel: nu niște linii precise trasate pe hărți, nici eroisme cavaleriești, ci oameni care gâfâie, transpiră și sângerează cuprinși de spaimă.

Un tânăr subțire, cu chip întunecat, se zbătea în apropiere, încercând fără ulagă să tragă afară sulita ce-i străpunsese abdomenul. Era un prăstier din Car-tagina, dar solidul țaran italian care ședea lângă el, holbându-se neîncrezător la ciotul brațului său, nu-i dădea nici o atenție.

Un stol de ciori pluteau deasupra, planând și așteptând.

- Pe aici, murmură Everard. Grăbește-te, pentru numele lui Dumnezeu! Rândurile alea se pot rupe dintr-o clipă în alta.

Iuți pasul spre stindardele Republicii, cu respirația arzându-i plămânii. Își dădu seama că dintotdeauna dorise ca Hannibal să fi învins. Lăcomia rece, lipsită de imaginație a Romei, deținea ceva respingător. Și iată-l aici, încercând să salveze orașul. Ades viața e o treabă ciudată!

Faptul că Scipio Africanul era unul din puținii oameni decenti rămași după război îi oferea prea puțină consolare.

Răcnetele și zăngăniturile crescură și romanii dădură înapoi. Everard văzu ceva ce aducea cu un val spart de o stâncă. Totuși stânca era cea care înainta, mugind și spintecând, spintecând.

Începu să alerge. Un legionar rămase în urmă, urlându-și groaza. Un veteran roman încărunțit scuipe pe jos, se propti pe picioare și rămase locului până ce fu doborât. Elefanții lui Hannibal țipau strident și înaintau greoi. Rândurile cartagineze erau neclintite, avansând în ritmul neomenesc al tobelor.

Înainte acum! Everard zări câțiva bărbați călări, ofițeri romani. Țineau vulturii înălțați și răcneau, dar nimeni nu-i putea auzi în vacarmul acela.

Un mic grup de legionari trecu pe lângă el. Căpetenia lor strigă către agenți:

- Aici! O să le arătăm noi luptă, pe pânțele lui Venus!

Everard clătină din cap și-și văzu de drum. Romanul mârâi și se repezi la el.

- Vino-ncoace, pui de laș...

O rază paralizantă îi retează vorbele. Se prăbuși în mocirlă. Oamenii săi se cutremurară, cineva gemu și întregul grup se puse pe fugă.

Cartaginezii erau foarte aproape, scut lângă scut, cu săbiile înroșite. Everard putu distinge cicatricea li-

uidă de pe obrazul unuia și nasul mare și coroiat al altuia. O lance se izbi de coiful său. Își lăsă capul în jos și fugi.

În față îi apărură o încăierare. Încercă s-o ocolească, dar se poticni de un cadavru sfârtecat. Un roman se prăvăli peste el, la rândul-i. Van Sarawak înjură și-l ridică de jos. O sabie creștă brațul venusianului.

Ceva mai departe, oamenii lui Scipio erau înconjurați și luptau fără speranță. Everard se opri, trase aer în plămânii chinuți și-i scrută prin ploaia mărunță. O trupă de călăreți romani se apropia în galop, improșcând noroiul până la botul cailor, cu platoșele ude lucind. Acesta trebuie să fie fiul, Scipio Africanul, gonind să-și salveze tatăl. Tropotul copitelor tuna.

– Acolo! strigă Van Sarawak și arată cu mâna.

Everard se ghemui, ploaia picurându-i de pe coif pe față. Din altă direcție, un grup cartaginez galopa către lupta din jurul vulturilor. În fruntea lor se aflau doi bărbați cu înălțimea și trăsăturile colțuroase ale neldorienilor. Purtau armuri din fier galvanizat și aveau pistoale cu țeavă subțire.

– Pe aici!

Americanul se răsuci pe călcâie și se năpusti spre ei, pielea cuirasei scârțâind în fugă.

Agenții ajunseră aproape de cartaginezi, fără a fi

văzuți. Atunci, un călăreț dădu alarma. Doi romani nebuni! Everard îl văzu rânjind în barbă. Unul din neldorienii își ridică blasterul.

Everard se azvârli pe burtă. Ucigașul fascicul al-băstrui sfârâi pe deasupra capului său. Trase și el un foc și un cal african se rostogoli în zăngănit metalic. Van Sarawak își menținea poziția și trăgea constant. Doi, trei, patru – și iată un neldorian prăvălit în noroi!

Oamenii se tăiau între ei în jurul celor doi Scipio. Escorta neldorienilor urlă îngrozită. Probabil că li se făcuse o demonstrație a laserului, dar aceste lovituri invizibile erau altceva. O luare din loc. Al doilea dintre tâlhari își stăpâni calul și se întoarse să-i urmeze.

– Ai grijă de cel pe care l-ai nimerit, Van! găfâi Everard. Scoate-l de aici... o să-l interogăm...

Se ridică și se apropie de un cal fără călăreț. Sări în șa și porni în urmărirea neldorianului, aproape fără să fie pe deplin conștient de acest lucru.

În urmă, Publius Cornelius Scipio și fiul său rupseră încercuirea și se alăturară armatei care se retrăgea.

Everard galopa prin haos. Își îndemna calul, dar se mulțumea să rămână în urmărire. O dată ieșiți din vedere, o mașină din văzduh se putea năpusti să-i scurteze vânătoarea.

Același gând trebuie să-i fi venit și călătorului temporal. Opri și trase. Everard văzu fulgerul orbitor și simți în obraz înțepătura razei ce fusese cât pe ce să-și atingă ținta. Mări raza de acțiune a pistolului său și trase fără să încetinească.

O altă salvă îi nimeri calul în plin piept. Animalul se rostogoli și Everard fu aruncat din șa. Reflexele-i antrenate amortizară căderea. Sări în picioare și se împletici către inamic. Își pierduse paralizatorul prin noroi și nu avea vreme să-l caute. Era lipsit de importanță; putea fi recuperat mai târziu, dacă rămânea în viață. Fasciculul lărgit își nimerise ținta. Puterea slabă nu fusese suficientă pentru a doborî un om, însă neldorianul scăpase blasterul, iar calul se clătina, cu ochii închiși.

Ploaia izbea fața lui Everard. Se apropie împleticindu-se de cal. Neldorianul sări din șa și trase sabia. Spada lui Everard şuieră și ea.

- Cum dorești, zise el în latină. Unul dintre noi nu va părăsi acest câmp.

Luna sui deasupra munților, făcând zăpada să lucească slab. Departe, în nord, un ghețar reflectă lumina și un lup urlă. Oamenii Cro-Magnon-ului cântau în peștera lor, iar sunetele se auzeau slab în verandă.

Deirdre stătea pe întuneric, privind afară. Lumina lunii îi proiecta lumini și umbre pe chip, dezuăluind licărul lacrimilor. Se întoarse când Everard și Van Sarawak veniră în spatele ei.

- Așa repede v-ați întors? întrebă ea. Abia de m-ați lăsat aici azi-dimineață.

- N-a durat mult, răspunse Van Sarawak.

Făcuse o instruire hipnotică în greaca antică.

- Sper - încercă Deirdre să zâmbească - că v-ați terminat treaba și vă puteți odihni după muncă.

- Da, încuviință Everard, am terminat.

O vreme rămaseră unul lângă altul, privind afară, spre o lume a iernii.

- Este adevărat ce ai spus, că nu mă pot întoarce acasă niciodată? șopti Deirdre.

- Mă tem că da. Descântecele...

Everard schimbă o privire cu Van Sarawak.

Aveau permisiunea oficială să-i spună fetei atât cât doreau și s-o ducă oriunde socoteau că ar putea trăi mai bine. Van Sarawak susținea că pe Venus, în secolul său, iar Everard era prea obosit să i se împotrivească.

Deirdre inspiră adânc.

- Așa să fie, zise ea. N-o să-mi pierd toată viața lamentându-mă. Dar mă rog lui Baal ca alor mei, celor

de acasă, să le fie bine.

– Sunt sigur că le va fi, rosti Everard.

Brusc, nu mai rezistă. Tot ce voia era să doarmă. Van Sarawak n-avea decât să spună ce era de spus și să tragă foloasele, oricare ar fi fost ele.

Aprobă din cap spre tovarășul său.

– Eu mă retrag, declară el. Dă-i înainte, Van.

Venusianul luă brațul fetei. Încet, Everard se întoarse în camera sa.

~~~~~